

TILLSAMMANS FÖRSVARAR VI SVERIGE
Försvarsmaktens årsredovisning 2023
Bilaga 1 och 2

FÖRSVARSMAKTENS ÅRSREDOVISNING 2023

Personalberättelse och Materielberättelse

Denna årsredovisning publiceras även på Försvarmaktens hemsida (www.forsvarsmakten.se)

Försvarmaktens årsredovisning 2023. FM2023-9091:34

Bilaga 1 Personalberättelse och bilaga 2 Materielberättelse

Framsida:

Archipelago Endeavor (AE) är en årligt återkommande övning mellan svenska amfibiesoldater och amerikanska marinkårssoldater.

I AE 2023 deltog cirka 350 svenska och amerikanska soldater och officerare. Övningen pågick under tre veckor vid Haninge garnison och i Stockholms skärgård

Foto: Carl Nyman/Försvarmakten.

Baksida:

Korvetterna HMS Gävle och HMS Sundsvall genomför en kopplad omförtöjning vid Berga, Haninge.

Foto: Ola Jacobsen/Försvarmakten.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PERSONALFÖRSÖRJNING	1
ANTAL ANSTÄLLDA PER PERSONALKATEGORI	2
PERSONALTILLGÅNG SAMT IN- OCH UTFLÖDE	3
UTBILDNING	4
GRUNDUTBILDNING MED VÄRNPLIKT	5
YRKESOFFICERSUTBILDNING	10
RESERVOFFICERSUTBILDNING	10
ÖVRIG UTBILDNING	11
HEMVÄRN OCH FRIVILLIG PERSONAL	12
HEMVÄRN	12
FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPER	14
JÄMSTÄLLDHET OCH JÄMLIKHET	15
ARBETET MED JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING	15
ARBETET MED LIKABEHANDLING OCH ICKE-DISKRIMINERING	16
ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA ANDELEN KVINNOR	16
ARBETSMILJÖ	16
ARBETSBELASTNING	17
SJUKFRÅNVARO	17
PERSONALSTATISTIK	18
PERSONAL VID INTERNATIONELLA INSATSER OCH ANNAN UTLANDSTJÄNSTGÖRING	18
MEDELÅLDER	20
ÅLDERSFÖRDELNING FÖR RESPEKTIVE PERSONALKATEGORI SAMT UPPDELNING PÅ KÖN	20

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 1 Antal anställda per personalkategori per 2023-12-31	2
Tabell 2 Utfall avseende grundutbildning med värnplikt.....	5
Tabell 3 Utfall avseende grundutbildning fördelat på försvarsgren/stridskraft	5
Tabell 4 Grundutbildning – kostnad per tjänstgöringsdag.....	8
Tabell 5 Avbrott från grundutbildning.....	9
Tabell 6 Antal studerande vid längre sammanhållande utbildningar	11
Tabell 7 Personal (antal) i hemvärnsförbanden	13
Tabell 8 Rekrytering till hemvärn	14
Tabell 9 Bemanning av Försvarsmaktens krigsförband via Frivilliga försvarsorganisationer	15
Tabell 10 Andel kvinnor per personalkategori och utbildning.....	16
Tabell 11 Sjukfrånvaro.....	18
Tabell 12 Personal som tjänstgjort utomlands 2023	19
Tabell 13 Medelålder för anställd personal.....	20

FIGURFÖRTECKNING

Figur 1 Utfall slutförd grundutbildning för Armén.....	6
Figur 2 Utfall slutförd grundutbildning för Marinen.....	6
Figur 3 Utfall slutförd grundutbildning för Flygvapnet.....	7
Figur 4 Utfall slutförd grundutbildning för Lednings- och underrättelseförbanden	7
Figur 5 Utfall slutförd grundutbildning för Logistikförbanden	8
Figur 6 Utfall slutförd grundutbildning för Hemvärnet	8
Figur 7 Systemöversikt yrkes- och reservofficersutbildningssystemet.....	10
Figur 8 Åldersfördelning för yrkesofficerare.....	20
Figur 9 Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön	21
Figur 10 Åldersfördelning för reservofficerare.....	21
Figur 11 Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön	22
Figur 12 Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön	22
Figur 13 Åldersfördelning för GSS/K uppdelat på kön.....	23
Figur 14 Åldersfördelning för GSS/T uppdelat på kön.....	23

PERSONALFÖRSÖRJNING

Försvarsmakten ska till årsredovisningen lämna en personalberättelse.

RB p 6 (del av)

Försvarsmakten ska i årsredovisningen redovisa utvecklingen i förhållande till redovisad plan och den planerade utvecklingen av krigsorganisationen som inkom i myndighetens budgetunderlag för 2022

RB p 1
(personalplanering)

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

FÄB,
Kapitel 3, 3§

Försvarsmakten står inför stora utmaningar med ett osäkert omvärldsläge och därtill en kraftig tillväxt som krigsorganisation. Kompetent personal är myndighetens viktigaste och oftast mest gränssättande resurs och den personella tillväxten måste långsiktigt säkerställas. Under året genomfördes ett antal åtgärder i syfte att bygga attraktionskraft och nå framgång i att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. I personalberättelsen 2023 redovisas en samlad lägesbild av Försvarsmaktens arbete med personal- och kompetensförsörjning.

Grundutbildning med värnplikt utgör fortsatt den främsta rekryteringsbasen för Försvarsmaktens militära personal. Målsättningen avseende antalet som påbörjade grundutbildning 2023 överträffades och andelen avbrott är fortsatt lågt. Ett positivt resultat är att ett stort antal individer påbörjat någon av yrkesofficersutbildningarna efter slutförd grundutbildning. För att stärka tillväxten avseende yrkesofficerare utökades antalet utbildningsplatser vid officersprogrammet och en kampanj genomfördes som bidrog till att öka intresset för officersyrket bland unga. Det tecknade pensionsavtalet rörande möjlighet att skjuta upp officerspension, medförde att ett stort antal officerare, inklusive flygförare aviserade en önskan om att skjuta upp sin pension. Ett nytt kollektivavtal för flygförare tecknades under året för att trygga behålla-perspektivet för flygförarkollektivet.

Hemvärnets utbildningsverksamhet genomfördes enligt plan och de kraftsamlade för att ta igen utbildningsskuld från tidigare års verksamhet till följd av pandemin. Arbetet med att omhänderta ansökningar och bemanna krigsförbanden prioriterades under året.

Natos kursutbud kommer att öka väsentligt i betydelse som källa till kompetensutveckling för Försvarsmaktens medarbetare från tidpunkten när Sverige blir medlem.

Under 2023 inleddes ett arbete med att utveckla ett reservofficerssystem som är attraktivt och stödjer Försvarsmaktens personalförsörjning samt underlättar förbandens användning av utbildade reservofficerare. Resultatet är ett förslag på åtgärder som ska förankras och implementeras under 2024.

För att Försvarsmakten över tid ska kunna konkurrera med andra aktörer på arbetsmarknaden och fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare höjdes de lägsta lönenivåerna inom myndigheten. Vidare utvecklades ett gemensamt introduktionsprogram för nyanställda och ett koncept för civila medarbetares yrkesutveckling. Därutöver genomfördes under året förbättringar i myndighetens IT-stöd, vilket förväntas effektivisera och förenkla administrationen samt möjliggöra distansarbete för vissa personalkategorier.

En jämställd och inkluderande arbetsplats är viktigt vid val av arbetsgivare. En positiv utveckling är att andelen kvinnor ökat gradvis under de senaste åren och målsättningen för 2024 är redan uppnådd för samtliga personalkategorier. Den samlade lägesbilden för 2023 visar dock att det finns utmaningar med att implementera Försvarsmaktens inriktning gällande jämställdhet och jämlikhet i organisationen, bland annat krävs ytterligare åtgärder inom området ovälkommet beteende.

ANTAL ANSTÄLLDA PER PERSONALKATEGORI

I slutet av 2023 uppgick antalet anställda till drygt 26 000, kontinuerligt tjänstgörande, fördelade på mer än 45 arbetsområden och 48 organisationsenheter. Huvuddelen, 53 procent, utgörs av militär personal.

Försvarsmakten är uppdelad i en krigsorganisation (KRO) och grundorganisation (GRO). Krigsförbanden består av stående förband, mobiliseringsförband och hemvärnsförband. De stående förbanden består främst av kontinuerligt och tidvis tjänstgörande personal. Mobiliseringsförband är avsedda för att lösa uppgifter vid höjd beredskap. De ska i huvudsak bemannas av totalförsvarspliktig personal och reservofficerare. Grundorganisationen omfattar utbildnings- och produktionsorganisationen med de stående förbanden och utgör den organisation som myndighetens anställda tjänstgör i under grundberedskap.

Tabell 1 redovisar antalet anställda i grundorganisationen jämfört med planerade personalvolym för 2025 i enlighet med budgetunderlag 2022. Planerad personalvolym för 2025 jämförs i text med budgetunderlag 2023, vilket inkluderar ambitionsökningar relativt planeringen i budgetunderlaget för 2022.

Utveckling av krigsorganisationen samt krigsplaceringsläget redovisas i den hemliga delen av resultatredovisningen (bilaga 3).

Personalgrupp/-kategori	Planerad personalvolym 2025	2023			2022			2021			Not
		Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel		
			Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
OFF/K		4 606	10%	90%	5 165	9%	91%	5 815	8%	92%	
SO/K		5 030	10%	90%	4 342	9%	91%	3 563	9%	91%	
Summa yrkesofficerare	10 000	9 636	10%	90%	9 507	9%	91%	9 378	9%	91%	
Arbetstagare i internationella, militära insatser		1	0%	100%	8	38%	63%	10	30%	70%	1
GSS/K ex kl. offasp	5 500	5 660	19%	81%	5 247	17%	83%	5 098	15%	85%	
GSS/K som är offasp.		672	25%	75%	676	21%	79%	720	18%	82%	
Civila arbetstagare	9 000	10 226	40%	60%	9 573	39%	61%	9 147	39%	61%	
Summa kontinuerligt tjänstgörande		26 195	24%	76%	25 011	23%	77%	24 353	22%	78%	
OFF/T		6 208	4%	96%	6 092	3%	97%	6 169	3%	97%	
SO/T		878	11%	89%	745	11%	89%	685	11%	89%	
Summa reservofficerare	2 500	7 086	5%	95%	6 837	4%	96%	6 854	4%	96%	
GSS/T	5 000	4 646	15%	85%	4 603	13%	87%	4 428	12%	88%	
Summa tidvis tjänstgörande		11 732	9%	91%	11 440	8%	92%	11 282	7%	93%	
Total summa tjänstgörande		37 927	19%	81%	36 451	18%	82%	35 635	17%	83%	
Summa avtalspers. hemvärnssold. & friv.pers.	25 000	22 145	11%	89%	21 488	12%	88%	20 100	13%	87%	

Tabell 1 Antal anställda per personalkategori per 2023-12-31

- De arbetstagare som deltar i internationella militära insatser är anställda för en internationell militär insats i en specifik roll, exempelvis som läkare, sjuksköterska eller jurist.

PERSONALTILLGÅNG SAMT IN- OCH UTFLÖDE

I syfte att främja tillväxten genomfördes under året ett flertal rekryteringsfrämjande aktiviteter, reklamkampanjer, samt skol och yrkesinformatörsverksamhet som bidrog till att förmedla kunskap om Försvarsmakten. Utöver nyrekryteringar finns det för militär personal, en stor intern rörlighet inom myndigheten. De värnpliktiga som slutfört grundutbildning rekryteras för att bli gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS) och ett antal GSS blir årligen officersaspiranter för att sedan anställas som yrkes- eller reservofficer. Därtill är det vanligt förekommande att yrkesofficerare anställs som reservofficerare i samband med att de går i pension eller avslutar sin anställning som kontinuerligt tjänstgörande.

Yrkesofficerare

Kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare utgör personalgruppen yrkesofficerare. Den planerade personalvolymen för 2025 är 10 000 yrkesofficerare. Bedömningen utifrån årets resultat är att planen i budgetunderlaget 2022 uppnås. Med anledning av att yrkesofficerarna framöver kommer att vara av stor betydelse för verksamheten, både i grund- och krigsorganisationen, genomfördes ytterligare ambitionsökningar i budgetunderlaget 2023. Utfallet om 129 fler yrkesofficerare relativt 2022 är i huvudsak ett resultat av anställningar efter genomförda yrkesofficersutbildningar. Vid årsslutet bemannade Försvarsmakten drygt 180 befattningar vid andra myndigheter och dessa ingår i tabell 1.

I personalkategorin officerare (OFF/K) minskade antalet anställda under året, samtidigt som antalet specialistofficerare (SO/K) ökade. Detta kan till del hänföras till 2021 års beslut om slutligt införande av trebefälssystemet, vilket inneburit att cirka 450 officerare bytt till personalkategori specialistofficer. Försvarsmakten har inte angivit en målsättning för fördelningen mellan dessa kategorier, men kan konstatera att i KRO finns ett ökat behov av specialistofficerare.

Utfloppet av yrkesofficerare under 2023, utgjordes precis som tidigare år, främst av officerare som slutat till följd av uppnådd pensionsålder. Centrala avtalsparter har beslutat att Försvarsmakten kan teckna enskild överenskommelse med yrkesofficerare om att skjuta upp uttaget av pensionen. Myndigheten bedömer att detta kan få en positiv påverkan på personaltillgången med hänsyn tagen till det ökande antal yrkesofficerare som fram till 2030 uppnår pensionsålder. Fram till årsskiftet tecknade 140 yrkesofficerare en sådan överenskommelse, vilket är positivt då individernas kompetens och erfarenhet kommer myndigheten till gagn. Det är 225 yrkesofficerare som avslutat sin anställning på egen begäran, vilket motsvarar föregående år. Myndighetens bedömning är att den är godtagbar. I jämförelse med officerarna slutade specialistofficerarna främst på egen begäran eller för att tjänstgöra i annan statlig anställning.

Gruppbefäl, soldater och sjömän

Antalet kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) uppgick till 6 332 vid årets slut. Utfallet är en ökning med 409 individer relativt föregående år. Den planerade volymen GSS/K är 5 500, vilket exkluderar GSS/K som samtidigt är officersaspiranter. Av det totala antalet GSS/K är 672 samtidigt officersaspirant och således uppgick antalet GSS/K exklusive officersaspiranter till 5 660 vid utgången av 2023. Detta innebär att antalet GSS/K redan nu är i linje med planerad volym för 2025.

Drygt 1 500 GSS/K lämnade under året kategorin, vilket är färre än 2022 (1 750). Andelen avgångar på egen begäran var 12 procent, vilket är lägre än föregående års utfall (13,7 procent). Rekryteringar resulterade i en ökning om drygt 400 individer i kategorin relativt föregående år. Av de som under 2023 slutfört grundutbildning (utbildningsomgång 2022-2023) var cirka 1 250 anställda som GSS/K vid utgången av 2023 och cirka 48 procent fortsatte som anställd i annan personalkategori eller som officersaspirant. Detta indikerar tydligt betydelsen av personalkategoriens funktionalitet i försörjningen av militär personal.

Antalet tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T) uppgick vid årsslut till 4 646, vilket är något högre än 2022. För att nå målet om 5 000 GSS/T till 2025 krävs stora rekryteringsinsatser. Detta med hänsyn till de tidsbegränsade avtal som löper ut årligen. Under året tjänstgjorde 1 750 GSS/T, vilket är i nivå med 2022. Aktivt tjänstgörande GSS/T har tillsammans upparbetat motsvarande cirka 230 årsarbetskrafter som är i nivå med 2022 års utfall. Inflödet till kategorin utgörs främst av GSS/K som avslutat sin anställning för att istället tjänstgöra tidvis. Av de som under 2023 slutfört grundutbildning (utbildningsomgång 2022-2023) var cirka 300 anställda som GSS/T vid årets slut. Avgångsorsak är främst att den tidsbegränsade anställningen upphör. Under året registrerades 840 avgångar i kategorin. Avgångar på egen begäran uppgick till ca 6,4 procent, jämfört med 2022 (5,5 procent).

Reservofficerare

Vid årets slut uppgick antalet reservofficerare (RO) till 7 086, vilket är en ökning med 249 jämfört med utfallet 2022 (6 837). Relativt planeringsvärdet, som är 2 500 RO 2025 är utfallet mycket högt. Ambitionen är dock att 2 500 reservofficerare blir krigsplacerade. Krigsplaceringsläget redovisas i hemlig bilaga 3. Under 2023 tjänstgjorde drygt 1 400 RO aktivt i Försvarsmakten, vilket är cirka 250 färre än under 2022. De aktivt tjänstgörande reservofficerarna har tillsammans upparbetat motsvarande cirka 298 årsarbetskrafter. Utfallet är i nivå med 2022. Andelen avgångar är 2 procent och huvuddelen utgörs av avgångar på egen begäran, vilket är likt föregående år. Under 2023 genomfördes en utredning i syfte att utveckla ett reservofficerssystem som är attraktivt och stödjer Försvarsmaktens personalförsörjning och som underlättar förbandens användning av utbildade reservofficerare. Resultatet är ett förslag på åtgärder som ska förankras och implementeras i myndigheten under 2024.

Civila arbetstagare

Jämfört med 2022 års utfall ökade antalet civila arbetstagare (CVAT) med drygt 650 individer. Planeringen i budgetunderlaget för 2022 var att nå 9 000 civila arbetstagare till 2025. Även i denna kategori har Försvarsmakten ökat sin ambition och därför höjt den planerade volymen i 2023 års budgetunderlag. Trots att 830 civila arbetstagare avslutade sin anställning bidrog alla rekryteringsinsatser under året till en volymökning. Andelen avgångar på egen begäran i denna kategori uppgår till 6 procent för 2023 vilket är en halv procentenhet lägre än för 2022. Avgångar på egen begäran utgör drygt 70 procent av alla avgångar.

Övrig personal

Under 2023 tillfördes Försvarsmakten en ny personalkategori som benämns annan militär personal. Antalet anställda i kategorin uppgick vid årsslut till 153 individer fördelat på 39 kvinnor och 114 män. Dessa är tidsbegränsat anställda enligt befälsförstärkningsavtalet med stöd av förordning (FFS 1987:8) om frivillig tjänstgöring i myndigheten. Denna typ av anställning syftar till att tillgodose tillfälligt behov av militär personal i grundorganisationen. I kategorin återfinns huvudsakligen personal som anställts som instruktörer för den utbildningsinsats som bedrivs i Storbritannien för att grundutbilda Ukrainiska medborgare för tjänstgöring inom Ukrainas försvarsmakt. Försvarsmakten har inte fastställt måltal för kategorin.

UTBILDNING

Försvarsmaktens utbildningsverksamhet omfattar grundutbildning med värnplikt, yrkes- och reservofficersutbildning i linjer och program samt utbildning av frivillig personal som sker tillsammans med de frivilliga försvarsorganisationerna (FFO). Utbildningsverksamhet förknippad med FFO redovisas utförligt i avsnittet om hemvärnet och frivilliga försvarsorganisationer. Verksamheten omfattar även andra former av utbildning, inte sällan i kursform, som riktar sig till anställda, där den uppdragsutbildning som Försvarsmakten upphandlar av Försvarshögskolan utgör merparten.

Natos kursutbud kommer att öka väsentligt i betydelse som källa till kompetensutveckling för Försvarsmaktens medarbetare från tidpunkten när Sverige blir medlem. Under 2023 slutförde 5 047 individer militär grundutbildning och är nu krigsplaceringsbara i krigsförbanden. Trenden med ökande volymer vid yrkes- och reservofficersutbildningarna mattades av något samtidigt som Försvarsmakten kan konstatera att tillväxten sammantaget har fortsatt.

GRUNDUTBILDNING MED VÄRNPLIKT

Målsättningen avseende antalet som påbörjade grundutbildning 2023 överträffades.

Händelse	Grundutbildning med värnplikt													Not	
	2023					2022					2021				
	Planering	Antal	Andel		Medelålder	Planering (GU 22)	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel			Medelålder
			Kvinnor	Män				Kvinnor	Män			Kvinnor	Män		
Påbörjat GU	6 000	6 320	19%	81%	19	5 000	5 475	24%	76%	20	5 873	21%	79%	19	
Slutfört GU		5 047	24%	76%	20		5 195	21%	79%	21	4 550	17%	83%	19	1

Tabell 2 Utfall avseende grundutbildning med värnplikt

- Det förekommer individer som både påbörjar och slutför grundutbildningen under samma kalenderår, men majoriteten slutför grundutbildningen kalenderåret efter utbildningsstart.

För verksamhetsåret 2021 ingick endast grundutbildning med värnplikt (totalförsvarsplikt) i redovisningen i och med att grundutbildning inom HAGS avslutades under 2020. Majoriteten av de som slutförde grundutbildning ett givet år påbörjade denna under det föregående året. Under 2023 slutförde 24 procent av kvinnorna grundutbildningen, vilket motsvarar en ökning med tre procentenheter jämfört med föregående utbildningsomgång och med sju procentenheter sedan 2021. Andelen kvinnor som påbörjade grundutbildning var färre jämfört med tidigare år och orsaken ska följas upp under 2024. Totalt sett skedde 414 avbrott där kvinnor stod för 21 procent och männen 79 procent.

Försvarsgren (FG)/ Stridskraft (SK)	Grundutbildning					
	2023			2022		
	Antal	Andel		Antal	Andel	
	Påbörjat GU	Kvinnor	Män	Slutfört GU	Kvinnor	Män
2023						
FG Armén	3 623	17%	83%	2 967	21%	79%
FG Flygvapnet	722	24%	76%	619	28%	72%
FG Marinen	1 066	17%	83%	702	20%	80%
SK Lednings- och underrättelse	522	22%	78%	404	30%	70%
SK Logistik	129	29%	71%	100	39%	61%
SK Hemvärnet	258	33%	67%	255	37%	63%
2023 Totalt	6 320	19%	81%	5 047	24%	76%
2022 Totalt	5 475	24%	76%	5 195	21%	79%
2021 Totalt	5 873	21%	79%	4 550	17%	83%

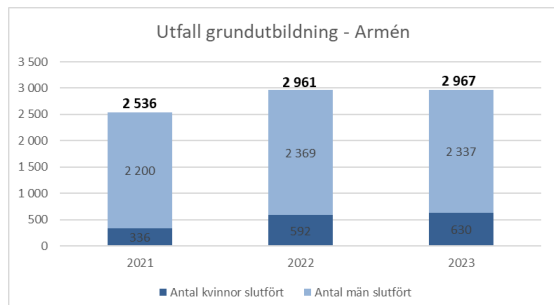
Tabell 3 Utfall avseende grundutbildning fördelat på försvarsgren/stridskraft

Tabell 3 visar det totala antalet individer som påbörjade respektive slutförde grundutbildning med värnplikt under 2023 fördelat på försvarsgrenar (armén, marinen och flygvapnet) och stridskrafter (lednings-/underrättelse, logistik samt Hemvärnet). Majoriteten slutför utbildningen kalenderåret efter utbildningsstart, med undantag för de som påbörjar och slutför utbildningen under ett och samma kalenderår. Grundutbildning med värnplikt har bedrivits vid ett trettiotal regementen och flotttiljer.

Nedan följer en mer detaljerad redovisning per försvarsgren och stridskraft.

Armén

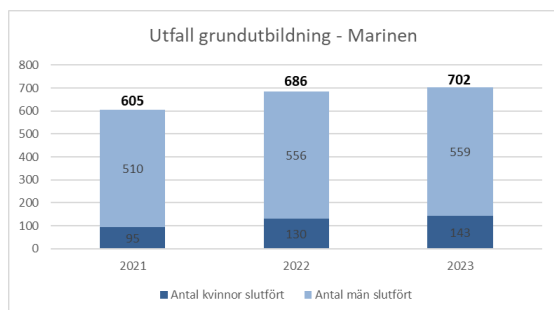
Grundutbildningen med värnplikt som genomfördes under 2022 – 2023 (grundutbildningsomgång 2022/23) bestod av 3 248 inryckta, varav 21 procent kvinnor. Inryckande till grundutbildningsomgång 2023/24 innebar en volymökning för armén med 3 623 värnpliktiga, varav 17 procent kvinnor. Den positiva trenden med låg andel avgång från påbörjad grundutbildning håller i sig och en större andel värnpliktiga söker fortsatt engagemang inom Försvarsmakten. De värnpliktiga uppfattade verksamheten inom grundutbildningen som bra och relevant. Av nedan diagram framgår utfall slutförd grundutbildning inom armén under de senaste åren.

Figur 1 Utfall slutförd grundutbildning för Armén

Marinen

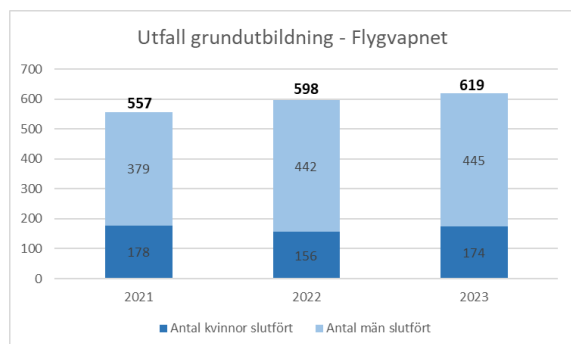
Grundutbildningen med värnplikt som genomfördes 2022 - 2023 (grundutbildningsomgång 2022/23) bestod av 591 inryckta, varav 22 procent kvinnor. Inryckande till grundutbildningsomgång 2023/24 innebar en volymökning för marinen med totalt 1 066 värnpliktiga, varav 17 procent kvinnor. På garnisonen i Haninge genomför numera värnpliktiga till både amfibie- och sjöförbanden sin första grundutbildning. Det är första gången på lång tid sjöförbandens värnpliktiga grundutbildas på Berga. Marinen planerar att använda erfarenheterna kring detta till att utveckla värnpliktsutbildningen även i Karlskrona garnison. Av nedan diagram framgår utfall för slutförd grundutbildning inom marinen under de senaste åren.

Figur 2 Utfall slutförd grundutbildning för Marinen

Flygvapnet

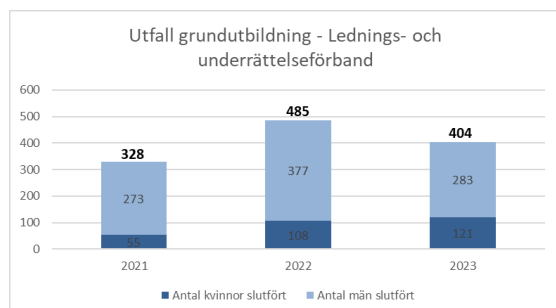
Grundutbildningen med värnplikt som genomfördes 2022 – 2023 (grundutbildningsomgång 2022/23) bestod av 680 inryckande, varav 28 procent kvinnor. Inryckande till grundutbildningsomgång 2023/24 innebar en volymökning för flygvapnet med totalt 722 värnpliktiga, varav 24 procent kvinnor. Den positiva trenden att totalförsvarspliktiga efter avslutad grundutbildning söker anställning i Försvarsmakten fortsatte även under 2023 och bidrog till att flygvapnet ökade antalet kontinuerligt anställda gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) med omkring 100 soldater. Dessa bedöms att på kort och lång sikt bidra positivt till flygvapnets produktion och förmågeutveckling. Av nedan diagram framgår utfall för slutförd grundutbildning inom marinen under de senaste åren.

Figur 3 Utfall slutförd grundutbildning för Flygvapnet

Lednings- och underrättelseförband

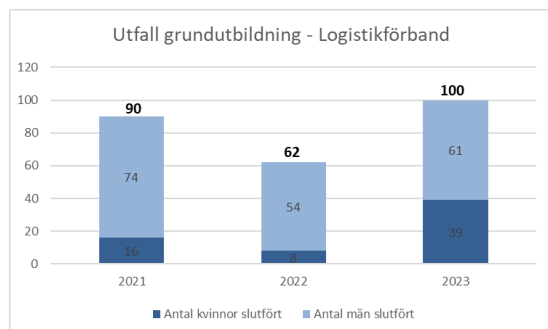
Grundutbildningen med värnplikt som genomfördes 2022 – 2023 (grundutbildningsomgång 2022/23) bestod av 448 inryckta, varav 31 procent kvinnor. Inryckande till grundutbildningsomgång 2023/24 innebar en volymökning för lednings- och underrättelseförbanden med totalt 522 värnpliktiga, varav 22 procent kvinnor. Grundutbildningen bidrar till en förstärkning av cyberförsvaret och Försvarsmaktens avancerade språkförmåगतolktjänst. Av nedan diagram framgår utfall för slutförd grundutbildning inom Lednings- och underrättelseförbanden under de senaste åren.

Figur 4 Utfall slutförd grundutbildning för Lednings- och underrättelseförbanden

Logistikförband

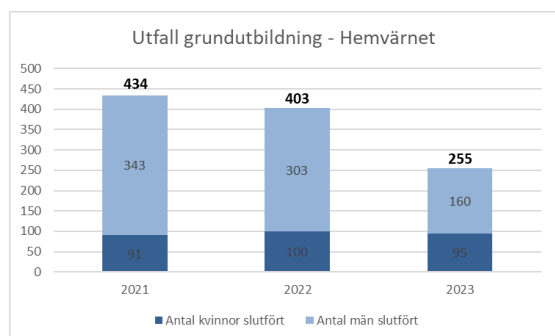
Grundutbildningen med värnplikt som genomfördes 2022 – 2023 (grundutbildningsomgång 2022/23) bestod av 112 inryckande, varav 41 procent kvinnor. Inryckande till grundutbildningsomgång 2023/24 innebar en volymökning för logistikförbanden med totalt 129 värnpliktiga, varav 29 procent kvinnor. Av nedan diagram framgår utfall för slutförd grundutbildning inom logistikförbanden under de senaste åren.

Figur 5 Utfall slutförd grundutbildning för Logistikförbanden

Hemvärnet

Grundutbildningen med värnplikt slutförs under 2024. Kommande rekrytering av grundutbildade soldater bygger fortsättningsvis på avkastning från övriga försvarsgrenar. Av nedan diagram framgår utfall för slutförd grundutbildning för hemvärnet under de senaste åren.

Figur 6 Utfall slutförd grundutbildning för Hemvärnet

Kostnaden per tjänstgöringsdag för värnpliktiga som genomför grundutbildning framgår av tabell 4. Kostnaderna utgörs huvudsakligen av dagersättning, utbildningspremier, resor och förplägnad. Kostnader för exempelvis boende, förbrukningsmateriel och ammunition ingår inte.

År	Tjg.dagar	Kostnad tkr	Per dag, kr
2023	1 714 553	739 271	431
2022	1 593 469	699 271	439
2021	1 486 852	612 465	412

Tabell 4 Grundutbildning – kostnad per tjänstgöringsdag

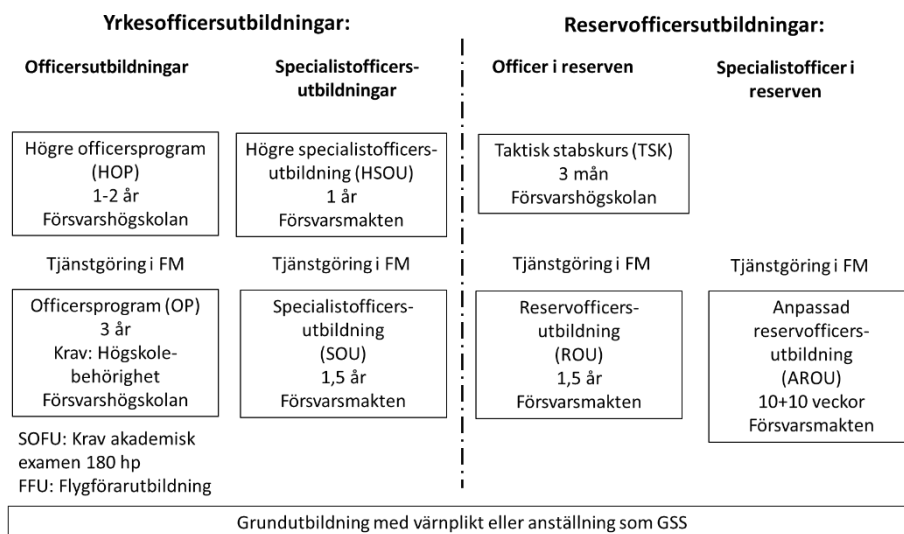
Avbrottsorsak	Grundutbildning									Not
	2023			2022			2021			
	Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel		
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
Nedsatt prestationsförmåga	360	21%	79%	356	26%	74%				1
Frånvaro	10	20%	80%	11	27%	73%				1
Vägran att fullgöra skyldigheter	6	17%	83%	6	0%	100%				1
Ej lämplig	21	5%	95%	16	0%	100%				1
Avsevärda svårigheter	6	50%	50%	2	100%	0%				1
Avbrott - Rätt att vara v apenfri	11	45%	55%	15	13%	87%	7	29%	71%	
Avbrott - Skada/Särskilda skäl (fysiska/psykiska)							418	27%	73%	2
Avbrott - Utbildning upphör (ej lämpliga)							25	16%	84%	2
Totalt	414	21%	79%	406	25%	75%	450	26%	74%	

Tabell 5 Avbrott från grundutbildning

1. Från och med 2022 anpassades avbrottsorsakerna till lagen om totalförsvarsplikt, varför 2021 redovisar andra orsaker.
2. Andelen avbrott var under 2023 likt föregående år, på en låg nivå jämfört med de sista åren innan den militära värnpliktsutbildningen lades vilande år 2010

YRKESOFFICERSUTBILDNING

Försvarsmaktens kvantitativa målsättningar och utfall redovisas i tabell 6 med antal studerande vid linjer och program.

Figur 7 Systemöversikt yrkes- och reservofficersutbildningssystemet

Försvarsmakten och Försvarshögskolan delar på ansvaret för yrkes- och reservofficersutbildningssystemet.

Antalet studerande som påbörjade Officersprogrammet (OP) i samband med höstterminstarten 2023 överstiger marginellt de två senaste årens utbildningsstarter. För att öka antalet studerande vid kommande utbildningsomgångar med början 2024 ändrade Försvarshögskolan ansökningsperioden. Syftet är att de som genomgår grundutbildning med värnplikt ska få sina antagningsbesked innan utbildningens slut.

Antalet studerande vid särskild officersutbildning (SOFU) var förhållandevis låg under 2023, vilket kan förklaras med att regementen, flottiljer och övriga berörda organisationsenheters organisatoriska behov av kategorin har nedgått som en följd av Officersprogrammet (OP) relativa ökning sett över den senaste femårsperioden

Antalet studerande vid det högre officersprogrammet (HOP) ligger i linje med tidigare år i paritet med måltalen. Försvarsmakten har omdisponerat studerandevolymerna syftande till anpassning av studieupplägget till ett för organisationen bättre anpassat sätt. Utöver detta beslutade Försvarsmakten om att utöka antalet utbildningsplatser för 2024 och 2025.

Antalet studerande vid den högre specialistofficersutbildningen (HSOU) under den redovisade perioden överträffar målsättningen. Ökningen kan förklaras med ÖB beslut om slutligt införande av trebefälssystemet (3BS) som innebär att officerare utbildade inom det tidigare officerssystemet ny befälsordning (NBO) ska kompetensutvecklas och befordras inom specialistofficerssystemet.

RESERVOFFICERSUTBILDNING

Försvarsmaktens kvantitativa målsättningar och utfall redovisas i tabell 6 med antal studerande vid linjer och program. Försvarsmakten utbildar reservofficerare genom två olika utbildningar. Dels en ettårig ROU vilken är en utbildning mot officer i reserven (OFF/T). Rekryteringsunderlaget är främst värnpliktiga plutonsbefäl och anställda gruppbefäl med kravuppfyllnad mot plutonsbefäl. Utbildningen genomförs vid fack- och funktionsskolor med olika inriktningar mot olika typkrigsförband.

Som kan ses i sammanställningen nedan utexaminerades 39 elever och påbörjade 49 elever ROU 2023.

Den andra reservofficersutbildningen är den så kallade AROU (anpassad). Det är en 20 veckor lång utbildning mot specialistofficer i reserven med rekryteringsunderlag från anställda gruppbefäl. Den har tidigare genomförts som en sammanhållen utbildning eller en uppdelad (10+10 veckor under två sommarperioder). 2023 genomfördes dock endast den andra delen av en uppdelad AROU varvid sju elever utexaminerades. Utbildningens fortsatta existens är under utredning vilket är anledningen till att det inte genomfördes eller påbörjades någon ytterligare sammanhållen eller uppdelad kurs under året.

Försvarsmakten planerar för en utveckling av reservofficersutbildningarna som på ett bättre sätt ska möta krigsorganisationens behov och samtidigt dra nytta av den successivt växande volymen befälsvärnpliktiga.

Program	Utbildnings- omgång	Mål- sättning	2023			2022			2021		
			Totalt antal	Andel		Totalt antal	Andel		Totalt antal	Andel	
			Elever	Kvinnor	Män	Elever	Kvinnor	Män	Elever	Kvinnor	Män
Officers- programmet	OP 20-23	190	166	27%	73%	181	27%	73%	196	27%	73%
	OP 21-24	190	228	28%	72%	244	27%	73%	254	28%	72%
	OP 22-25	250	201	22%	78%	209	22%	78%			
	OP 23-26	250	213	24%	76%						
Särskild officers- utbildning	SOFU 21-23	50	44	30%	70%	44	30%	70%	44	30%	70%
	SOFU 22-24	60	24	17%	83%	24	17%	83%			
	SOFU 23-25	60	29	21%	79%						
Specialistofficers- utbildning	SOU 22-23	415	411	22%	78%	432	22%	78%			
	SOU 23-24	415	434	24%	76%						
Reservofficers- utbildning	ROU 22-23	60	39	28%	72%	40	28%	73%			
	ROU 23-24	70	49	20%	80%						
Anpassad reservofficers- utbildning	AROU 22-23		10	0%	100%	11	0%	100%			
	AROU 23-24		7	14%	86%						
Högre specialistofficers- utbildning	HSOU 22-23	60	47	6%	94%	56	5%	95%			
	HSOU 23-24	60	60	7%	93%						
Högre officers- program 1	HOP 1 22-23	100	95	7%	93%	95	7%	93%			
	HOP 1 23-24	115	114	9%	91%						
Högre officers- program 2	HOP 2 22-23	11	10	30%	70%	10	30%	70%			
	HOP 2 23-24	30	32	9%	91%						
Högre officers- program 12	HOP 12 21-23	60	65	14%	86%	65	14%	86%	90	12%	71%
	HOP 12 22-24	59	49	18%	82%	62	16%	84%			
	HOP 12 23-25	45	45	11%	89%						

Tabell 6 Antal studerande vid längre sammanhållande utbildningar

ÖVRIG UTBILDNING

Försvarsmakten bedriver en omfattande intern utbildningsverksamhet, i huvudsak utgående från principen att denna innehållsmässigt är unik för myndigheten och därmed inte går att upphandla. Merparten av de kurser som genomförs inom myndigheten utgör samtidigt byggstenar i specialistofficersutbildningen, vilket framförallt medför ett effektivt merutnyttjande av utbildningsresurser. Dessa s.k. yrkes- och befattningskurser riktar sig till all anställd personal, och ibland även till övrig personal. Samtliga sådana kurser sammanhålls och förvaltas i en central utbildningskatalog, som även möjliggör uppföljning av deltagande.

Steg som har tagits inom området under 2023 har bestått av att utarbeta förslag till ett utvecklat kursutbud riktat till civila medarbetare, med bäring på uppgifter i händelse av höjd beredskap, men också med riktning på den kompetens som krävs för att på ett ändamålsenligt sätt kunna verka i fredstid, i en militär organisation.

Sedan Sveriges ansökan om att bli medlem i Nato, har arbete bedrivits för den kommande integreringen. Detta arbete har skett, och sker fortfarande, inom ramen för *Accession and Integration Working Group (AIWG)*, vilket är en arbetsgrupp som är fördelad på olika funktionsområden där utbildning utgör ett sådant område. Den viktigaste uppgiften inom funktionsområde utbildning är att tillse att kommande svenska Natostabsmedlemmar uppfyller de krav som ställs på befattningen och därmed får tillgång till rätt kurser. I andra hand gäller för övrig personal i Försvarsmakten, och för andra myndigheter, att behoven av såväl generell Natokompetens som specifik sådan uppfylls.

HEMVÄRN OCH FRIVILLIG PERSONAL

HEMVÄRN

Hemvärdet utgör en betydande andel av krigsorganisationen, organiserade i krigsförband med hög tillgänglighet. I 40 hemvärnsbataljoner organiseras strax över 22 000 frivilliga hemvärnssoldater med tjänstgöringsavtal om krigsplacering och tjänstgöring. Att nyttja frivilliga soldater och/eller förband kräver en balansering mellan Hemvärdet, civil sysselsättning och familjeliv.

Målsättning om 23 000 hemvärnssoldater uppnåddes med 96 procentig måluppfyllnad. Målet för andelen kvinnor i hemvärdet är 17 procent vilket har fortsatt att underskridas 2023 då andelen kvinnor sjunker till elva procent (tolv procent 2022). Värdegrundskonferenser benämnda *Operation soldatvärde* genomfördes som en del i stridskraftens värdegrundsarbete. Det har även inrättats lokala motsvarigheter till NOAK, d.v.s. föreningar av och för kvinnor i hemvärnsförbanden för att främja rekryteringen av kvinnor till stridskraften.

Hemvärdets utbildningsverksamhet har i huvudsak genomförts enligt plan under 2023 och har kraftsamlat för att ta igen utbildningsskuld från tidigare års verksamhet till följd av pandemin. Fokus under 2023 har varit på utbildning i syfte att förnya förordnanden för skyddsvakter samt behovsanpassad befattningsutbildning och förbandsträning. Det förändrade omvärldsläget har efterhand påverkat verksamheten på flera sätt. Intresset för Hemvärdet ökade markant vid inledningen av Rysslands anfällsrig mot Ukraina, vilket resulterade i mångdubbelt fler ansökningar 2022 än föregående år. Arbetet med att omhänderta ansökningar och bemanna krigsförbanden prioriterades under året. Fler soldater påverkar behovet av introduktions- och grundläggande utbildningar samt att antalet deltagare per utbildningstillfälle utökas.

Personal i hemvärnsförbanden

Antalet hemvärnssoldater med aktiva avtal som fullgjort sina avtalade tjänstgöringsdygn uppgick till 68 procent, vilket är strax över genomsnittet men understiger ambitionen. Utfallet kan relateras till personalomsättningen med höga ut- och inflöde av personal under 2023, se tabell 9 Rekrytering till Hemvärdet. Ambitionen är öka avtalsuppfyllnaden under 2024, till del på grund av det stora antalet nytillkomna hemvärnssoldater får möjlighet att fullgöra sina avtal. Samtidigt förväntas det fortsatta engagemanget hos hemvärnssoldaterna med tjänstgöringsavtal tecknade före 2022 minst vara oförändrat. Sammanställd data visade att avgångarna beror på tidsbrist, som är den största faktorn att hemvärnssoldater väljer att avsluta sitt engagemang i Försvarsmakten.

Det totala antalet hemvärns- och frivilligavtal uppgick per 31 december 2023 till 22 145, vilket är en nettoökning med 657 i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Andelen kvinnor sjönk till elva procent jämfört med 2022 (tolv procent) och målet om 17 procent underskreds. Likaså noteras en nedgång i faktiska antalet kvinnor i förbanden, oaktat det fortsatta rekryteringsframgångarna under 2022. Nedgången bedömdes 2022 till stor del bero på det faktum att av nya sökande med genomförd värnplikt oftast är män. Män har en snabbare antagningsprocess jämfört med de kvinnor som söker till hemvärdet som i hög grad saknar tidigare värnplikt. Därtill har åtgärder vidtagits för att motverka detta förhållande genom att utöka antalet elevplatser per utbildningstillfälle. Vidare genomfördes informationskampanjer under exempelvis uniform på jobbet-dagen för hemvärnssoldater.

Under 2022 togs ett nytt tjänstgöringsavtal för samtliga hemvärnssoldater fram. Syftet med avtalet är att alla hemvärnssoldater ska ha ett tjänstgöringsavtal med samma förmåner, krav, rättigheter och skyldigheter, oavsett om de har en soldatbefattning eller specialistbefattning. Arbetet pågår fortsatt med att ombilda frivillig- och hemvärnsavtal till tjänstgöringsavtal (omställningen utgör inget hinder för individen, stridskraften eller insatsorganisationen). I statistiken redovisas därför samtliga tre avtalsformer, hemvärnsavtal, frivilligavtal och tjänstgöringsavtal.

Grundutbildningsomgång 2022/23 utbildade totalt 258 soldater. 2023 var det sista året som Hemvärnet genomförde egen grundutbildning. Fortsatt rekrytering av värnpliktiga soldater bygger fortsättningsvis på avkastning från övriga försvarsgrenar.

Personal	Planerad personalvolym	2023				2022				2021				Not
		Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder	
			Kvinnor	Män			Kvinnor	Män			Kvinnor	Män		
Antal aktiv a hemvärnsavtal		6 233	11%	89%		17 009	6%	94%		14 959	6%	94%		
Antal vilande hemvärnsavtal		1 304	11%	89%		1 358	13%	87%		1 551	11%	89%		
Totalt antal hemvärnsavtal		7 537				18 367				16 510				
Antal aktiv a frivilligavtal		10	40%	60%		2 881	39%	61%		3 293	39%	61%		
Antal vilande frivilligavtal		248	52%	48%		240	51%	49%		297	54%	46%		
Totalt antal frivilligavtal		258				3 121				3 590				
Antal aktiv a tjänstgöringsavtal		14 350	11%	89%		0	0	0						
Antal vilande tjänstgöringsavtal		0	0	0		0	0	0						
Totalt antal tjänstgöringsavtal		14 350				0								
Totalt	23 000	22 145	11%	89%	46	21 488	12%	88%	44	20 100	13%	87%	44	
Förändring relativt föregående år		657				1 388				-166				
Andel fullgjorda aktiva avtal		68%	65%	69%		64%	64%	65%		64%	60%	65%		

Tabell 7 Personal (antal) i hemvärnsförbanden

Rekrytering till Hemvärnet

Antalet ansökningar till Hemvärnet i Försvarsmaktens relationshanteringssystem "Mitt Försvarsmakten" uppgick under 2023 till 5 788, vilket motsvarar något högre än snittet på 4 700 för ett normalår. Under andra halvåret föll ansökningsnivåerna tillbaka ned mot mer normala nivåer. Andelen ansökningar från kvinnor uppgick till 18 procent, vilket är högre än andelen kvinnor i hemvärnsförbanden. Den enskilt största åldersgruppen för samtliga sökande 2023 är åldersgruppen 46-55 år vilket motsvarar den genomsnittliga åldern i hemvärnsförbanden som är 46 år.

Hemvärnet drev på åtgärder inom rekrytering och utbildning med målsättningen att 2023 ha omhändertagit alla nuvarande inkomna ansökningar. Resultatet av stridskraftens åtgärder framgår av tabell 9. En lärdom från 2022 är att omvärldshändelser kan påverka tillströmningen av frivilliga till stridskraften och att myndigheten fortsatt bör vara beredd samt säkerställa en tillräcklig dimensionerad rekryteringsorganisation.

Nyrekryteringen uppgick till 2 317 vilket är en minskning jämfört med 2022 (5200), och rekryteringen ser ut att normaliseras. Under 2023 avslutades 1 660 avtal vilket kan jämföras med ca 3 800 avtal för 2022.

Rekryteringsflödena kommer att bli föremål för fortsatt analys, bland annat med stöd av Försvarsmaktens medarbetarundersökning och eventuellt kompletterande undersökningar bland de som avslutat sina avtal i syfte att få kunskap om drivkrafterna bakom de ökade avgångarna, hur de kan kopplas till hotbild, ökad avtalsupplynning, förväntningar m.m.

Under perioden har 194 avtal sagts upp i samband med att hemvärnssoldaterna anställts till andra personalkategorier i Försvarsmakten vilket varit till gagn för Försvarsmakten som helhet. Rekryteringen från grundutbildning och av anställd personal som slutat sin anställning i Försvarsmakten är fortsatt för lågt för att säkerställa en långsiktig personalförsörjning av hemvärnsförbanden. Till följd av detta behöver metoderna för att rekrytera och behålla personal överses för att kunna uppnå och upprätthålla bemanning i förhållande till de organisatoriska behoven.

För att säkerställa att de som tecknat ett tjänstgöringsavtal fortsätter sin tjänstgöring under längre tid vidtogs åtgärder inom arbetsmiljö, likabehandling och personalplanering. Exempel på åtgärder är en framtagen personalförsörjningsstrategi för stridskraften att omhänderta samtliga personalkategorier inklusive personalkategorin hemvärnssoldater. Ett arbete har påbörjats för att överse ersättningar till hemvärnssoldater avseende tjänstgöring utöver avtalstiden.

Fokus för året låg på att omhänderta en stor mängd sökanden och matcha engagemang till krigsbefattningar. Stridskraften ser en försiktig nettoökning av hemvärnssoldater och arbetar med att kunna omhänderta alla sökande som uppgett intresse mot Hemvärdet. Sammanfattningsvis har 2023 varit ett positivt och trendbrytande rekryteringsår, där rekryteringen gått från vikande till ökande nivåer. Resultatet av rekryteringen bidrog till en förbättrad förbandsuppfyllnad och en ökad personell tillgänglighet. Det inrapporterade deltagandet i övningar tyder på ett högt engagemang såväl hos nyrekryterad som befintlig personal, även om genomslag i siffrorna avseende avtalsuppfyllnad fortfarande inte uppnåtts.

Rekryteringsflöde	2023	2022	2021
Direkt från grundutbildning	33	47	67
Rekryterade till befattningar med frivilligavtal			467
Av anställda i Försvarsmakten	230	198	178
Rekryterade till befattningar med hemvärnsavtal	2 054	4 941	955
Totalt antagna	2 317	5 186	1 667
Avslutade avtal - fortsatt anställning i Försvarsmakten	194	199	176
Avslutade avtal - ej fortsatt anställning i Försvarsmakten	1 466	3 599	1 657
Totalt avslutade	1 660	3 798	1 833
Nettorekrytering	657	1 388	-166

Tabell 8 Rekrytering till hemvärn

Tabell 8 visar på en nettoökning till stridskraften Hemvärdet med reservation för värden 2022 som till stor del förklaras av kriget i Ukraina.

FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPORGANISATIONER

Frivilliga Försvarsorganisationer (FFO) bidrog till att upprätthålla Sveriges försvarsberedskap. Tillsammans har de 18 organisationerna över 360 000 medlemmar. Genom utbildning, totalförsvarsinformation och ungdomsverksamhet stärkte FFO det Svenska totalförsvaret vilket regleras i förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. FFO bidrog även med utbildning mot 5 100 befattningar i hemvärdet och 1 900 befattningar inom övriga delar av Försvarsmakten.

Under året bedrevs totalförsvarsinformation på lokal och riksnivå samt digitalt och genom egna tidskrifter. Ungdomsverksamheten har engagerat tusentals ungdomar i åldrarna 15 till 20 år. Genom ungdomsverksamheten bidrog FFO och Försvarsmakten till att skapa en stimulerande fritidssysselsättning och en djupare förståelse för totalförsvaret.

Försvarsmaktens tillväxt fortsatte att skapa begränsningar i stödet till FFO, då verksamhet flyttats geografiskt till alternativa platser. Begränsningarna i uteblivet stöd för FFO medförde ökade kostnader för verksamheten. De långa tidsförhållandena för att säkerhetspröva nyrekryterade utgjorde en utmaning i rekryteringsprocessen. Försvarsmakten har under 2023 försökt precisera det geografiska rekryteringsbehovet genom ett tydligare samarbete mellan FFO, militärregionerna och dess militärregiongrupper. Ambitionen är att detta längre fram ska bidra till en till en ökad uppfyllnad av hemvärnsförbanden.

De frivilliga försvarsorganisationerna hade till uppgift, genom rikshemvärnsstaben, att utbilda ca 1 900 frivilligbefattningar till försvarsgrenarnas och övriga stridskrafters krigsförband. De var fördelade på; Armén -135 befattningar, Marinen - 59 befattningar, Flygvapnet - 788 befattningar, LEDUND - 25 befattningar och FMLOG - 900 befattningar. Under 2023 påbörjades arbetet med att strukturera rekrytering och utbildningar för bemanning fram till 2035. Som ett resultat av detta arbete genomfördes två grundläggande soldatutbildningar för frivilliga (GU-F) i Flygvapenfrivilligas riksförbund (FVRF) regi mot flygvapnet.

Tilldelade medel från Försvarsmakten till FFO uppgick till 150 miljoner kronor i uppdragsersättning och 73,3 miljoner kronor i organisationsstöd. FFO har vid årets slut nyttjat samtliga medel.

Bemanning av Försvarsmaktens krigsorganisation via frivilliga försvarsorganisationer (FFO)	Planerad personalvolym	2023			2022			2021		
		Bemanning			Bemanning			Bemanning		
		Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män
Svenska Försvarsutbildningsförbundet (SFUF)		600	28%	72%	572	29%	71%	653	29%	71%
Svenska Bilkårens Riksförbund (SBF)		881	16%	84%	882	18%	82%	848	20%	80%
Flygvapenfrivilliga (FVRF)		62	5%	95%	58	9%	91%	48	8%	92%
Frivilliga Flygkåren (FFK)		225	3%	97%	220	3%	97%	212	4%	96%
Frivilliga Motorcykelkåren (FMCK)		488	3%	97%	461	4%	96%	467	5%	95%
Försvarets Personaltjänstförbund (FPF)		68	28%	72%	69	25%	75%	66	24%	76%
Sjövärnskårens Riksförbund (SVK RF)		200	5%	95%	193	5%	95%	187	6%	94%
Insatsingenjörernas Riksförbund (IIR)		36	0%	100%	38	3%	97%	28	4%	96%
Svenska Brukshundsklubben (SBK)		400	64%	36%	393	67%	33%	404	64%	36%
Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF)		18	17%	83%	16	6%	94%	11	9%	91%
Svenska Lottakåren (SLK)		662	40%	60%	628	41%	59%	562	46%	54%
Frivilliga Radioorganisationen (FRO)		375	7%	93%	410	7%	93%	418	7%	93%
Totalt	7 000	4 015	23%	77%	3 940	24%	76%	3 904	25%	75%
Förändring sedan föregående år		75			36			-6		

Tabell 9 Bemanning av Försvarsmaktens krigsförband via Frivilliga försvarsorganisationer

Antalet bemannade befattningar i Hemvärnet ökade till 4 015 mot förra årets 3 940, vilket är en ökning med 75 personer. Antalet nyutbildade soldater/specialister från FFO som tillförts hemvärnet uppgick till 281 individer. Försvarsutbildarna har under året bedrivit 23 (GU-F) för nya rekryterade mot befattningar inom hemvärnet.

JÄMSTÄLLDHET OCH JÄMLIKHET

Försvarsmakten ska i årsredovisningen redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

RB p 6
(del av)

Försvarsmaktens jämställdhets- och jämlikhetsarbete är en viktig del i att attrahera och behålla vår personal, bygga folkförankring och försvarsvilja samt få en fördjupad civillägesbild i militära operationer. Arbetet utgör en del av myndighetens hållbarhetsarbete. Den samlade lägesbilden för 2023 visar att det finns såväl positiva tendenser som kvarstående utmaningar med att implementera jämställdhet och jämlikhet i organisationen.

ARBETET MED JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING

Ett av Försvarsmaktens mål är att skapa förutsättningar för att jämställdhetsanalys systematiskt ska genomföras inom ordinarie berednings- och beslutsprocesser.

Försvarsmaktens högre chefer genomgår sedan några år tillbaka en utbildning som syftar till att ge ökad kunskap om jämställdhetsuppdraget och hur de kan integrera detta i sitt beslutsfattande. Under året examinerades 45 chefer, varav 8 kvinnor och 37 män. Utvärderingarna visar på en ökad förståelse för införandet av jämställdhetsanalyser vid beslut i syfte att myndigheten ska uppnå en jämnare fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män. För att ge cheferna stöd vid implementeringen infördes en ny utbildning, Jämställdhetsanalys för nyckelfunktioner, som riktar sig till handläggare och stabsmedarbetare.

Försvarsmaktens materielproduktion ska systematiskt omhänderta användbarhet vid utformning, anskaffning och vidmakthållande av materiel. Som ett exempel inköptes nya specialanpassade kroppsskydd för kvinnor, men ett omfattande arbete återstår inom området.

ARBETET MED LIKABEHANDLING OCH ICKE-DISKRIMINERING

Försvarsmakten arbetar aktivt för jämställdhet och jämlikhet inom organisationen och för att ett systematiskt arbete ska bedrivas inom myndigheten. Ovälkomet beteende (samlingsnamn för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier) ska förebyggas så att möjligheter och likvärdiga förutsättningar skapas för alla medarbetare.

Försvarsmaktens senaste medarbetarundersökning påvisar att myndigheten inte uppfattas som en kvalitativt jämställd organisation bland anställd personal. Baserat på undersökningen framträder bland annat ojämställda förutsättningar, där kvinnor i lägre utsträckning än män upplever likabehandling, exempelvis i hur man värderas och får sin kompetens tillvaratagen. Medarbetarundersökningen visar även att Försvarsmakten fortsatt har utmaningar med ovälkomet beteende (samlingsnamn för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier) och tystnadskultur. Den största riskfaktorn för att uppleva ovälkomet beteende är att vara kvinna, oavsett personalkategori. Ovälkomet beteende bland kvinnor som är gruppbefäl, soldater eller sjömän samt värnpliktiga ligger på en högre nivå än övriga personalkategorier.

För att ge stöd och omhänderta de ärenden som rapporteras har utredarkompetensen höjts i hela myndigheten genom utbildningsinsatser. Denna åtgärd behöver fortsätta under kommande år samt utveckling av interna rutiner.

ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA ANDELEN KVINNOR

Myndigheten genomförde under 2023 ett antal riktade kommunikationsinsatser, exempelvis skolinformation. För att locka kvinnor till värnplikten är igenkänning viktigt och på senaste utbildningen av nya skolinformatörer så var antalet kvinnor som tagit på sig uppdraget fler än antalet män. Myndigheten har målsättningar avseende andelen kvinnor för perioden 2022-2024.

Personalkategori/utbildning	Påbörjat GU	Slutfört GU	Påbörjat OP	Påbörjat SOU	OFF/K	SO/K	CVAT	GSS/K	GSS/T
Mål för andel kvinnor 2022-2024	21-22%	21-22%	27-28%	17-18%	9-10%	9%	40%	15-16%	11-12%
Utfall 2023	19%	24%	24%	26%	11%	10%	40%	19%	15%
Utfall 2022	24%	21%	23%	22%	9%	9%	39%	17%	13%
Utfall 2021	21%	17%	28%	17%	8%	9%	39%	15%	12%

Tabell 10 Andel kvinnor per personalkategori och utbildning

Målsättningen fram till 2024 är uppnådd för alla personalkategorier. Måltalen uppnås även avseende andelen kvinnor som har påbörjat SOU och slutfört GU. Däremot nåddes inte måltalen för OP och andel kvinnor som har påbörjat GU under 2023. En förklaring avseende GU kan vara att antalet värnpliktiga totalt, män och kvinnor, som påbörjat grundutbildning 2023 (6320) har ökat totalt sett jämfört med 2022 (5 475). Detta samtidigt som ökningen är störst i armén och vid amfibieregementena inom marinen där kapacitetskraven som följer av de för tjänsten relevanta kravprofilerna.

ARBETSMILJÖ

Försvarsmakten bedriver en riskfylld verksamhet dygnet runt, alla dagar om året och under alla förhållanden. För att inga medarbetare skall drabbas av ohälsa eller olycka utgör det systematiska arbetsmiljöarbetet en naturlig del i det dagliga arbetet. Genom att ständigt vidta åtgärder för att förbättra arbetsmiljön och motverka risker, bedrivs verksamheten så säkert som möjligt.

För att bedriva den riskfyllda verksamheten på ett betryggande sätt krävs en sund och positiv säkerhetskultur. Under 2023 omkom två personer i Försvarsmaktens verksamhet. Det ska sättas i relation till att tre personer förolyckades i Försvarsmaktens verksamhet under perioden 2017-2022. För att förebygga att liknande olyckor inte händer igen initierades ett arbete för att stärka och utveckla säkerhetskulturen. En del i detta arbete är att utforma Försvarsmaktens medarbetarundersökning så att den även omfattar frågor om säkerhetskultur samt följa upp resultaten för att se om vidtagna åtgärder givit önskvärda effekter.

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Det har funnits ett behov av att utveckla samordning och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, varvid en central arbetsmiljösektion inrättats inom Försvarsmakten. Årets uppföljning visar på behov av att utveckla ett tydligare och gemensamt arbetsmiljöledningssystem. Ytterligare ett led för att stärka säkerhetskulturen och det systematiska arbetsmiljöarbetet är att under kommande år utbilda alla chefer inom arbetsmiljö. Under 2023 genomfördes utbildningen för chefer och skyddsombud ute på förbanden.

ARBETSBELASTNING

Yttre faktorer som omvärldsläget och förberedelser inför Nato i kombination med bland annat ökat antal värnpliktiga som ska utbildas påverkar den upplevda arbetsbelastningen hos medarbetarna, vilket framgår av Försvarsmaktens senaste medarbetarundersökning.

Den visar på att medarbetarna upplever en högre arbetsbelastning sedan föregående mätning. Den upplevda höga arbetsbelastningen kan tolkas som att det har funnits en obalans mellan uppgifter och resurser, trots att antalet totalt avtalade arbetstimmar har ökat med 1 917 909, från 50 042 641 avtalade arbetstimmar år 2022 till 51 960 550, som motsvarar 3,8 procent (sjukstatistik, jämförelse 2022/2023). Den höga arbetsbelastningen syns även i statistiken beträffande övertiden. Övertiden ligger kvar på samma nivå mot föregående år, 527 744 timmar för 2023 jämfört med 530 478 timmar för 2022.

Även om den upplevda arbetsbelastningen har ökat, är andelen långtidssjukskrivningar i förhållande till avtalad arbetstid oförändrad. En förklaring till att långtidssjukskrivningarna är oförändrade trots att den upplevda arbetsbelastningen har ökat, är att FM har lyckats att behålla fler medarbetare totalt sett i år jämfört med föregående år och att antalet kontinuerligt tjänstgörande har ökat med 1 184 individer.

För att möta den ökade arbetsbelastningen är det viktigt att Försvarsmakten ständigt utvecklar sitt systematiska arbetsmiljöarbete och sin säkerhetskultur. Detta för att säkerställa att en god arbetsmiljö ska råda samt förebygga ohälsa och olyckor.

SJUKFRÅNVARO

Försvarsmakten ska återsrapportera sjukfrånvaron i myndigheten enligt förordning samt enligt Ekonomistyrningsverkets författning.

I tabell 11 redovisas Försvarsmaktens sjukfrånvaro för 2023. Data utgår från andelen sjukfrånvaro av den totalt tillgängliga tiden avseende den kontinuerligt tjänstgörande personalen. Andel sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda arbetstid är lägre för 2023 än för 2022. En skillnad som framgår av tabell 11 är bland annat en ökning av andelen långtidssjukfrånvaro av sjukfrånvaron totalt.

Av antalet timmar som registrerats som långtidssjukfrånvaro av totalt arbetad tid är andelen oförändrad på en procent. Samma beräkning applicerat på andelen korttidssjukfrånvaro visar att den minskat från 1,9 procent 2022 till 1,4 procent för 2023. Kvinnor har likt föregående år en högre andel sjukfrånvaro än män. För samtliga år som redovisas i tabellen ses en högre andel sjukfrånvaro i de två åldersgrupperna över 29 år, med störst andel sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år eller mer. Åldersgruppen 30 till 49 år står för 43 procent av arbetad tid, de två övriga åldersgrupperna utgör 28 procent vardera.

Sjukfrånvaro (%)	2023	2022	2021
Andel total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	2,39	2,80	2,46
Andel långtidssjukskrivning av total sjukfrånvaro (av ser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer)	41,84	35,77	39,12
Kvinnor	3,85	4,38	3,81
Män	1,94	2,35	2,10
Kvinnor och män:			
- 29 år	1,77	2,04	1,97
30 - 49 år	2,17	2,68	2,39
50 år -	3,32	3,61	3,01

Tabell 11 Sjukfrånvaro

PERSONALSTATISTIK

Detta avsnitt innehåller kompletterande statistik avseende personal och personalförsörjning.

PERSONAL VID INTERNATIONELLA INSATSER OCH ANNAN UTLANDSTJÄNSTGÖRING

Försvarsmaktens bemanning inom ramen för internationella militära insatser (IMI) och annan utlandstjänstgöring redovisas i tabell med antalet befattningar i de olika insatserna samt antalet individer per kön och personalkategori som under 2023 har bemannat dessa.

Tabell 12 redovisades i årsredovisningen för 2022 med en förenklad tabell. Under 2023 har Försvarsmakten valt att återgå till den modell som användes under 2021. Detta gjordes då Försvarsmakten uppmärksammades på att informationen var efterfrågad.

Under 2023 tjänstgjorde sammanlagt 239 individer i internationella militära insatser. Antalet befattningar att bemanna uppgick till 294. Av tabell framgår även antalet befattningar per insats. Vid en jämförelse med föregående år reducerades antalet befattningar och därmed antalet individer. Minskningen beror på att MINUSMA i Mali avslutades under året. En ny internationell militär insats Althea påbörjades under 2023. Med anledning av Rysslands anfallskrig mot Ukraina bedrev operation Unifier inte någon verksamhet i Ukraina. Därutöver var UNMHA i Jemen fortsatt obemannad på grund av en oacceptabel risk för personalen.

Nedre delen av tabell 12 redovisar annan utlandstjänstgöring som inte hänförs till internationella militära insatser. Personalen i denna del tjänstgör med stöd av det statliga ramavtalet *Avtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands* (URA). Avtalet omfattar utlandstjänstgöring under en period om minst två månader. Kortare tjänstgöring utomlands benämns i Försvarsmakten som utrikes tjänsteresa och ingår inte i redovisad statistik i detta avsnitt.

Jämfört med föregående år har det skett en tillökning av personal utstationerade på URA, då främst kopplat till kriget i Ukraina samt Sveriges ansökan till Nato. Likt 2022 fortsätter Försvarsmakten att förstärka våra svenska samverkanskontor på SHAPE i Mons, Belgien samt Svenska Delegationen till Nato i Bryssel, Belgien. En marginell ökning har även skett på utländska Nato-skolor.

Insatser	Antal befattningar	Summa antal individer	Antal individer per personalkategori															Personal som har direktrekryterats till insatsen	Not			
			Yrkes-officerare			Reservofficerare			GSS/K			GSS/T			Civila arbetstagare							
			Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav				Totalt	Varav	
				Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män				Kvinnor	Män
I internationell militär insats:																						
EUTM Somalia	15	14	13	0	13	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
OIR Irak/Kuwait	5	5	4	0	4	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
KFOR Kosovo	4	6	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Minurso Västsahara	2	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Minusma Mali	220	185	39	4	35	12	1	11	96	11	85	8	1	7	18	10	8	12	2	10		
NNSC Sydkorea	5	9	8	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0		
UNMOGIP Indien/Pakistan	4	5	3	0	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0		
UNTSO Mellanöstern	6	11	8	1	7	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
NMI Irak	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0		
UNMHA Jemen	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Unifiler Ukraina	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Allthea Bosnien	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Summa	439	239	84	8	76	18	1	17	96	11	85	8	1	7	21	11	10	12	2	10		
Annan tjänstgöring:																						
Attachéer		29	29	1	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Försvarsassistenter		3	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Stab Nato		50	36	2	34	2	1	1	0	0	0	1	0	1	11	5	6	0	0	0		
Stab EU		11	9	0	9	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
EU OHQ Atalanta		6	6	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
EU OHQ Irini		3	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
EEAS Ukraina		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
EEAS Kenya		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Förbindelseofficerare		31	23	1	22	5	1	4	0	0	0	0	0	0	3	1	2	0	0	0		
Utvecklingsofficerare		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Lärare utländsk skola		5	4	0	4	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Elever utländsk skola		74	50	7	43	0	0	0	21	2	19	1	0	1	2	0	2	0	0	0		
SWAFSG Thailand		4	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
HAW Ungern		36	29	3	26	0	0	0	0	0	0	0	0	7	3	4	0	0	0	0		
GSGA Brasilien		3	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0		
Stab FN		2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Summa	0	257	197	16	181	13	2	11	21	2	19	2	0	2	24	9	15	0	0	0		
2023 Totalt	439	496	281	24	257	31	3	28	117	13	104	10	1	9	45	20	25	12	2	10		
2022 Totalt	463	809	410	28	362	41	7	34	269	20	249	18	3	15	45	16	29	26	8	18		
2021 Totalt	183	216	191	14	177	4	0	4	1	0	1	0	0	0	20	6	14	0	0	0		

Tabell 12 Personal som tjänstgjort utomlands 2023

MEDELÅLDER

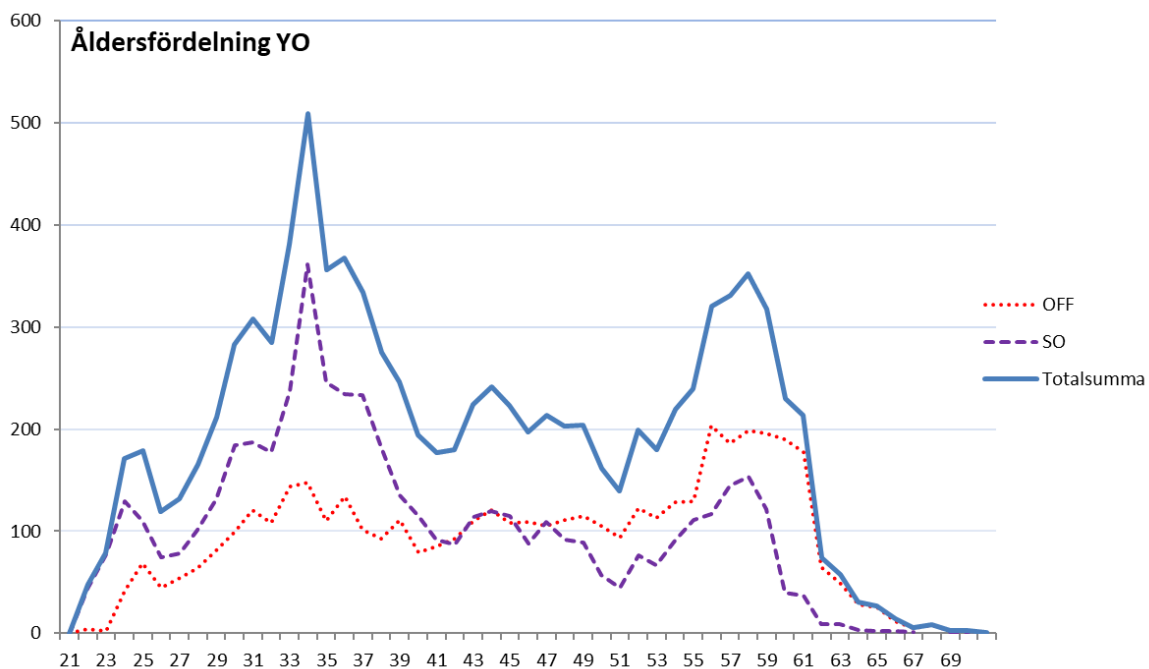
Tabell 13 innehåller en redovisning av medelålder per personalkategori och kön. Utfallet vid årsslut visade små skillnader jämfört med föregående år. Likt tidigare år är kvinnorna genomgående yngre än männen sett till medelålder i de olika personalkategorierna.

Personalkategori	Medelålder								
	Försvarsmakten totalt			Kvinnor			Män		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
OFF/K, SO/K	42	42	43	37	37	38	43	43	43
OFF/T, SO/T	53	53	53	43	43	43	54	53	53
GSS/K	24	25	26	23	23	24	25	25	26
GSS/T	29	29	30	26	27	29	29	30	30
Civila arbetstagare	45	45	45	44	44	45	46	46	46
Försvarsmakten totalt	40	41	41						

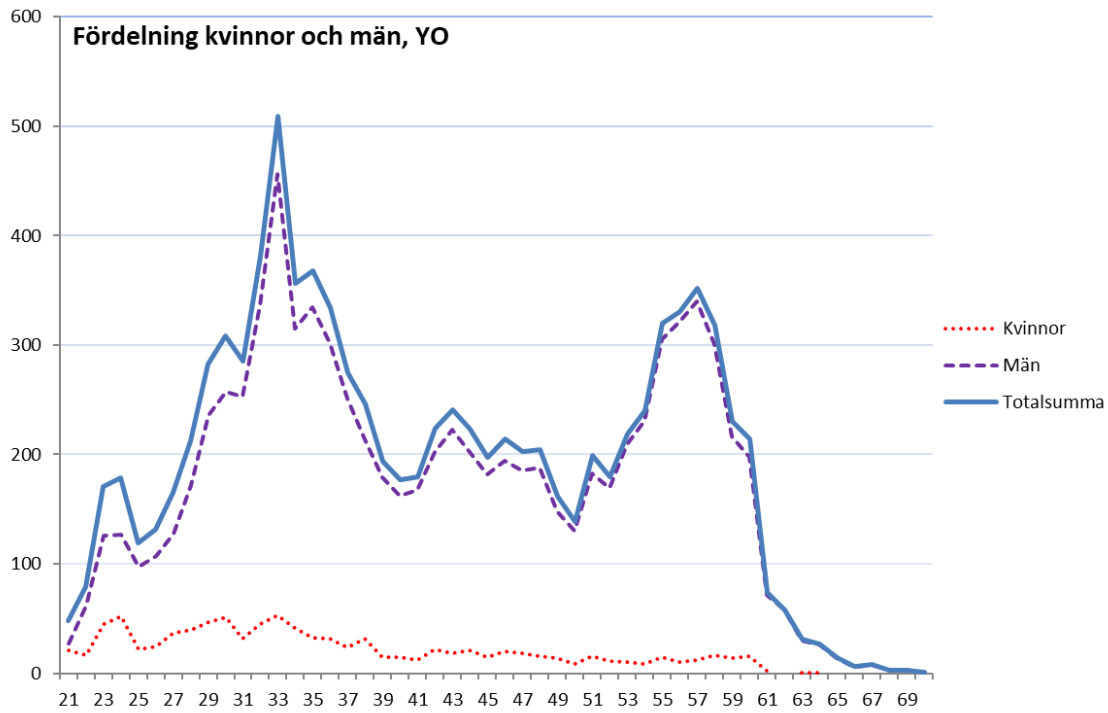
Tabell 13 Medelålder för anställd personal

ÅLDERSFÖRDELNING FÖR RESPEKTIVE PERSONALKATEGORI SAMT UPPDELNING PÅ KÖN

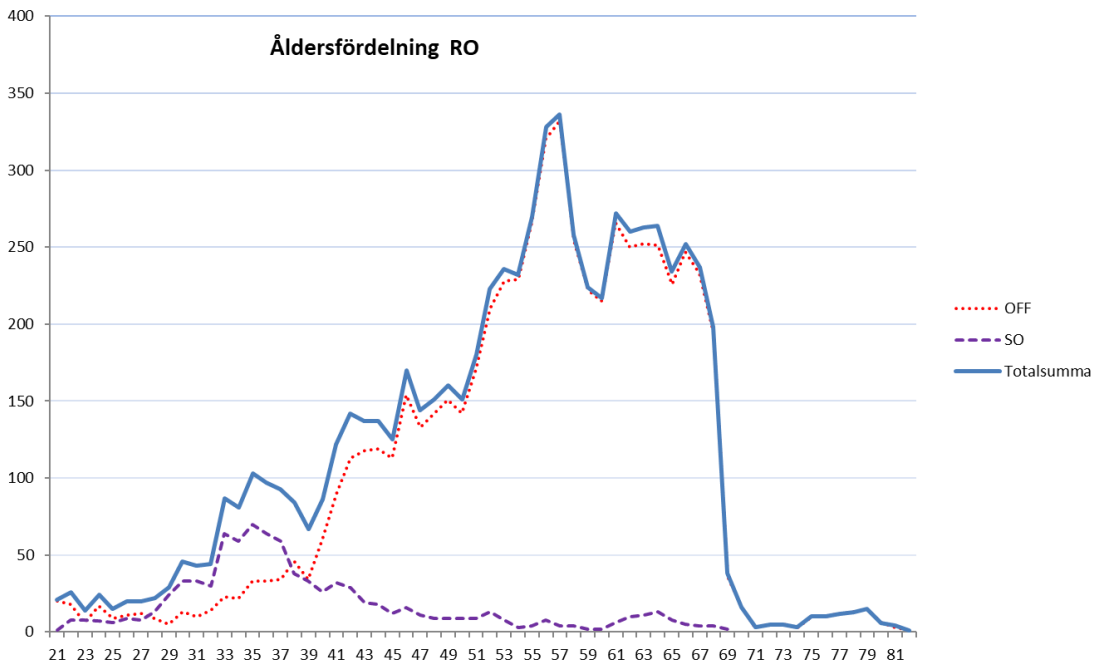
Åldersfördelningen för de olika personalkategorierna redovisas i figur 8-14. Både yrkes- och reservofficerare har hundratals anställda som uppnår pensionsålder de närmaste åren. Vid utgången av 2023 var 2 700 yrkesofficerare mellan 50-60 år, varav 95 procent män och 5 procent kvinnor.

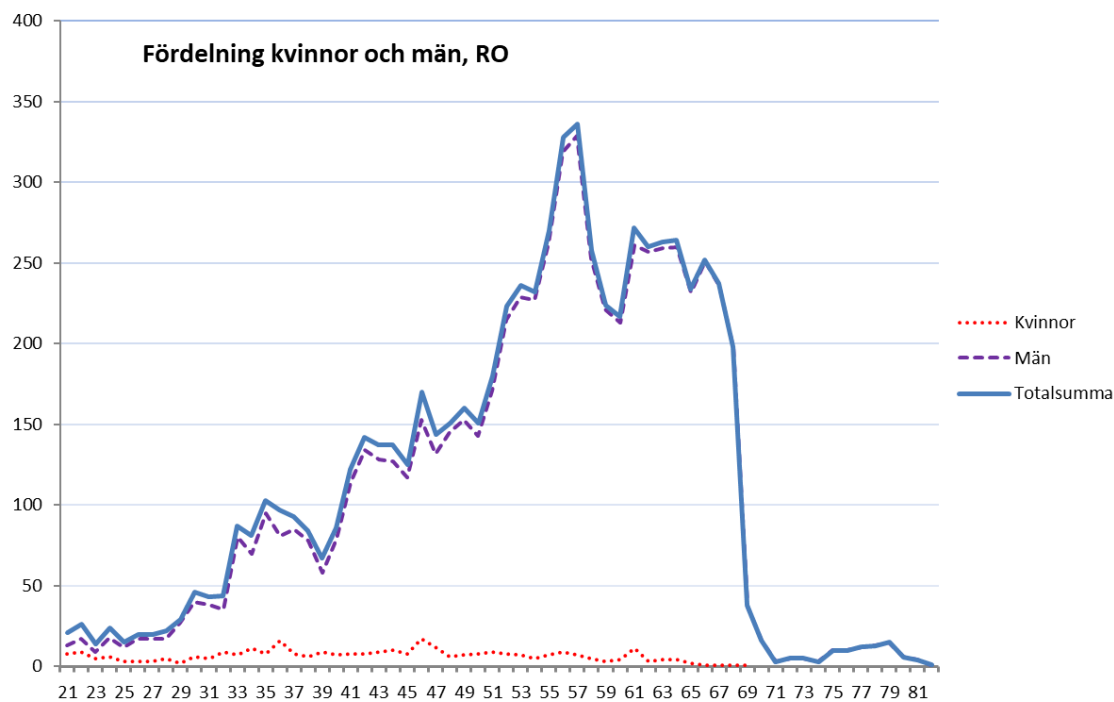
Figur 8 Åldersfördelning för yrkesofficerare

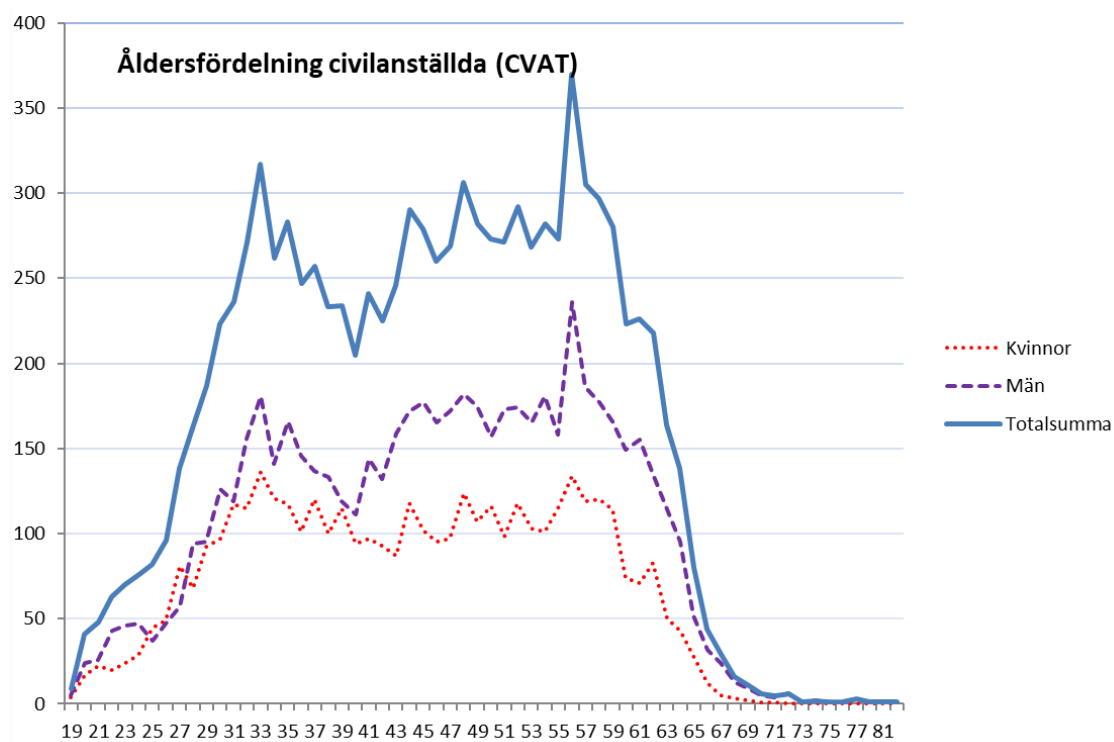
Figur 9 Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön

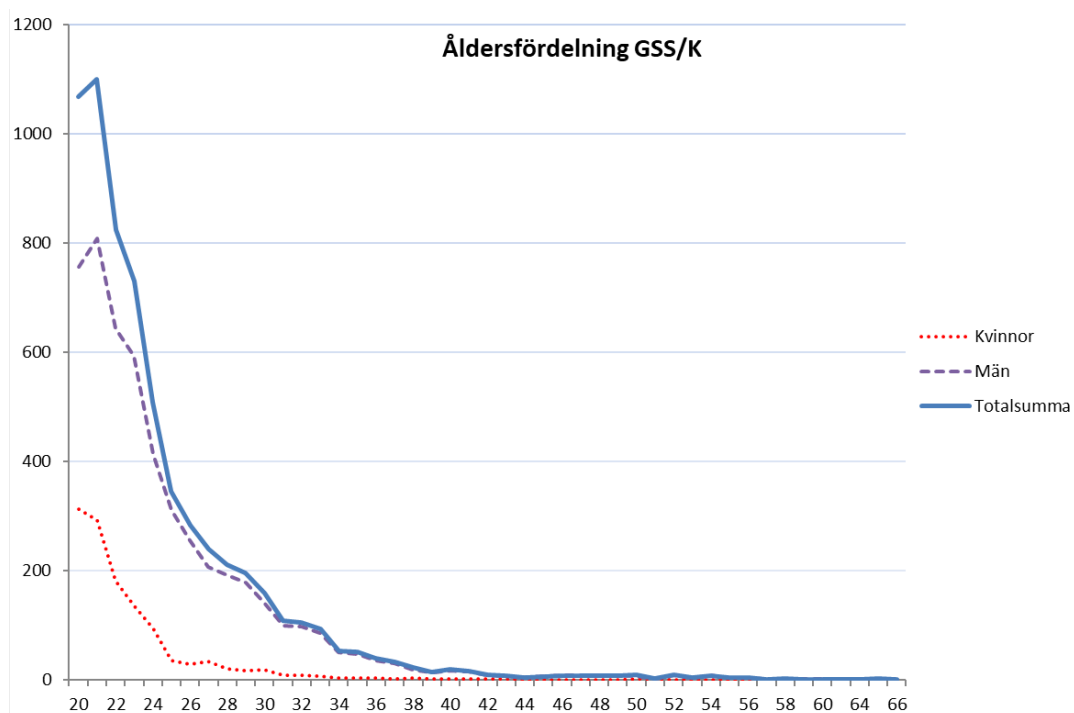
Figur 10 Åldersfördelning för reservofficerare

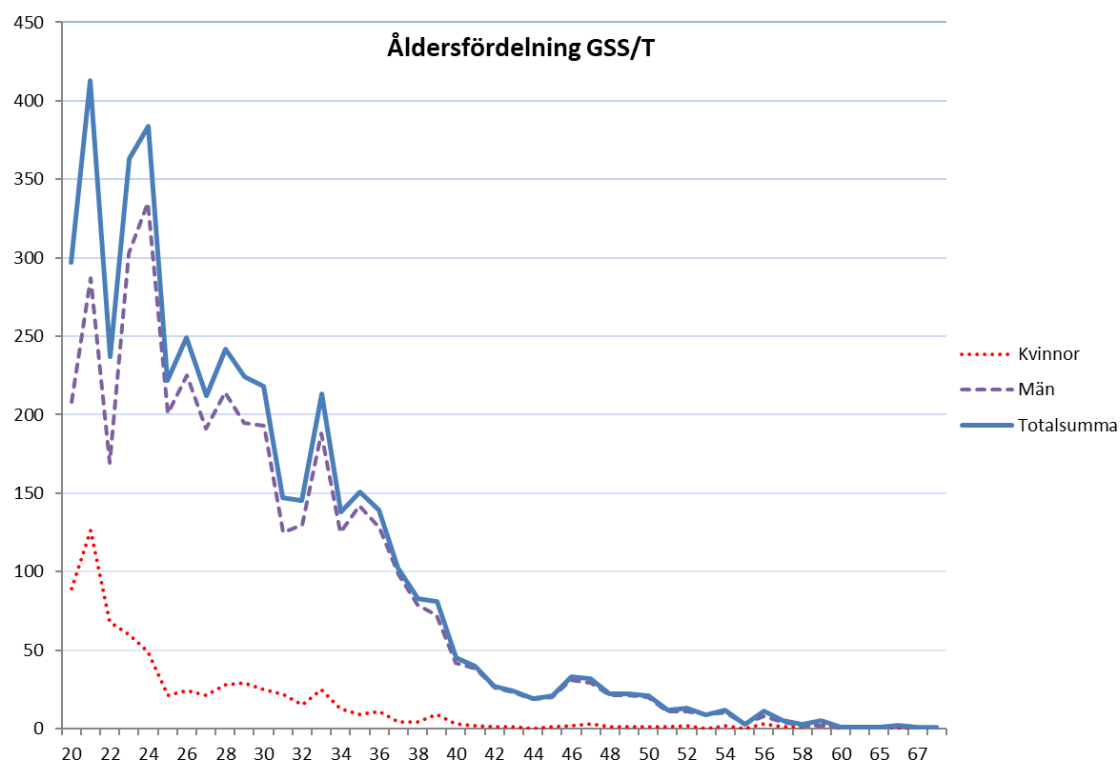
Figur 11 Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön

Figur 12 Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön

Figur 13 Åldersfördelning för GSS/K uppdelat på kön

Figur 14 Åldersfördelning för GSS/T uppdelat på kön

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MATERIELFÖRSÖRJNING	1
VÄSENTLIG VERKSAMHET OCH EKONOMI.....	1
RESULTATREDOVISNING INVESTERINGSPLANER	1
MARKMATERIEL.....	3
MARINMATERIEL.....	4
FLYGMATERIEL	6
LEDNINGS- OCH UNDERRÄTTELSEMATERIEL	8
LOGISTIKMATERIEL.....	9
ÖVRIG MATERIEL, TJÄNSTER OCH ANLÄGGNINGAR	10
RESULTATREDOVISNING MATERIELINVESTERINGAR	11
VERKSAMHETSREDOVISNING AV MATERIELINVESTERINGAR.....	11
EKONOMISK REDOVISNING AV MATERIELINVESTERINGAR	57

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)	2
Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)	3
Tabell 3 Viktigare leveranser av markmateriel.....	4
Tabell 4 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnkr)	4
Tabell 5 Viktigare leveranser av marinmateriel	5
Tabell 6 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnkr)	6
Tabell 7 Viktigare leveranser av flygmateriel.....	7
Tabell 8 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr)	7
Tabell 9 Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel.....	8
Tabell 10 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mnkr).....	8
Tabell 11 Viktigare leveranser av logistikmateriel	9
Tabell 12 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr)	10
Tabell 13 Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar	10
Tabell 14 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)	10

MATERIELFÖRSÖRJNING

Materielberättelsen redovisar resultatet av Försvarmaktens materieförsörjning under 2023. Uppnådda resultat och avvikelser redovisas utifrån Försvarmaktens materielplan för 2023, Investeringsplan för samhällsinvesteringar enligt regleringsbrev för budgetåret 2023 och objektsredovisningar för bemyndigade investeringar. Resultatredovisningen omfattar främst under året genomförda viktiga¹ leveranser och beställningar samt genomförd verksamhet avseende vidmakthållande och till det kopplat investeringsplanens ekonomiska utfall. Även viktiga verksamhetsförändringar som genomförts under året redovisas.

VÄSENTLIG VERKSAMHET OCH EKONOMI

Försvarmaktens materieförsörjning har under 2023 efterhand anpassats till det förändrade omvärldsläget och de mandatförskjutningar som inrättande av försvarsgrensstaber och stridskraftsstaber inneburit. Viss prioritering har skett av befintlig planering. Pandemin och övriga produktionsförutsättningar, såsom komponent- och råvarubrister, har till del fortsatt, även under 2023. Detta har påverkat materiel- och vidmakthållandeproduktionen negativt. Sammantaget har materieförsörjningen, i sina huvuddelar, uppnått ställda krav inom ramen för fastställd investeringsplan och i regleringsbrev ställda ekonomiska villkor. Försvarmakten har sammantaget genomfört materiel- och vidmakthållandeproduktion under året i enlighet med de finansiella villkoren dock med ett underskridande av maximalt sparande för anslagspost 1:3.2.

Stödet till Ukraina har till stor del handlat om att skänka materiel genom ett antal stödpaket bestående av både materiel och försörjningslösningar. Exempel på detta är Stridsfordon 90, artilleripjäser (Archer) samt ammunition. Materielen som skänks utsätts för stort slitage och därför har en försörjningslösning som bygger på leveranser av reservdelar och systemstöd i form av utbildning har etablerats. Försvarmakten har till del erhållit ekonomiska tillägg för att återanskaffa den materiel som skänkts. Dessa tillägg erhöles dock enbart för innevarande budgetår vilket innebar att endast del av tilläggen kunde utnyttjas i detta syfte då det är svårt att under samma år beställa, få leverans och utfall. Försvarmakten genomförde därför en omfattande omplanering av materielplanen och beställde den ersättningsmateriel som var möjlig att producera vid industrin. Den begränsade kapaciteten vid industrin påverkar de flesta materielområdena. Konsekvensen av svårigheterna att återanskaffa materiel som skänkts blir att Försvarmaktens planerade tillväxt förskjuts.

Vidmakthållandet av befintlig materiel, både på typ- och individnivå, har genomförts enligt tidigare planerad inriktning men kommer från 2024 behöva utökas väsentligt för att skapa större robusthet med anledning av omvärldsläget. Produktionen av vidmakthållande inom ledningsområdet har till del forcerats för att möta det under året uppkomna omvärldsläget. Resurskontroller är genomförda i Södra militärregionen, i Norra militärregionen och vid Göta Ingenjöreregemente. Hos organisationsenheterna finns ett visst behov att överse processerna för förnödenhetsförsörjning och teknisk tjänst med bland annat riktlinjer för vård av materiel. I övrigt finns det även behov av infrastrukturella åtgärder. Riksrevisionen har genomfört förbandskontroller.

USA:s ambassads årliga EUM kontroll (*End Use Monitoring*) i enlighet med *Golden Sentry Program* avseende särskild materiel har genomförts. Försvarmakten har fullföljt sina avtalsmässiga åtaganden, som reglerar bl.a. fysisk säkerhet samt inventeringsrutiner, utan avvikelser under 2023.

Viktigare materielleveranser, lagda beställningar, väsentliga avvikelser samt resultatredovisning av väsentlig verksamhet redovisas nedan för respektive objektgrupp (markmateriel, marinmateriel, flygmateriel o.s.v.).

RESULTATREDOVISNING INVESTERINGSPLANER

Försvarmakten ska i årsredovisningen följa upp investeringsplanerna för vidmakthållande och anskaffning.

Investeringsplaner enligt regleringsbrevet gäller som riktlinje för myndighetens samhällsinvesteringar.

I investeringsplanen för vidmakthållande, som belastar anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* (anslagspost 1:1.3), ingår återanskaffning av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Utöver investeringarna i beredskapstillgångar återfinns utfall för vidmakthållande och materielunderhåll inom de olika

¹ Med viktiga menas leveranser av stor betydelse för Försvarmaktens krigsförband och förmågor.

materielsystemen. Materielunderhåll ingick dock inte i den investeringsplan som återredovisades i årsredovisningen 2021. Utfallen redovisas exklusive intäkter.

I investeringsplanen för anskaffning, som belastar anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* (anslagsposter 1:3.1 och 1:3.2) och anslagspost 1:11.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen*, ingår anskaffning av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Anslaget finansierar även investeringar i form av renovering och modifiering stridsfordon, generalöversyn av fartyg, halvtidsmodifieringar av fartyg samt avveckling. Utfallen redovisas exklusive intäkter.

Betydande förändringar i vidmakthållande- och materielunderhållskostnader för större materielobjekt, i de fall sådana iakttagits, redovisas under avsnitt *Investeringsplan för vidmakthållande* för respektive objektgrupp.

Nedanstående ekonomiska redovisning ska inte betraktas som finansiell redovisning av berörda anslagsposter i formell mening, eftersom anslagsposterna 1:3.1 och 1:11.4 disponeras av FMV. För detta hänvisas till den finansiella redovisningen i respektive myndighets årsredovisning. Underlag för utfall som berör anslagsposterna 1:3.1 och 1:11.4 har inhämtats från FMV.

Kommentar utfall och trend i investeringsplaner

I detta avsnitt redovisas resultatet för investeringsplaner för vidmakthållande respektive anskaffning på aggregerad nivå. Resultatet för respektive objektgrupp (markmateriel, marinmateriel, flygmateriel o.s.v.) redovisas längre fram under respektive rubrik. Objektgruppsbenämningar har använts enligt Försvarsmaktens nomenklatur som beskriver typ av materiel och avviker därför jämfört med regleringsbrev 2023 som använder bl.a. stridskraftsbenämningar. Båda uttryckssätten används i objektgruppsrubrikerna nedan.

Produktionen inom anslagspost 1:1.3 *Vidmakthåll av materiel och anläggningar* har under året haft ett högt tryck m.a.a. de regleringsbrevsändringar som har påverkat anslagsposten. Tillåten anslagskredit inom ramen för de ekonomiska villkoren har till del nyttjats. Den stora ökningen av intäkter 2022 relativt tidigare år beror i huvudsak på att anslagsposten har kunnat tillgodogöra sig intäkter för drivmedelsförsäljning, tidigare anslagspost 1:1.1 Förbandsverksamhet och beredskap. Den stora ökningen av intäkterna har möjliggjort att planerad verksamhet i förhållande till beräknat har i huvudsak kunnat genomföras.

Produktionen inom anslagspost 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* har också under året haft ett högt tryck m.a.a. de regleringsbrevsändringar som har påverkat anslaget. Tillåten anslagskredit har till del nyttjats inom anslagsposten 1:3.1 medans på anslagsposten 1:3.2 har det maximala anslagssparandet underskridits. Förklaringen till underskridande på anslagsposten 1:3.2 är svårigheterna att beställa och få leveranser under 2023, där det i många fall inte har varit möjligt.

Skillnaden mellan beräknat och utfall orsakas till större delen av förändringar av tilldelat anslagsmedel under året. Tillskotten under året har bl.a. resulterat i tidigareläggning av planerade anskaffningar exempelvis fordon, stöd Ukraina och ökad anskaffning av beredskapsvaror.

Övriga kommentarer framgår av noteringar nedan.

Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslaget 1:1	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Vidmakthållande av befintliga investeringar	20 532	20 220	18 814	8 077	1
Varav investeringar i anläggningstillgångar	3 441	4 467	3 860	2 079	
Finansiering					
Varav anslaget 1:1	19 563	18 163	17 663	7 139	
Varav annan finansiering	969	2 058	1 150	938	2

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Noteringar:

1. År 2021 är utfallet exklusive materielunderhåll.
2. Ökningen beror till största del på att fr.o.m. 2023 ingår försäljning av drivmedel (835 mnkr), tidigare anslagspost 1:1.1.

Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3/1:11	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	29 261	31 525	25 105	18 338	1
Varav investeringar i anläggningstillgångar	15 462	26 714	21 295	15 568	
Finansiering					
Varav anslaget 1:3	27 949	30 298	24 345	17 700	
Varav anslaget 1:11	1 292	1 177	739	628	
Varav annan finansiering	20	50	21	10	2

Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Noteringar:

1. Ökningen beror på tillkommande uppgifter med resurser (regleringsbrevsändringar).
2. Ökningen beror på intäkter av royalties.

MARKMATERIEL

Under verksamhetsåret har det skett fortsatta leveranser av Ledningssystem Mark (LSS Mark), dock försenat mot liggande plan. Omfattningen av leveranserna utgörs av marktaktiskt ledningsstödsystem och marktaktiskt samband integrerat i ledningsplatser och fordonsplattformar samt leveranser av för LSS Mark anpassade fordonplattformar. Vidare har det inom LSS Mark levererats sex stycken Bandvagn 410 Ledning.

Under året har fortsatta leveranser av renoverade stridsvagnar och stridsfordon 90 skett till arméns mekaniserade bataljoner. Vidare har det levererats 2 stycken Funktionspansarbandvagn 90 som en förserie till planerad serieleverans.

Det har under året levererats 20 stycken Pansarterrängbil 300 som en förserie till planerad serieleverans. Vidare har renoverade Pansarterrängbil 203 levererats.

En stor mängd lastbilar, specialfordon och övriga hjulfordon har även detta verksamhetsår levererats och fördelats inom hela Försvarsmakten. Vidare har det levererats 23 stycken Bandvagn 410 och 30 stycken bandvagnskärror främst avsedda för arméns förband.

Inom fältarbeten har det under verksamhetsåret levererats motorredskap och maskeringsmateriel till hela Försvarsmakten. Vidare har det levererats brommateriel Däcksbro 300 till arméns fältarbetsförband samt ytterligare minsökare till Försvarsmakten.

Under året har leveranser av obemannade luftfarkoster, *Unmanned Aerial Vehicle* (UAV 06), inletts genom leverans av de första 190 systemen. Vidare har leverans av eldenhet till luftvärnsrobot 103 (Patriot) slutförts.

Under verksamhetsåret har följande beställts:

- 48 artilleripjäser (Archer)
- ersättningsanskaffning av stridsfordon 90
- anskaffning av nytt eldhandvapensystem till hela Försvarsmakten
- anskaffning av pansarvärnsrobot 57
- fortsatta leveranser av lastbilar, specialfordon och övriga hjulfordon avsedda för hela Försvarsmakten.

Den ordinarie planerade produktionen av vidmakthållandet avseende markmateriel har under året inte motsvarat behovet, bland annat har tillgången på reservmateriel medfört vissa begränsningar.

Viktigare leveranser² av markmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2023	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Förserie Pansarterrängbil 300	20	20	20	2025	
Renoverade stridsfordon 90 (alla variant)	417	60	348	2025	
Renoverade stridsvagn 122 (strv 122+bgbv 120)	134	13 (11+2)	80 (67+13)	2027	
Funktionspansarbandvagn 90	20	2	2	2028	
Hjulfordon	-	880	-	-	1
UAV 06 (avsett för Hemväret)	666	190	190	2027	

Tabell 3 Viktigare leveranser av markmateriel

Noteringar:

1. Omfattar bl.a. standard-, skåp-, kyl-, terränglastbilar och rullflakslastbilar samt personbilar, specialfordon och släp. Planerat, totalt och slutredovisning redovisas inte då anskaffning sker kontinuerligt i ett stort antal och successiva beställningar.

Investeringsplaner markmateriel (arméstridskrafter)***Vidmakthållande, inklusive materielunderhåll***

Ökningen mellan 2022 och 2023 inom vidmakthåll beror i huvudsakligen på ett ökat materielnyttjande, vilket har resulterat i ökade materielunderhållskostnader, samt stödet till Ukraina. Fortsatt uppbyggnad av ökad markförmågan in om Försvarsmakten har fortgått under 2023. Under året har ersättningsanskaffning av materiel som skänkts till Ukraina påbörjats.

Anskaffning

Anskaffningar inom Försvarsmaktens bemyndigande på AP 6.1.3.2 har under året fått en höjd bemyndiganderam med materielleveranser på de flesta beställningarna. Inom anskaffningar av markmateriel på AP 6.1.3.1 (FMVs bemyndigande) har FMV genom fortsatt dialog med industrin möjliggjort en fortsatt god leveranstakt. Tidigarelagda och utökade leveranser av renoverade fordonssystem, hjulfordon, skyddsutrustning och UAV/RPAS har sammantaget medfört ett övertryck AP 6.1.3.1.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Vidmakthållande markmateriel inom 1:1	3 651	3 705	3 119	1 802	1
Anskaffning markmateriel inom 1:3/1:11	9 737	12 288	8 343	6 721	

Tabell 4 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnkr)

Noteringar:

1. År 2021 är utfallet exklusive materielunderhåll.

MARINMATERIEL

Leverans av signalspaningsfartyg HMS Artemis till Försvarsmakten har genomförts efter provtursverksamhet och materielöverlämning till Försvarsmakten. Marinen har fortsatt mottagit vapensystem Torped 47. Åtgärder på HMS Trossö samt korvett typ Visby har slutförts. Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle levererades 2022 och under 2023 blev tidigare kvarstående restpunkter åtgärdade. Slutredovisning genomförs under 2024.

Leveranser av mindre gummibåtar, avsedda för arméns ingenjörförband har påbörjats. Delleveranser av transpondersystem *Identification Friend or Foe* (IFF) har genomförts.

Marinen har under året, främst via civila leverantörer, vidmakthållit tillgängligheten på materielen. Kvaliteten har till stor del motsvarat kravställningen. Kvalitetsbrister i leveranser likväl som resursbrister vid tjänsteleveranser i förhållande till vad som avtalats med leverantörerna förekommit. Det successiva övertagandet av

² Som leverans till Försvarsmakten definieras materiel som är godsmottagen och värdeöverförd.

säkerhetsskyddsansvaret vid försvarsgrensstaber, för vidmakthållandet av marinens fartygsmateriel, innebär även fortsättningsvis en obalans mellan uppgifter och resurser vid Marinstaben. Detta medför förlängningar av vidmakthållandeperioder och minskad tillgänglighet av fartyg till sjöss. Åtgärder har vidtagits för att öka personalresurserna men rekrytering av efterfrågad teknisk kompetens är en utmaning.

Merparten av vidmakthållande inklusive materielunderhåll utförs av varvsindustrin på uppdrag av Försvarsmakten eller genom FMV. Leveransförmågan hos alla underleverantörer inklusive FMV till Försvarsmakten blir gränssättande för i vilken takt Marinen tillväxer.

Större beställda projekt för Marinmateriel är Artilleriplattformar till Amphibie samt HTM VBY anskaffning Lv-robot. Marinen har uppdragit FMV att anskaffa i enlighet med beslutad materielplan men även genom ett antal särskilda offertförfrågningar. Under året har ekonomi tillförts, vilket omfattar utökad ekonomi för materieluppdragen: Anskaffning Nytt ytstridsfartyg, livstidsförlängning av minröjningsfartyg typ Koster, anskaffa tung kustrobot samt för att anskaffa flera lätta torpeder, typ 47. Till investeringsplanen tillfördes ytterligare två uppdrag; anskaffa ROV undervattensfarkoster, samt en produktdefinitionsfas av sjöminröjning.

Ett flertal pågående materieluppdrag har indikerat fördringar och förseningar, bedömt på grund av omvärldsläget. Detta påverkar förmågan att komma till beställning, men även möjligheten att framgent erhålla leveranser mot fastställda krav.

FMV och Industrins resurser för att omhänderta ILS krav och it-säk krav har under året varit bristfällig, vilket har fått till följd att materielleveranser har försenats bortom 2023.

Marinen har under året via civila leverantörer vidmakthållit tillgängligheten på den marina materielen. Marinverkstäderna har genomfört underhåll och vidmakthållande på marina vapensystem, Stridsbåt 90 HSM, Skepp-, Skydds- och Livräddningsmateriel. Tillgängligheten på de marina systemen i bruk har över året varit säkerställd för uppgifterna sjöövervakning, övningsverksamhet, förbandsproduktion och insatsberedskap, dock med enstaka brister i tillgänglighet för vissa delsystem.

Kvaliteten på utfört vidmakthållande har varit god. Marinen noterar fortsatt resursbrist och samordningssvårigheter hos industrins olika avdelningar, vilket fortsatt medför prioriteringssituationer inom vidmakthållandeuppdrag, men också mellan vidmakthållande och anskaffning.

Inom området Marinmateriel har Korvett av Gävle klass slutlevererats och tillförs 4.sjöstridsflottiljen. Sista fartyget av Visby klass har genomgått en åtgärdsperiod (KVIST) och levererats till FM. Nya signalspaningsfartyget HMS Artemis har levererats till FM, för operativt nyttjade krävs det kompletterade installationer i FM och FRA regi. Under året har fortsatta leveranser av lätt torped, typ 47, genomförts. Stödfartyget Trossö har efter en mindre åtgärdsperiod levererats åter till FM. IFF-transpondersystem har levererats till marinen.

Viktigare leveranser³ av marinmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2023	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Spaningsfartyg HMS Artemis	1	1	1	2024	
Torped 47	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	2028	1
Stödfartyg HMS Trossö	1	1	1	2024	2
Åtgärder korvett typ Visby	5	1	5	2024	
IFF-transpondersystem	5	5	5	2024	

Tabell 5 Viktigare leveranser av marinmateriel

Noteringar:

1. Tillförd ekonomi enligt regeringens bemyndigande medför nytt slutår till 2028.
2. Delleverans av två stycken marinspecifika containrar

³ Som leverans till Försvarsmakten definieras materiel som är godsmottagen och värdeöverförd.

Investeringsplan marinmateriel (marinstridskrafter)

Vidmakthållande, inklusive materielunderhåll

Marinen fortsätter arbetet med att öka förutsättningarna för FMV och Industrin att omhänderta vidmakthållandeuppdrag med syfte att skapa efterfrågad tillgänglighet. Merparten av vidmakthållandeuppdragen inklusive materielunderhåll utförs av varvsindustrin. Leveransförmågan och resurser för att genomföra åtgärder brister generellt hos FMV, industri och underleverantörer. Resursbrister för genomförande av vidmakthållande men även förutsättningskapande arbete som avtalsframtagning har generellt varit gränssättande för tillväxt och att uppnå beräknat ekonomiskt utfall.

Anskaffning

Inom anskaffningar av marinmateriel fortsätter samverkan mellan Marinen, FMV och industrin för att öka förutsättningarna för en robust och proaktiv planering för anslagsförbrukning. FMV har under året aktivt omhändertagit behovet av god leveranstakt och arbetsinsatser för tillväxt, vilket medfört ett övertryck mot beräknat utfall. En försenad leverans av HMS Artemis har även bidragit till övertrycket. Inom 1.3.2 fördröjs ekonomiskt utfall inom beställningarna för demonstratoruppdrag, vapenklargöring samt mätstationer på grund av resursbrister och möjliga materielleveranser. Sammantaget har detta medfört ett övertryck för anskaffning (1.3/1.11) av marinmateriel.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Vidmakthållande marinmateriel inom 1:1	2 955	2 887	2 209	1 108	1
Anskaffning marinmateriel inom 1:3/1:11	3 411	3 554	4 209	4 310	

Tabell 6 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnr)

Noteringar:

1. År 2021 är utfallet exklusive materielunderhåll.

FLYGMATERIEL

Inom området flygmateriel har det under året levererats fyra retromodifierade helikopter 14. Tre markoperativa hkp 14E och en sjöoperativ hkp 14F har tillförts Helikopterflottiljen.

Sju skolflygplan sk 40 samt 24 stycken datoriserade träningshjälpmedel har levererats, vilket möjliggör planerat genomförande av grundflygutbildning i det militära flygutbildningssystemet. Leverans av tre SK 40 försenade till 2024. Bedömningen är att detta inte kommer att påverka flygutbildningen.

Fortsatta leveranser av en större mängd materiel till flygbasbataljonerna har genomförts under året. Bland den materielen återfinns 18 stycken flygunderhållsfordon. Omsättning av basmateriel, t.ex. tankbilar, ammunitionsbilar, plogar samt sop- och blåsmaskiner har försenats till 2024. Detta har inneburit fortsatt drift av ålderstigen materiel med högre underhållskostnader som följd.

Ledningsstödsystem TAKTIL för ledning av luftstridskrafterna på lägre taktisk nivå har tillförts.

De viktigaste beställningarna inom flygmaterielområdet har omfattat omförhandlingar av befintliga JAS39 E uppdrag, som en följd av träffad prisöverenskommelse med SAAB. Dessa säkerställer fortsatt utveckling och leveranser av JAS 39E systemet. Materielsystem JAS39 edition 23 har beställts, vilket kommer att förstärka stridsflygsystemets befintliga förmåga.

Kvalificerad flygammunition har levererats till Flygvapnet och nya beställningar av effektbestämmande materiel har genomförts. Även förberedelsearbete för anskaffning av långräckviddig bekämpningsförmåga har inletts.

Under 2023, efter ett bemyndigande av regeringen, har Försvarsmakten påbörjat verksamhet för framtida stridsflyg i konceptfas (Vägval Stridsflyg). Denna materielinvestering avser framtagande av beslutsunderlag samt riskreducering och handlingsfrihet inför ett vägval för framtida försörjningslösning av materiella förutsättningar för stridsflyg.

Vidmakthållandet av flygmaterielsystemen har i stort kunnat genomföras som planerat men verksamheten har påverkats av kostnadsökningar till följd av valuta- och marknadsutveckling. Flygmaterielsystem som varit i drift under lång tid har drabbats av åldersrelaterade oförutsägbara utfall, vilket medfört ökade kostnader och minskad tillgänglighet. Inom flygunderhållsområdet är det fortsatt utmanande att bibehålla och rekrytera personal med erforderlig kompetens.

Viktigare leveranser⁴ av flygmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2023	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Helikopter 14	18	4	17	2024	
Skolflygplan 40	10	7	7	2024	
Flygunderhållsfordon	134	18	134	2023	
Effektbestämmande materiel	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	-	1
Räddningsbil Typ 2	22	22	22	2023	

Tabell 7 Viktigare leveranser av flygmateriel

Noteringar:

1. Bl.a. robotsystem 15F, laserutpekarkapsel, spaningskapsel, och motmedel ingår i detta område.

Investeringsplan flygmateriel (flygstridskrafter)

Vidmakthållande, inklusive materielunderhåll

Vidmakthållandet av flygmaterielen har under året drabbats av ökade kostnader, som en följd av valuta och omvärldsutveckling, i materielunderhållet. Produktionen i lagda beställningar mot FMV har inte kunnat upparbetats enligt plan. Sammantaget har detta inneburit ett nyttjande av anslaget enligt beslutade ramar. Åtgärder för att säkerställa av FMV beställd produktion genomförs fortlöpande.

Anskaffning

De under året genomförda beställningarna för stridsflygsystemet inom ramen för träffad prisöverenskommelse har säkerställt fortsatt utveckling och leveranser av stridsflygsystemet. Nödvändiga beställningar av effektbestämmande materiel har genomförts. Vidare har ett konceptprogram för framtida stridsflygsystem inletts. Dessa väsentliga anskaffningsbeslut har inte varit i balans med tidigare planerad investeringsplan. Detta har skapat ett generellt högt tryck i anslaget 1:3 i perioden fram till 2027, vilket påverkar möjligheterna att starta övriga planerade materielanskaffningar enligt önskad tillväxtplan negativt.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Vidmakthållande flygmateriel inom 1:1	4 823	4 372	4 586	1 920	1, 2
Anskaffning flygmateriel inom 1:3/1:11	9 843	9 784	6 526	4 175	

Tabell 8 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr)

Noteringar:

1. År 2021 är utfallet exklusive materielunderhåll.
2. Ramen för vidmakthållande flygmateriel har förändrats under året. Ingående ram var 4 445 mnkr varav produktionskostnader TVA Flyg på 125 mnkr. Därefter minskade ramen ytterligare och den slutliga ramen blev 4 377 mnkr.

⁴ Som leverans till Försvarsmakten definieras materiel som är godsmottagen och värdeöverförd.

LEDNINGS- OCH UNDERRÄTTELSEMATERIEL

Inom ledningssystemområdet har Försvarets telenät fortsatt utvecklas materiellt för att kunna betjäna både Försvarsmakten och övriga totalförsvaret med it-tjänster. För det centrala verksamhetsledningssystemet PRIO har en uppgradering till ny generation påbörjats. Internetåtkomst via Wi-Fi för värnpliktiga är under genomförande. Säkra gemensamma system och produkter har löpande tillförts för att bibehålla och utöka förmågan till ledning och informationsspridning.

Ytterligare krypton till Försvarsmaktens it-arbetsplatser, samt system för videokonferenser för konferensrum och terminaler är levererade för att öka förmåga till distansarbete och minska behovet av resor för interna möten.

Förberedelser för anslutning av initiala ledningssystem med delar av Nato genomförs. Utökad anskaffning av ny sensor kedja har beställts. Omsättning av system för skjutfältsövervakning är inledd och installation påbörjad på fem skjutfält. Nytt system för tillverkning av tjänstekort är taget i produktion.

Viktigare leveranser⁵ av lednings- och underrättelsemateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2023	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Vidmakthålla Försvarets telenät	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	ej tillämpligt	
Vidmakthålla Sensorer	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	ej tillämpligt	
Signalskyddsmateriel	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	ej tillämpligt	
Säkra gemensamma system och produkter	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	ej tillämpligt	
Vidmakthålla verksamhetsledningssystem	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	ej tillämpligt	
Operativa ledningsstödsystem	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	ej tillämpligt	
Radio och Taktisk datalänk	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	ej tillämpligt	

Tabell 9 Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel

Investeringsplan lednings- och underrättelsemateriel (operativ ledning)

Vidmakthållande, inklusive materielunderhåll

Under år 2023 har produktionskapaciteten ytterligare utökats för att omhänderta ett fortsatt eftersatt underhåll att leverera för den kommande tillväxten.

Anskaffning

Differensen mellan beräknat och utfall beror på tidigareläggning av anskaffning av it-materiel.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Vidmakthållande lednings- och underrättelsemateriel inom 1:1	4 444	4 372	4 514	1 236	1
Anskaffning lednings- och underrättelsemateriel inom 1:3/1:11	1 401	1 619	975	1 132	

Tabell 10 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mnkr)

Noteringar:

1. År 2021 är utfallet exklusive materielunderhåll.

⁵ Som leverans till Försvarsmakten definieras materiel som är godsmottagen och värdeöverförd.

LOGISTIKMATERIEL

Upphandling av lagerhållning av livsmedel på marknaden startades med målbild att kunna teckna avtal under 2024. Anskaffning av kringutrustning, förvaring, utökning av lagerhållningsytor samt plan för omsättning av beredskapsvaror med begränsad hållbarhet genomfördes.

Sjukvårdsmateriel för 30 stycken försvarshälsor levererades vilket gav försvarshälsorna en mer enhetlig produktflora som underlättar vidmakthållandet. Uppbyggnaden av beredskapslager av läkemedel och sjukvårdsförbrukningsmateriel fortsätter.

Inför grundutbildningsomgång 2023/2024 genomfördes ett arbete avseende personlig utrustning med deltagare från samtliga försvarsgrenar och stridskrafter, FMV och FOI. Samverkan med Pliktrådet genomfördes kontinuerlig. Målet var att skapa en korrekt och gemensam lägesbild. Arbetet identifierade ett antal brister i befintliga metoder och rutiner. Den stora mängden av Personlig utrustning som saknades var kängor och regnkläder. Flertalet brister åtgärdades och utbildningsomgången kunde utrustas.

Bland genomförda åtgärder var:

- återtagande av bristartiklar från anställd personal som inte har ett dagligt behov av utrustningen
- nationell omfördelning mellan garnisoner
- direktupphandling av ett flertal antal artiklar.

Under hösten genomfördes en riktad inventering inom materielområdet för att säkerställa lägesbilden i våra stödsystem. I samverkan med FMV identifierades vilka ramavtal som behövs inom materielområdet. Behov av utökade materielbeställningar även inför kommande år identifierades och kompletteringsbeställningar beslutades. Jämställdhetsperspektivet har beaktats under arbetets gång och analyserats löpande av FOI. Slutgiltig rapport färdigställs under 2024. För att beakta jämställdhetsperspektivet genomförs uppföljning av beslutade åtgärder samt att storleksfördelningen överses.

Delleveranser av ny stridsuniform pågår men kommer inte att förbandssättas innan kompletta system finns tillgängliga. Leveranser av kroppsskydd mottogs löpande och fortgår under kommande år.

Vidmakthållande och materielunderhåll av befintlig materiel genomfördes med vissa kapacitetsbegränsningar.

Viktigare leveranser⁶ av logistikmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2023	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Sjukvårdsmateriel	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2024	1
Livsmedel	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2025	1
Personlig utrustning	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2032	1
Reservdelar och utbytesenheter	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	-	1

Tabell 11 Viktigare leveranser av logistikmateriel

Noteringar:

1. Planerat, totalt och slutredovisning redovisas inte då anskaffning sker kontinuerligt i ett stort antal och succesiva beställningar.

Investeringsplan logistikmateriel (logistik)

Vidmakthållande, inklusive materielunderhåll

Differensen mellan beräknat och utfall beror i huvudsak på ökad återanskaffning beredskapsvaror samt ökat behov av materielunderhåll.

Anskaffning

Den planerade utökningen av drivmedelslagret har senarelagts vilket förklarar differensen mellan utfall och beräknat. Återanskaffning har dock skett enligt plan.

⁶ Som leverans till Försvarsmakten definieras materiel som är godsmottagen och värdeöverförd.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Vidmakthållande logistikmateriel inom 1:1	1 984	2 223	2 225	770	1
Anskaffning logistikmateriel inom 1:3/1:11	2 224	1 422	2 630	1 250	

Tabell 12 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr)

Noteringar:

1. År 2021 är utfallet exklusive materielunderhåll.

ÖVRIG MATERIEL, TJÄNSTER OCH ANLÄGGNINGAR

Inom området har det under året kontinuerligt levererats materiel, materielrelaterade tjänster och fortifikatoriska anläggningar. I de viktigare materielrelaterade tjänsterna ingår så kallad förutsättningsskapande verksamhet vid FMV, vilket bland annat omfattar systemledning och stöd i Försvarsmaktens förmågeinriktning. FOI har också lämnat stöd i systemledning och Försvarsmaktens förmågeinriktning.

Återanskaffning av reservmateriel (beredskapsvara) fortsätter att öka i omfattning för att möta den ökande verksamheten och den ökade tillväxten. Tillväxt av personal och infraåtgärder sker i stora delar av Försvarsmakten men infraåtgärder för centrala lager kvarstår.

Viktigare leveranser⁷ av övrig materiel, tjänster och anläggningar

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2023	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
FOI Systemstöd	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	
FOI stöd i Försvarsmaktens förmågeinriktning	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	
FMV Systemstöd	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	
FMV stöd i Försvarsmaktens förmågeinriktning	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	
FMV marknad och inköp	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	
FMV stöd i systemsäkerhetsarbete	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	(inte tillämpligt)	

Tabell 13 Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar

Investeringsplan övrig materiel, tjänster och anläggningar (stödfunktioner)**Vidmakthållande, inklusive materielunderhåll**

Vidmakthållande har i stort genomförts enligt plan.

Anskaffning

Anskaffning har ökat under 2023, vilket i huvudsak beror på att återanskaffning av materiel som skänkts till Ukraina.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Not
Vidmakthållande övrig materiel, tjänster och anläggningar inom 1:1	2 675	2 661	2 161	1 241	1
Anskaffning övrig materiel, tjänster och anläggningar inom 1:3/1:11	2 645	2 858	2 422	749	

Tabell 14 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)

Noteringar:

1. År 2021 är utfallet exklusive materielunderhåll. Ökningen 2023 i förhållande till beräknat beror på en ökad återanskaffning av beredskapsvaror.

⁷ Som leverans till Försvarsmakten definieras materiel som är godsmottagen och värdeöverförd.

RESULTATREDOVISNING MATERIELINVESTERINGAR

I redovisningen ingår materielinvesteringar som bemyndigats fram till och med 2023 av regeringen för anskaffning, se innehållsförteckning på nästa sida.

Redovisningen ska omfatta materielinvesteringar som innebär ekonomiska bindningar på över 200 miljoner kronor vid anskaffning.

Redovisningen ska även omfatta materielinvesteringar som:

- medför förändringar av större betydelse för Försvarsmaktens utveckling
- bedöms påverka regeringens handlingsfrihet
- bedöms påverka Sveriges relationer till andra nationer
- i övrigt är av särskild betydelse.

Risker för avvikelser mot regeringens bemyndigande utgörs bland annat av:

- möjlighet att beställa på en marknad med hög global efterfrågan
- leverantörens leveransförsumningar och eventuellt därtill kopplade fördyringar
- investeringens valutarisker och andra fördyringar hos leverantören (kan vara reglerade i avtalet)
- långa investeringstider (ca 8-12 år) där osäkerheten i planeringen ökar i den bortre perioden.

Redovisningen är uppbyggd på följande sätt:

Verksamhetsredovisning – Inleds med en definition av materielinvesteringen, därefter ges en kortfattad redovisning av investeringens resultat avseende t.ex. leveranser, om investeringen har beställts under året eller när den är planerad att beställas. Avvikelse avseende t.ex. leverans, driftsättning, vidmakthållande, kostnader och operativ förmåga redovisas, liksom vidtagna åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser. Händelser av vikt inom påverkansområden enligt objektsredovisningen, t.ex. infrastruktur, redovisas också. Om investeringen ännu inte påbörjats redovisas endast investeringens omfattning.

I de fall redovisningen innehåller säkerhetsskyddsklassificerad information så hänvisas till underbilaga 2.1 (H).

Ekonomisk redovisning – En prislägesjusterad finansiell uppföljning av investeringarna mot den beslutade utgiftsramen redovisas i underbilaga 2.2 (SK).

VERKSAMHETSREDOVISNING AV MATERIELINVESTERINGAR

Artillerisystem 08 (Archer)	15
Artillerisystem Archer steg 2	15
Artillerisystem Archer – divisionsartilleri	15
Anskaffning bataljonsartilleri (slutredovisning).....	16
Eldledningssystem	16
Ammunition - indirekt eld.....	16
Eldhandvapensystem	17
Statushöjning granatgevär	17
Ammunition - finkalibrig	18
Utöka ammunition	18
Stridsfordons- och stridsvagnssystem.....	18
Stridsfordon	19
Renovera Pansarterrängbil 202/203	19
Ny Pansarterrängbil	20
Pansarvärnsutrustning.....	20
Systemmateriel stridsfordon.....	20
Ammunition stridsvagn.....	21
Bandvagnar, snöskoter och motorcyklar	21

Lätta hjulfordon – Patrullbilar.....	21
Tunga hjulfordon – Lastbilar	22
Insatsförmåga luftvärn (IFLv).....	22
Anskaffning medelräckviddigt luftvärn	23
Luftvärnsbataljonens integrering i luftförsvaret	23
Nytt buret luftvärnssystem	24
Brobandvagn (steg 1 och 2).....	24
Flytbro	24
Fältarbetsmaskiner	24
Maskeringsmateriel.....	25
Nya minvapen	26
Fältarbetsammunition.....	26
Minbrytningsystem	26
Taktisk UAV	27
Demonstrator UCAV	27
Markstridssensorer	27
CBRN-utrustning	28
Ledningsförmåga mark.....	28
Anpassning telekom ledningsplats	28
Ledningsstödsystem Mark steg 1	29
Ledningsstödsystem Mark steg 2.....	29
Åtgärder korvett Visby	30
HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items.....	30
Halvtidsmodifiering Kv Visby	30
Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle.....	31
LTF Minröjningsfartyg typ Koster	31
Utveckling röjdykfartyg av Spårö-klass.....	32
Tung kustrobot.....	32
Anskaffning Torped 47.....	32
Livstidsförlängning torped 62.....	33
Torped 62 steg 2.....	33
Ersätt mina F42	33
Omsätt sjöminröjningsystem (ROV).....	33
Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND.....	34
Livstidsförlängning Ubåt Gotland	34
Generalöversyn ubåt typ Gotland (Halland) och HTM ubåt Halland.....	34
Ubåt typ Blekinge.....	35
Anskaffning Länk 16 och Länk 22	35
Antenn för uv-kommunikation.....	35
Signalspaningsfartyg.....	36
Nytt arbetsfartyg.....	36

HTM marin signatur och vapenkontroll.....	36
Livstidsförlängning Stridsbåt 90.....	37
Uppgradering av stridsbåtar.....	37
Ny artilleriplattform amfibie (ArtP)	37
Ny sensorplattform AMF.....	38
Ersätt sonar 618	38
Omsättning materiel JAS 39.....	38
Systemåtermatning JAS 39.....	39
Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Blockuppdatering.....	39
Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Mikrovågor	39
Systemåtermatning och omsättning materiel steg 2 (JAS 39 C/D)	40
Utveckling och anskaffning JAS 39E - Stridsflygplan JAS 39E	40
Utveckling och anskaffning JAS 39E - MS23	41
Omsätt utvecklingsbas FMS39	41
JAS 39 underhållssystem.....	41
Radarjaktrobot METEOR.....	42
Anskaffning Sjömålsrobot.....	42
Vapen JAS 39	42
Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel - LNY och motmedel	43
Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – LDP G5.....	43
Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – RBS 15F ER	43
IRIS-T (LTF)	44
Utökning kvalificerad ammunition, AMRAAM, Meteor, IRIS-T (och RRJRB).....	44
MLU Meteor	44
Utveckla framtida stridsflygförmåga (FCAS) (slutredovisning)	45
Flygande spaningsradar ny	45
Ersätt tp 84 steg 1.....	45
Skolflygplan	46
Stridsledningssystem STRIC.....	46
Anskaffning flygbas	47
Sambands- och IT-infrastruktur	48
Helikopter 14.....	48
Underhållssystem Helikopter 14.....	48
Utöka helikopter 16.....	49
Nytt ledningsstödsystem (slutredovisning).....	49
Avveckling av IT-system ISUS	49
Satellitkommunikation	50
Robusta datacenter	50
Ledningsmateriel operativ nivå	50
Radioutrustning	51
Taktisk datalänk	51

Produktionsmiljö i Telekrigsstödenhet	51
Materiel telekrigsbataljonen 15-20.....	52
Sensorkedjan Fas 1	52
Sensorinformationsutrustning, Fas 2 och 3.....	52
Kryptoutrustning	53
Federated Mission Network.....	53
Utöka drivmedelslager	54
Drivmedelsmateriel och tankbilar	54
Fältförplägnadsutrustning	55
Utöka livsmedelslager	55
Bas-och underhållsutrustning.....	55
Utöka läkemedel och sjukvårdsförbrukningsmateriel.....	56
Sjukvårdsutrustning.....	56
Soldatutrustning	57

Artillerisystem 08 (Archer)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning, renovering, modifiering och utveckling av Artillerisystem Archer. Systemet består av pjäs- och ammunitions hanteringsystem. Materielinvesteringen slutredovisas 2022.

Ekonomiskt tillskott beslutad i regeringsbeslut 10 september 2015.

Ekonomiskt tillskott beslutad i regeringsbeslut 22 september 2016 för att överta tolv av de norska pjäserna och kredit inför försäljning av de resterande tolv norska pjäserna.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 för att överta resterande tolv norska pjäserna.

Resultatredovisning

Samtliga 48 pjäser är levererade. Inga fler leveranser väntas inom detta uppdrag. Den tillkommande utökningen beror på regeringens tidigare beviljad anslagskredit för de tolv pjäser som var avsedda för det norska försvaret och som inledningsvis anskaffades i avvaktan på försäljning. Krediten upphörde från och med år 2021. Möjlighet till försäljning uteblev varför ramen för bemyndigandet överskreds.

Avvikelse och konsekvenser

Orsaken till att slutredovisningen har försenats är med anledning av stödpaket och försäljning av Archer. Slutredovisning sker 2024 när återstående utgifter slutreglerats.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Eventuella avvikelser är planerade att omhändertas inom kommande anskaffningsuppdrag Artillerisystem Archer steg 2 (se nedan).

Artillerisystem Archer steg 2

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av reservdelar, underhållsavtal, ammunition, grundinstallation ledningssystem, eldledning för flygbekämpning mot markmål samt vädersonderingsutrustning. Investeringen slutredovisas 2031.

Resultatredovisning

Delar av uppdraget JTAC (*Joint Terminal Attack Controller*) beställdes under hösten 2023 (avser eldledning för flygbekämpning mot markmål). Projektet Omsätt Vädersonderingsförmåga återstår att beställa.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

De ökade kostnaderna med anledning av pandemin, säkerhetspolitiska situationen, kriget i Ukraina, säkerhetsskyddslagstiftningen och omarbetningen av underhållslösningen avseende tillväxt och framtida behov samt senareläggning av leveranser slutredovisas materielinvesteringen först 2032.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Artillerisystem Archer – divisionsartilleri

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser eldrörsartilleri ingående i de två divisionsartilleribataljonerna. Materielinvesteringen omfattar ytterligare artilleripjäser och utökning av underhållssystemet för tillkommande system. Vidare omfattar materielinvesteringen integration av vapensystemet med ledningsstödsystemet LSS MARK i syfte att erhålla en sammanhängande lednings-, sensor- och bekämpningskedja samt att skapa interoperabilitet med digital och sömlös hantering av information. Investeringen slutredovisas 2031.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 för att bland annat ersätta pjäser skänkta till Ukraina samt till Storbritannien sålda pjäser.

Resultatredovisning

Del av materielinvesteringen (48 pjäser) beställdes under andra halvåret. Slutredovisas 2032 enligt utökningen i regeringsbeslut 2023-12-21. Den pågående materielinvesteringen utökades med ekonomi till ersättningsanskaffningen för de Archer-pjäser som Försvarsmakten överlätit till Ukraina och de Archer-pjäser som såldes till Storbritannien.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning bataljonsartilleri (slutredovisning)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av granatkastare monterade i en tornlösning till befintliga stridsfordon 90. Den stridsfordonsmonterade granatkastarens benämning är granatkastarpansarbandvagn 90120. Materielinvesteringen är planerat att slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Slutredovisning är genomförd under året.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

De restpunkter som upptäckts vid materielöverlämning av systemet omhändertas inom fortsatt vidmakthållande.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Eldledningssystem

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av aktiva och/eller passiva eldledningssystem som ersättare till dagens eldledningsobservationsinstrument (EOI) och eldledningsgrupp laseravståndsinstrument (E-grp laser) samt möjlighet till kompletteringsanskaffning av system till eldledningsgrupperna. Vidare omfattar materielinvesteringen integration av eldledningssystem med ledningsstödsystemet LSS MARK i syfte att erhålla en sammanhängande lednings-, sensor- och bekämpningskedja. Investeringen slutredovisas 2030.

Resultatredovisning

Prov med ett försöksinstrument har genomförts under våren 2023. Beställning av investeringen avses genomföras 2025/2026.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ammunition - indirekt eld

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar ammunition (granater med olika förmågor, laddningar, tändrör och tändpatroner) till de olika artilleri- och granatkastarsystemen inom insatsorganisationen. Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

Leveranser av artilleri- och granatkastarammunition har påbörjats.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Eldhandvapensystem

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar vapen, sikte, underhållssystem och systemmateriel (utbildningssystem, dokumentation, simulatorer, reservmateriel, fordonhållare etc.). Ingående vapen är personligt eldhandvapen, skarpskyttegevär, kulspruta, granatvapen, materielförstörelsvapen och prickskyttesystem. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för anskaffning av ytterligare personliga eldhandvapen.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen är beställd. Delleveranser av reservmateriel har påbörjats.

Avvikelser och konsekvenser

Inga vapenleveranser genomförda vilket var planerat under året detta påverkar den operativa förmågan. Stora leveransförseningar i EHV-projektet. Tester försenade med anledning av kvalitetsbrister på vapnen.

Vapenleverantör som valts blir betydligt dyrare än beräknat vilket medför att ny kulspruta och nytt granatvapen ej inryms i investeringen.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Planerat införande av prickskyttesystemet och självskyddsvapen vid förband 2024 försenas minst ett år. Planerade leveranser till Försvarsmakten av automatkarbin och skarpskyttegevär påbörjas tidigast 2025.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Befintliga äldre vapen måste användas längre än planerat.

Statushöjning granatgevär

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av ett nytt granatgevärssystem för hela Försvarsmakten, med ny spränggranat, ny pansarspränggranat, riktmedel/optik och ett datoriserat utbildningssystem. Investeringen slutredovisas 2026.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för anskaffning av ytterligare ammunition, inklusive övningsammunition.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen är beställd. Slutleverans av pansarspränggranat har skett. Leveranser av granatgeväret (benämns grg-18) och utbildningssystemet är försenade. Leverans av 400 granatgevär avsedda för instruktörsutbildning pågår och är genomfört första kvartalet 2024, dessa återlämnas till FMV efter utbildningarna för kontroll. Leverans av simulatorvapnet är planerad till tredje kvartalet 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Föreningen av grg-18 beror på kvalitetsbrister i limfogen för siktet och en konstruktionsändring har genomförts. Leveransen av grg-18 återupptas under andra kvartalet 2024. Inomhustränaren (IDT) är försenad då föreslagen lösning underkänts av Försvarsmakten, leveransen är senarelagd till fjärde kvartalet 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Planerad driftsättning vid förbanden genomförs under första kvartalet 2024 med totalt 400 st. vapen avsedda för instruktörsutbildning.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ammunition - finkalibrig

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar omsättning av upp mot 60 olika ammunitionsslag, exempelvis 7,62 mm, 12,7 mm, spårlyjus, olika varianter av spränggranater och handgranater samt maskeringsmateriel för övning. Prioritering sker löpande utifrån behov. Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen är delvis beställd. Det resterande uppdraget avses beställas 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utöka ammunition

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning för lageruppbyggnad av ett antal olika ammunitionsslag, bland annat finkalibrig ammunition och pansarvärnsammunition. Investeringen slutredovisas 2035.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2025.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Stridsfordons- och stridsvagnssystem

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar de två tidigare materielinvesteringarna Uppgradering av stridsvagn 122 och Uppgradering av stridsfordon 90 samt ett utökat antal åtgärder. Materielinvesteringens innehåll utökas med uppgradering av resterande stridsvagn 122 och stridsfordon 90 så att samtliga fordon erhåller möjlighet att montera ett nytt ledningssystem och livstidsförlängande åtgärder. Utökningen innehåller även en kompletteringsanskaffning av granatkastarpansarbandvagnar 90 och en anskaffning av funktionspansarbandvagnar samt modifiering av stridsvagn 122 och stridsfordon 90. Investeringen slutredovisas 2032.

Under 2017 bemyndigades en ekonomisk utökning för utökat antal stridsfordon, stridsvagnar och bärgningsbandvagnar.

Under 2020 bemyndigades en ekonomisk utökning för ytterligare utökat antal stridsfordon, stridsvagnar och bärgningsbandvagnar.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för anskaffning av ytterligare 16 granatkastarpansarbandvagn 90.

Resultatredovisning

Totalt har 68 renoverade stridsvagn 122 levererats, varav 11 under året.

Totalt har 12 renoverade bärgningsbandvagnar 120 levererats, varav en under året.

Totalt har 348 renoverade stridsfordon 90 (alla varianter) levererats, varav 60 under året.

De två första funktionspansarbandvagn 90 har levererats under året.

Under året beställde FMV av industrin REMO av 44 st Strv 122 som kommer, efter genomfört REMO, benämnas Strv 123.

REMO av stridsfordon 90 planeras att beställas under 2024.

Initial utbildning på uppgraderade fordon fortsätter i takt med att fordonen levereras och utbildning mot det integrerade ledningssystemet fortsätter.

Avvikelser och konsekvenser

Inga skjutelementräknare (PC-sker) eller pjäspresentationenheter (PC-PPE) köps in till dessa vagnar då de bedöms vara i drift först efter att LSS-MARK är levererat. Detta innebär att om LSS MARK införande blir försenat så kan inte dessa vagnar användas direkt efter leverans.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Dialog mellan Försvarsmakten och FMV pågår för att se över möjligheterna att lösa planerade leveranser av stridsvagn.

Stridsfordon

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Ersättningssanskaffning Stridsfordon 90

Denna materielinvestering omfattar anskaffning av Stridsfordon 9035 som ersättning för de stridsfordon 90 som Försvarsmakten som gåva överlätit till Ukraina. Investeringen omfattar kompletta system inkluderande systemmateriel, utbildningsmateriel och utbildning av personal. Integrationskostnader av materiel som anskaffas inom andra materielområden, till exempel ledningsstödsystem, ingår också i denna investering. Investeringen slutredovisas 2027.

Resultatredovisning

Ny investering som beställdes under året.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Renovera Pansarterrängbil 202/203

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar utbyte av obsoleta komponenter samt uppgradering av vissa sambands- och ledningsfunktioner på 20 patgb 202 och 148 patgb 203. Detta innebär en livstidsförlängning av systemet med minst 15 år. Förutom livstidsförlängning skall systemets konfiguration likställas. Materielinvesteringen slutredovisas 2027.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 då ursprunglig hemställan innehöll felaktigt ekonomiskt underlag. Slutredovisning ändrad till 2026.

Resultatredovisning

Totalt har 13 stycken av totalt 168 stycken Pansarterrängbil 202/203 levererats under året.

Avvikelser och konsekvenser

Leveransen av 10 stycken planerade Pansarterrängbil 202/203 har senarelagts till 2024/2025.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ny Pansarerrängbil

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av ny pansarerrängbil, integration av sambands- och ledningssystem anpassad till vilken roll och funktionalitet som ska uppfyllas samt materiel för signaturanpassning och tekniker. En del av materielinvesteringen avser splitterskyddat hjulgående enhetsfordon till lokalförsvarsskyttebataljonerna (lfskbat). Investeringen slutredovisas 2034.

Resultatredovisning

20 stycken pansarerrängbilar (Patgb 300/A) levererades som förserie.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Pansarvärnsutrustning

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering ersätter den tidigare materielinvesteringen Pansarvärnsförmåga motoriserad skyttebataljon. Materielinvesteringen omfattar skjutande system, robotar, utbildning och underhållsmateriel för pansarvärnsrobotplutoner. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för anskaffning av ytterligare pansarvärnsvapen för ökad uthållighet.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen är delvis beställd. FMV har under året undertecknat *Framework agreement* (FA) församarbetsavtalet med Frankrike. Under 2024 kommer det totala materielinnehållet i investeringen att analyseras med genomförda organisation-, metod- och materieförsök som grund. Då kommer också materielutvecklingsfrågor med leverantörer att ge ett slutligt underlag för beslut rörande omfattningen av investeringens totala innehåll.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Systemmateriel stridsfordon

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Stridsvagn 122 system

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar den tidigare materielinvesteringen Ammunition stridsvagn samt ett utökat antal åtgärder. Materielinvesteringen omfattar systemmateriel för stridsfordon, stridsvagnar, pansarerrängbilar och pansarbandvagnar. Bl.a. stridsvagnsammunition, utbildningsmateriel, reservmateriel, verktyg och testutrustningar. Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Under året genomfördes leveranser av utbytesenheter och reservdelar. En delbeställning har lagts under året och ytterligare två delbeställningar av *Anskaffa systemmateriel* planeras 2026 och 2029.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ammunition stridsvagn

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar ammunition till stridsvagn 122, stridsfordon 90 samt ytstridsfartyg med 40 mm automatkanon. Investeringen slutredovisas 2028.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 för utökad anskaffning med ny slutredovisning 2035.

Resultatredovisning

Investeringen avses beställas hos FMV 2024. Utökningen omfattar ammunition för utbildning och träning av krigsförband samt till del förbandens krigsbehov.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Bandvagnar, snöskotrar och motorcyklar

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av skyddade bandvagnar för trupptransport, ledning och samband, spaning, luftvärn, sjuktransporter samt förnödenhetstransporter samt renovering av befintliga bandvagnar. Därutöver ingår anskaffning av terränghjulingar och snöskotrar med släp och kälkar för lätta förband samt motorcyklar. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för utökad anskaffning av splitterskyddade bandvagnar till lokalförsvarsskyttebataljoner. Utökningen skedde i två separata bemyndiganden.

Resultatredovisning

Totalt har 23 stycken av totalt 62 stycken Bandvagn 410 levererats under året.

Samtliga 30 stycken Bandvagnskärror har levererats under året.

Avvikelser och konsekvenser

Snöskotrar ingår inte i denna investering utan i Lätta hjulfordon – Patrullbilar.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Lätta hjulfordon – Patrullbilar

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar den tidigare materielinvesteringen Terrängbil 14/15 samt ett utökat antal åtgärder. Materielinvesteringen omfattar anskaffning av snöskotrar med kälkar, lätta terränggående fordon för personal och materiel, lättare lastbärare samt funktionsbärare för t.ex. ledning och samband. Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Under året har lastbilar levererats ur uppdrag enligt nedan och till antal:

Ansk fordon 22-26: 200 st. snöskotrar, 92 st. Minibussar, 12 st. Lätta lastbilar, 170 st Personbilar samt truckar.

Utöver leverans av ovanstående fordon har levererats reservmateriel, utbildning och teknisk dokumentation för att möjliggöra underhåll av fordonen.

Avvikelser och konsekvenser

Snöskotrar och kälkar ingår i denna investering och inte i Bandvagnar, snöskotrar och motorcyklar.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Tunga hjulfordon – Lastbilar

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar de två tidigare materielinvesteringarna Anskaffning lastbilar 15-17 och Anskaffning lastbilar 18-22 samt ett utökad antal åtgärder. Materielinvesteringen omfattar anskaffning av min- och splitterskyddade lastbilar, oskyddade terränglastbilar samt andra typer av lastbilar för att täcka delar av krigsorganisationens behov samt omsättning av äldre lastbilar. Därutöver ingår dragbilar, släp och hanteringsutrustning. Lastbilarna är i huvudsak lastbärare för t.ex. drivmedel, ammunition och livsmedel. Vissa är funktionsbärare för t.ex. ledning och samband. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för utökad anskaffning av fordon, släp och truckar.

Resultatredovisning

Under året har lastbilar levererats ur uppdrag enligt nedan och till antal:

- Ansk lastbilar 18-21: 206 st. lastbilar av olika varianter
- Ansk lastbilar 15-17: 11 st. terränglastbilar
- Ansk lastbilar och släp 23-24: 238 st. lastbilar av olika varianter samt 21 st. Stridsvagnstransportpåhängsvagnar och 9 st. Stridsfordonstransportsläp.

Utöver leverans av ovanstående fordon har levererats reservmateriel, utbildning och teknisk dokumentation för att möjliggöra underhåll av fordonen.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Insatsförmåga luftvärn (IFLv)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av eldenhet 98 och ledningscentral samt modifiering av befintlig underrättelseenhet 23, pulsspaningsradar 91 samt eldenhet 97. I materielinvesteringen ingår även uppgradering av luftvärnets måldatasystem. Anskaffningen avslutas 2016.

Utökning av investeringens omfattning samt fördyringar har omhändertagits genom utökad ram och beslutats i två steg under 2015-2016. Slutredovisningen flyttades i och med detta till 2020.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott har beslutats i regeringsbeslut 13 april 2022 för utökad rörlighet för luftvärnsförband. I och med utökningen så flyttas slutredovisningen preliminärt till 2024.

Resultatredovisning

Samtliga systemenheter ingående i IFLv har överlämnats. Slutlig version av mjukvara har levererats. Utvecklingen av Eldenhet 98 i och med ökad rörlighet pågår och de förserieproducerade vagnarna har levererats under fjärde kvartalet. De serieproducerade vagnarna är planerade att levereras under 2024. Överlämningsutbildning har skett i samband med att materielen överlämnas till Försvarsmakten.

Avvikelse och konsekvenser

Brister i mjukvaran innebär i dagsläget vissa begränsningar för bataljonens ledningsförmåga. En uppdatering har genomförts under året. Mjukvaran har färdigställts med endast ett fåtal synpunkter och dessa har nu överlämnats till att hanteras inom vidmakthållande luftvärn.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Under andra kvartalet 2024 planeras regressionstester att genomföras varefter en ny version av programvarupaketet kan färdigställas. Eventuella avvikelser i programvarupaketet hanteras inom ramen för vidmakthållandet och genom regelbunden samordning med leverantören.

Anskaffning medelräckviddigt luftvärn

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av luftvärnssystem 103 (LVS 103, Patriot). I materielinvesteringen ingår också anskaffning, anpassning och integrering av nya och befintliga ledningssystem och sensorer, nya fordon samt signalskyddsmateriel. Anskaffningen slutredovisas 2025.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för anskaffning av fler robotar.

Resultatredovisning

Samtlig systemmateriel för luftvärnssystem 103 har överlämnats. Av reservmaterielleveransen återstår en mindre del. Fas 1 inom uppdraget förväntas avslutas 2024. Inom ramen för Fas 2 har leveranser av systemmateriel påbörjats.

Avvikelse och konsekvenser

Leveranser bedöms fortsätta intill 2027.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Luftvärnsbataljonens integrering i luftförsvaret

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar åtgärder för samband och ledning inom luftvärnsbataljonen och integration mot luftförsvaret, anskaffning och integration av passiva sensorer samt anskaffning av reservmateriel. Anskaffningen slutredovisas 2031.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas under 2024. Planering för omförhandling pågår med avsikt att inkludera tidigare materielinvesteringar i detta objekt.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Nytt buret luftvärnssystem

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar soldatburet system som består av robot och sikte, system för utbildning och träning samt demonstrator luftvärn som utgörs av sensor, verkansdel och stridsledningseenhet. Anskaffningen slutredovisas 2029.

Resultatredovisning

Ny investering som är beställd.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Brobandvagn (steg 1 och 2)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av sex brobandvagnar (tre brobandvagnar i två steg) inklusive broar samt transport- och hanteringssystem. Materielinvesteringen är planerat att avslutas 2021.

Resultatredovisning

Fyra stycken rullflaksterrängbilar ingående i transportsystemet levererades under 2023.

Avvikelser och konsekvenser

Rullflaksterrängbilarna var försenade från industrin men konsekvenserna hanterades enligt nedan. Investeringen slutredovisas 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Vid behov har andra rullflaksterrängbilar använts.

Flytbro

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser anskaffning av amfibiebrossystem för brigads rörlighet över vattendrag och komplettering samt renovering av dagens Däcksbro 300, vilken främst är avsedd för divisionsnivån. Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

Amfibiebrossystemet (Amfbro 400) beställdes under 2022 och kompletteringsbeställdes genom utlösande av option under 2023. Amfibiebrossystemet planeras för leverans i perioden 2024-2028 med huvudsaklig materielleverans under 2025-2027. Leverans av Däcksbro 300 har under fjärde kvartalet 2023 påbörjats och slutförs under första kvartalet 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Fältarbetsmaskiner

Definition av materielinvesteringen

Namn på objektsredovisning: Omsätt och utöka fältarbetsmaskiner.

Materielinvesteringen avser omsättning och nyanskaffning av:

- Standardhjulastare i olika storlekar, inklusive redskap, för omsättning och till nya/tillväxande förband.
- Grävlastare, för omsättning i ingenjör-, logistik-, lednings- och hemvärnsförband.
- Bandschaktare, för omsättning i ingenjörförband.

Investeringen slutredovisas 2031.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av fältarbetsmaskiner i fyra steg. Inledningsvis anskaffas hjullastare under 2021-2025 och 2026-2029. Därefter anskaffas grävlastare eller motsvarande förmåga under 2028-2030. Slutligen anskaffas bandschaktare under 2030-3031. Under året har ett nytt ramavtal tecknats avseende anskaffning av hjullastare och 32 hjullastare har levererats. Investeringen är delvis beställd.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Maskeringsmateriel

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av:

- Generell maskeringsmateriel, primärt i form av moderna maskeringsnät. För omsättning på grund av slitage och teknikutveckling men också för tilläggsanskaffning för att täcka behovet inkluderat nya förband,
- Maskeringsmateriel för såväl barmarks- som snöförhållanden (till viss del även internationella operationer),
- Anskaffning av materiel för att vid mobilisering kunna ge uttagna fordon ett lämpligt ytskikt (till exempel färg eller folie),
- Övningsmateriel för att inte i "fredstid" röja den exakta signaturen på den skarpa maskeringsmaterialet. Övningsmaterialet ska medge såväl rätt praktisk hantering vid maskeringsarbeten som dubbelsidig övning med simulatorer utan att utfallet av vapeninsatser förvanskas,
- Objektsbunden maskering för specifika fordonssystem eller andra materielslag,
- Generella och objektsspecifika skenmål.

Investeringen slutredovisas 2030.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av signaturanpassningsmateriel i två steg. Steg ett planeras till perioden 2026-2030 och omfattar såväl generell och objektsknuten maskeringsmateriel som övningsmateriel och materiel för anpassning av uttagna fordon. Steg två genomförs i perioden 2027-2030 och omfattar generella och objektsbundna skenmål. Arbete har inletts för tecknande av ramavtal.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Nya minvapen

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av:

- Fordonsburet minkastarsystem för snabb utläggning av fordonsminor,
- Ny stridsvagnsmina med en sid- eller takslående verkansattityd,
- Ny modern mintändare till befintliga stridsvagnsminor.

Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen omfattar ny stridsvagnsmina som verkar från sidan eller ovanifrån, ny mintändare till befintliga stridsvagnsminor samt ett fordonsburet minkastarsystem. Anskaffningen planeras inledas senast 2026 och avslutas under 2030. Under året har förberedelser för anskaffning fortsatt genom anskaffning av materiel för tester vilka planeras genomföras 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Fältarbetsammunition

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av:

- Generell fältarbetsammunition, primärt i form av sprängmedel,
- Modernisering av befintligt bestånd av hamnminor till en relevant nivå,
- Anskaffning av främst specialladdningar men även minor,
- Nyanskaffning och modernisering av satser för förstöring av infrastruktur och objekt.

Investeringen slutredovisas 2030.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas hos FMV under 2024. Anskaffningen planeras inledas senast 2025 och avslutas under 2030.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Minbrytningssystem

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av ytminbrytningsplog avsedd för fältarbetsförband och Försvarsmaktens funktionsförband. Investeringen slutredovisas 2031.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas hos FMV under 2025. Anskaffningen planeras inledas 2026 och avslutas under 2031.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Taktisk UAV

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av taktisk UAV (*Unmanned Aerial Vehicle*) för brigad- och divisionsnivå för att komplettera och ersätta nuvarande system. Innehåller luftfarkoster, markkontrollstation, underrättelseenhet samt start- och landningssystem. Investeringen slutredovisas 2029.

Resultatredovisning

Uppdraget avses beställas hos FMV under 2024 istället för 2023 enligt tidigare rapportering.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Demonstrator UCAV

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser inledande konceptarbete och omfattar anskaffning av på marknaden tillgängliga beväpnade obemannade flygande system, *Unmanned Combat Aerial Vehicle* (UCAV). Dessa ska ingå i materielutveckling och demonstratorverksamhet i syfte att öka kunskapen om beväpnade obemannade flygande system för taktikanpassning och kravställning mot en framtida anskaffning. Konceptanskaffningen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

Offertberedning av uppdraget har genomförts med involverade myndigheter samt föredragning för Vapenprojektdelegationen. Investeringen är delvis beställd.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Markstridssensorer

Definition av materielinvesteringen

Materielinvestering ersätter och inkluderar den tidigare materielinvesteringen Mörkerstridsutrustning samt ett utökat antal åtgärder. Materielinvesteringen *Anskaffning av mörkerstridsutrustning* omfattar termiska sikten, som gör det möjligt för soldater att observera och verka i olika ljusförhållanden samt bl.a. bildförstärkare, laseravståndsinstrument, IRV-observationsutrustning, Taktiskt Modulärt Marksensorsystem (TMM) och märkutrustning för identifiering. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för ökad anskaffning av mörkerutrustning till hemvärnet.

Resultatredovisning

TMM avsett för Hemvärnet slutlevererades under året. Arméns funktions- och brigadförband får utökad förmåga med TMM-systemet under perioden 2025-2026. Mörkermateriel i form av IR-sikten och bildförstärkare till hemvärnet påbörjades leveranserna 2022 och överlämning från FMV till Försvarsmakten är planerat till första kvartalet 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Leverans av märkutrustning för identifiering har påbörjats under året och slutförs 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Driftsättning av TMM, termiskt sikte och bildförstärkare till hemvärnet påbörjades i år och överlämning till hemvärnet senareläggs till kvartal 1 2024.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

CBRN-utrustning

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar fortsatt nyanskaffning av personlig CBRN-skyddsutrustning och förbandsgemensam materiel för indikering och identifiering av stridsmedel och strålning samt saneringssystem. Utöver detta ingår anskaffning av CBRN-fordon. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för ökad anskaffning av CBRN-indikeringsfordon och generell CBRN-materiel.

Resultatredovisning

Personlig utrustning, bl.a. ansiktsskydd och filter, har levererats. Beställt antal indikeringsutrustningar för kemiska stridsmedel samt dosimetrar och moduler för varmluftssanering har levererats under året.

CBRN-indikeringsfordon är beställda, med planerad huvudleverans 2025-2026, och leverans av förserie under 2024. Anskaffning av lätt saneringssystem, främst avsett för bataljonsnivån (motsvarande) beställdes 2022, tillsammans med indikeringsinstrument och utbildningssystem inom skydd mot kärnvapen, med förväntad leverans 2024-2025.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsförmåga mark

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar omsättning och anskaffning av ledningsstödsystem i form av gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS), stridsledning bataljon (SLB) samt kommunikationsnod. Investeringen slutredovisas 2022.

Resultatredovisning

Under året har fortsatt leveranser av materiel och mjukvaruuppdateringar skett för byggandet av LSS MARK installationer i förbandsklossar.

Avvikelser och konsekvenser

Komponentbrist gör att leveranser av hårdvara går långsamt och ny slutleverans och slutredovisning förskjuts till andra kvartalet 2024. Materieltillförseln är dock tillräcklig för att inte påverka införandet av LSS MARK på förband. Nya beställningar och fortsatt arbete sker inom ramen för *Ledningsstödsystem Mark steg 1*.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anpassning telekom ledningsplats

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser investeringar med syftet att föregå Ledningsstödsystem Mark. Slutredovisning under 2021.

Resultatredovisning

Rapport utvecklingsystem indirekt eld har levererats.

Avvikelser och konsekvenser

Investeringen är tre år försenad.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsstödsystem Mark steg 1

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser omsättning av äldre ledningsplattformar och omfattar radiolänkfordon, ledningsfordon, ledningsutrustning, ledningsutrymmen och grupperingsmateriel. Investeringen avser behov inom ramen för två brigader och en stridsgrupp. Strävan är att anskaffa ledningsplattformar som redan finns i Försvarsmakten i syfte att minimera livscykelkostnaderna. Det marktaktiska sambandet utgörs av taktiska radiosystem, mobila transmissionsnät, fälttelefoni samt anslutningar till Försvarets Telenät och det allmänna telenätet. Investeringen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

Under året har fortsatta leveranser av LSS MARK till motsvarande en bataljon skett till Försvarsmakten i form av kompletteringar till nykomna plattformar. Vissa leveransförseningar förekommer vilket även medför förseningar i LSS MARK-införandet.

Avvikelser och konsekvenser

I år skulle fem bataljoner och ett ledningskompani ha levererats. Konsekvensen blir att den första brigaden med nytt ledningsstödsystem finns på plats under 2026. Ett kommande Nato-medlemskap och arbete med att ta fram lösningar för Sveriges styrkebidrag är en starkt bidragande faktor.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Införandeplanen förändrades av arméstaben under andra kvartalet till en bataljon och ett ledningskompani under året. Ytterligare en förändring av införandeplanen med anledning av medlemskapet i Nato genomfördes under fjärde kvartalet.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Ny plan och ny inriktning med anledning av ett kommande Nato-medlemskap tas fram.

Ledningsstödsystem Mark steg 2

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omhändertar utökat behov av ledningsstödsystem och ledningsplattformar avseende arméns utveckling mot fyra brigader, en stridsgrupp samt en divisionsledningsbataljon. Materielinvesteringen omfattar:

- Ersättning av arméförbandens och vissa övriga förbands äldre radiosystem
- Slutförande av omsättning av äldre ledningsplattformar
- Hantering av funktionstillväxt och vidareutveckling mot uppställda mål
- Anskaffning av ledningsstödsystem och ledningsplattformar för att kunna organisera förband enligt ovan
- Omsättning av delmängd av äldre radiosystem i Hemvärnet.

Investeringen slutredovisas 2033.

Det marktaktiska sambandet utgörs av taktiska radiosystem, mobila transmissionsnät, fälttelefoni samt anslutningar till Försvarets Telenät och det allmänna telenätet.

Resultatredovisning

Förberedelser för investeringen sker inom ramen för den pågående materielinvesteringen Ledningsstödsystem Mark Steg 1. Uppdraget Markledningsförmåga 24-30 startades under året och resterande två uppdrag avses beställas 2025 och 2029.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Åtgärder korvett Visby

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar modifiering av korvett typ Visby avseende viss skeppsteknisk materiel samt återanskaffning av reservdelar och utbytesenheter. Åtgärderna påbörjades 2018 och genomförs fortlöpande i samband med ordinarie översyn. Projektet avslutas 2022.

Resultatredovisning

Ett fartyg levererades under året och samtliga beställda åtgärder är avslutade.

Avvikelser och konsekvenser

Projektet avslutas 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items

Denna investering redovisas tillsammans med nedanstående investering.

Halvtidsmodifiering Kv Visby

Definition av materielinvesteringen

Består av två separata bemyndiganden som redovisas tillsammans då det är en gemensam beställning.

HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items

Materielinvesteringen avser anskaffning av materiel med lång leveranstid för integration ombord på fartygen vid halvtidsmodifiering av korvett Visby (*HTM Kv VBY*). Då denna materiel har lång leveranstid krävs en tidig beställning hos leverantör för att möjliggöra installation ombord på fartygen i enlighet med planerad varvsläggning. Detta avser systemarbete och inledande materielleveranser avseende luftvärnsrobotar, undervattenssensornsystem, telekrigssystem och stridsledningssystem. Investeringen slutredovisas 2025.

Halvtidsmodifiering Kv Visby

Namn i objektsredovisning: HTM Kv Visby.

Materielinvestering halvtidsmodernisering Visby (*HTM Kv Visby*) omfattar omsättning av väsentliga delsystem som har uppnått sin tekniska livslängd samt tillförsel av luftvärnsrobotsystem för att säkerställa förmåga till skydd mot inkommande robohot. Åtgärder som planeras utgörs av omsättning av ledningsstödsystem, sensorsystem och vapensystem. Ny sjömålsrobot och torped integreras vid halvtidsmodifieringen. Materielinvesteringen omfattar fem fartyg av Visbyklass. Investeringen slutredovisas 2030.

Resultatredovisning

HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items

Förberedelse för anskaffning har till del genomförts under året inom uppdraget PDF HTM VBY. Beställning har skett under 2023. Beställningen bestod i att fullfölja PDF HTM VBY. Ekonomi för uppdraget HTM Kv VBY - LLI överförts till HTM Kv Visby.

Halvtidsmodifiering Kv Visby

Försvarsmakten har uppdragit FMV att genomföra första delen av HTM åtgärderna, vilket omfattar anskaffning av luftvärnsrobotar och luftvärnsrobotinstallation. FMV har kontrakterat anskaffning av luftvärnsrobotar.

Avvikelser och konsekvenser

HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items

Försvarsmakten har i samverkan med FMV beslutat att denna investering beställs inom HTM Kv Visby investeringen.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items

Uppgiften och ekonomi denna investering hanteras i investeringen Halvtidsmodifiering Kv Visby.

Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar halvtidsmodernisering av två korvetter typ Göteborg. Efter halvtidsmodifieringen benämns fartygsklassen som korvett typ Gävle, vilken består av fartygen HMS Sundsvall och HMS Gävle. Investeringen slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

HMS Gävle och HMS Sundsvall är överlämnade och kravställd förmåga är uppnådd. Projektet avslutas 2024 när FMV slutrapport inkommit.

Avvikelser och konsekvenser

Vissa kvarstående tekniska restpunkter finns som hanteras genom vidmakthållande.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Tekniska restpunkter hanteras inom vidmakthållandet under 2024.

LTF Minröjningsfartyg typ Koster

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: MRÖJ FTG Typ KSR LTF

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar den tidigare materielinvesteringen Livstidsförlängning Koster samt ett utökat antal åtgärder. Materielinvesteringen omfattar livstidsförlängning av fem fartyg typ Koster inom vapen-, sensor- och skeppssystem. Därutöver anskaffas en ny autonom undervattensfarkost som ersättare till ROV-S. Investeringen slutredovisas 2029.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 och omfattar tillkommande ekonomi för att finansiera fastställd kravbild avseende livstidsförlängning Koster.

Resultatredovisning

Första fartyget har påbörjat livstidsförlängningen under året. Bemyndigandet har utökad ram med slutleverans 2029 i enlighet med Regeringsbeslut 2023-12-21. Investeringen är delvis beställd.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling röjdykfartyg av Spårö-klass

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser halvtidsmodifiering av röjdykfartyg av Spåröklass innebärande omsättning av för fartygstypen väsentliga sensorsystem och skeppstekniska system som har uppnått teknisk livslängd. Åtgärderna omfattar magnetminskydd, omsättning av navigationsradar, navigationssystem, autopilot samt omsättning av ledningsstödsystem, minvarningssonar, *side-scan* sonar och undervattenspositionering, Materielinvesteringen omfattar vidare omsättning av däckskranar, dykmateriel och förplägnadsutrustning. Investeringen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

HMS Spårö överlämnas till Försvarsmakten under 2024 med restpunkter.

Avvikelser och konsekvenser

Slutleverans av ledningstödsystemet är försenat, begränsad sensor och ledningsförmåga HMS Spårö. ROV-omsättning (*Remotely Operated Vehicles*) hanteras inte i materielinvesteringen utan hanteras i en separat materielinvestering.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Ledningssysteminstallation slutförs 2025.

Tung kustrobot

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning för ersättning av äldre, befintligt, landbaserat sjömålsrobotsystem 15. Investeringen slutredovisas 2029.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Ledningssysteminstallation slutförs 2025.

Anskaffning Torped 47

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning och integration av nytt lätt torpedsystem som ersättare för torpedsystem 45. Investeringen slutredovisas 2024.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 och omfattar anskaffning av ytterligare Torped 47.

Resultatredovisning

Materiel- och systemleveranser har genomförts under året. Bemyndigandet har utökad ram med slutleverans 2028 i enlighet med Regeringsbeslut 2023-12-21. Utökningen är ännu inte beställd.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning torped 62

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser modernisering av torpedsystem 62 för att hantera delsystem som uppnått teknisk livslängd samt säkerställa funktion och säkerhet för den planerade livslängden. Materielinvesteringen omfattar åtgärder för att bibehålla grundläggande systemsäkerhet. Investeringen slutredovisas 2024.

Resultatredovisning

Leveranser beräknas vara avslutade under 2024. Studier inför Torped 62 steg 2 levererades under året.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Torped 62 steg 2

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar modifiering av delsystem som uppnått teknisk livslängd, främst avseende elektronik. Även ålderdomliga komponenter och slitna delar i drivdelen skall omhändertas. Därtill genomförs hotanpassningsåtgärder. Investeringen slutredovisas 2031.

Resultatredovisning

Materielinvesteringen beställs 2024.

Avvikelse och konsekvenser

En uppdaterad objektsredovisning planeras att inlämnas 2024 i samband med budgetunderlaget för 2025.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ersätt mina F42

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning för ersättning av minor typ F42. Investeringen slutredovisas 2030.

Resultatredovisning

Ny investering där produktdefinitionfas är beställd och pågår. Anskaffningen avses beställas 2026.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Omsätt sjöminröjningsystem (ROV)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar ersättning av äldre, befintliga system för minröjningsoperationer och undervattensarbeten och innebär omsättning av farkoster med tillhörande kringutrustning, leverans av minförstörelsladdningar och reservdelar samt utbytesenheter till ROV-system (*Remotely Operated Vehicles*). Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar halvtidsmodifiering av två ubåtar av Gotlandsklass. Investeringen slutredovisas 2021.

Ny ekonomisk ram bemyndigades 2020 på grund av fördyringar i investeringen.

Resultatredovisning

HMS Gotland och HMS Uppland är levererade och fartygen är operativa.

Avvikelser och konsekvenser

Slutredovisning planeras till 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning Ubåt Gotland

Definition av materielinvesteringen

Livstidsförlängning av två ubåtar typ Gotland. Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Projektet har initierats och beställts under året. Anskaffning av LLI (*Long Leadtime Item*) pågår inför att första fartyget tas in för livstidsförlängning.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Generalöversyn ubåt typ Gotland (Halland) och

HTM ubåt Halland

Definition av materielinvesteringen

Består av två separata bemyndiganden som redovisas tillsammans då det är en gemensam beställning.

Generalöversyn ubåt typ Gotland (Halland)

Namn i objektsredovisning: Ub Typ GTD – GÖ Halland.

Materielinvesteringen omfattar en generalöversyn av ubåt Halland i syfte att upprätthålla sjösäkerhet och åtgärda trängande livslängdsåtgärder på vissa system. Investeringen slutredovisas 2023.

HTM ubåt Halland

Materielinvesteringen omfattar halvtidsmodifiering (HTM) av ubåten Halland. Omfattningen av HTM innebär liknande åtgärder som genomförts på ubåtarna Gotland och Uppland under dessas halvtidsmodifiering. Investeringen slutredovisas 2025.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt och pågår 2022-2026 inom ramen för HTM ubåt Halland.

Avvikelse och konsekvenser

Generalöversyn ubåt typ Gotland slutredovisas i samband med HTM ubåt Halland år 2025.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ubåt typ Blekinge

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar nybyggnation av två ubåtar (HMS Bleking och HMS Skåne), basreservdelar, integration av lätt torped (Torped 47), verifiering och validering samt åtgärder för marina specialoperationer (MSO). Investeringen slutredovisas 2030.

Resultatredovisning

Byggnation pågår.

Avvikelse och konsekvenser

Fördringar och förseningar kan inte uteslutas.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Konsekvenser av bedömda leveransförseningar bereds av Försvarmakten.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

En eventuell leveransförsening medför att HMS Södermanland vidmakthållas intill dess HMS Skåne är operativ.

Anskaffning Länk 16 och Länk 22

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen innebär anskaffning och integration av taktisk Nato-interoperabel datalänk (länk 16 och 22) på korvett typ Visby, korvett typ Gävle samt HMS Carlskrona. Installerad datalänk skapar även förutsättningar för ökat utbyte med flygvapnet samt luftvärnsförbanden. Investeringen slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Materielen har delöverlämnats till Försvarmakten.

Avvikelse och konsekvenser

Under året har Försvarmakten omförhandlat uppdraget med anledning av tillkommande uppgifter. Samverkan med USA pågår och planeras avslutas 2027.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Försvarmakten överväger att inkomma med en förnyad hemställan.

Antenn för uv-kommunikation

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: SjöC VLF.

Materielinvesteringen innebär anskaffning av antenn för kommunikation under vatten (UV-kommunikation). Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Produktdefinitionsfasen (PDF) pågår och förväntas vara klar 2025 och därefter kan anskaffningen beställas.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Signalspaningsfartyg

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser anskaffning av nytt signalspaningsfartyg, HMS Artemis. På fartyget ska Försvarets radioanstalt (FRA) installera nödvändig spaningsutrustning. FRA utrustning och installation av denna ingår inte i denna materielinvestering. Investeringen slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

HMS Artemis är överlämnad till Marinen med tekniska restpunkter.

Avvikelser och konsekvenser

Försvarsmakten omförhandlar ekonomi för att åtgärda tekniska restpunkter inom objektsram. Beroende på att underleverantören rekonstruerades slutredovisas uppdraget 2026.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

HMS Orion kommer att vidmakthållas längre än planerat intill dess att HMS Artemis är fullt operativ.

Nytt arbetsfartyg

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar nya arbetsfartyg för torpedhantering och undervattensarbeten. Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

HTM marin signatur och vapenkontroll

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Marinbas HTM.

Materielinvesteringen omfattar modifiering och uppgradering av befintliga marina mätstationer. Mätstationerna för fartyg består av utrustning för mätning av elektrisk, magnetisk och hydroakustisk signaturer på sjöbotten samt avläsningsanordningar på land. Investeringen slutredovisas 2027.

Resultatredovisning

Uppdraget pågår.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning Stridsbåt 90

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen syftar till genomförande av livstidsförlängande åtgärder på 77 stridsbåt 90 H. Investeringen slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Livstidsförlängningen är avslutad.

Avvikelse och konsekvenser

Slutredovisning sker 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Uppgradering av stridsbåtar

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar leverans av 18 stridsbåt 90 HSM inklusive vapenstationer för integration ombord. Investeringen slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

18 st. stridsbåtar är operativa i förbandsverksamhet.

Avvikelse och konsekvenser

Slutredovisning sker 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ny artilleriplattform amfibie (ArtP)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvestering Artilleriplattform Amfibie (ArtP Amf) till Amfbat 2030 är en understödsplattform vars huvuduppgift är att effektuera den sjöörliga Amfibiebataljonens behov av indirekt eld (IE). Materielinvesteringen omfattar:

- Båtplattform med skrov, installationer och framdrivning som är dimensionerat för att bära verkansdelarna i funktionen IE
- Integrerad och stabiliserad 120 mm granatkastare med ammunitions hanteringssystem
- Ledningssystem som är dimensionerat för funktionen IE samt plutonsledning
- Navigationssystem med mjukvara gemensam inom Amfbat och anpassad för funktionen IE.

Investeringen slutredovisas 2030.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 4 maj 2023 för fördyringar på grund av omvärldsläget samt utökning med utbildnings- och skarpskjutningssystem. Investeringen slutredovisas därmed 2032 enligt objektsredovisningen.

Resultatredovisning

Försvarsmakten har uppdragit åt FMV att anskaffa ArtP båtar med vapensystem.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ny sensorplattform AMF

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar spaningsradarsystem för integrering Stridsbåt 90H. Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ersätt sonar 618

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen *Ersätt sonar 618*, MPUVS (Mobil Passiv Undervatten Sensor) omfattar;

- Kompletta passiva undervattenssystem för amfibieförbanden, inkluderande land- och sjöenheter samt sensorer och övrig utrustning som krävs för systemets funktion.
- Därtill hörande programvara, systemdokumentation och utrustning/materiel för att kunna underhålla systemet.

Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Preliminärt beställs uppdraget 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Omsättning materiel JAS 39

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen hanterar omsättningsbehov av materiel inom flygplan, stödsystem, GSE (*Ground Support Equipment*), vapen och yttre last. För upprätthållande av funktionalitet och tillgänglighet för JAS39 hanterar uppdraget kompletteringsanskaffningar, ersättningsanskaffningar och modifieringar. Investeringen slutredovisas 2023.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Systemåtermatning JAS 39

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser att hantera JAS 39 C/D i vidmakthållandeskedet med identifierade och prioriterade åtgärdsbehov för bl.a. flygplan, stödsystem, GSE (*Ground Support Equipment*), AEA (*Aircrew Equipment Assemblies*) och vapenintegration inom JAS 39 C/D. Åtgärdsbehoven prioriteras löpande under uppdraget med avseende på flygsäkerhet och personsäkerhet, tillgänglighet, operativ relevans och livscykelkostnad. Investeringen slutredovisas 2024.

Resultatredovisning

Leveranser har skett för flygplan och stödsystem MS20 block 2.0 samt MS20 block 2.1 under året innehållande bl. a. radar- och EW-uppdateringar, utökad taktisk funktionalitet och IT-säkerhetsåtgärder. Under 2023 har en ny radarutgåva utvecklats för införande. Länk 16 och IFF Mod 5 införs under 2024.

Avvikelse och konsekvenser

MS20 block 2.1 har blivit försenad avseende IFF (*Identification Friend or Foe*) på grund av kompletterande tester av IFF.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Driftsättningen av MS20 block 2.1 är initierad och kommer att slutföras Q1 2024 (inte 2023 som tidigare rapporterats).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Prioritering med hänsyn till förbandens operativa uppgifter har gjorts för att planera för utrullningen av MS20 block 2.0 samt MS20 block 2.1. Uppdraget avslutas 2024 efter vissa kompletteringstester avseende IFF.

Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Blockuppdatering

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Utveckling och anskaffning JAS 39C/D.

Materielinvesteringen omfattar blockuppdatering MS20, verksamhet inom mikrovågor (radar, telekrig och vapen), utrustning för grundläggande taktisk utbildning. Därutöver ingår åtgärder för ökad tillgänglighet, flyghjälm och omsättning materiel. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i regeringsbeslut 13 april 2022 för utökad anskaffning av utbytesenheter och reservdelar.

Resultatredovisning

Uppdraget har finansierat tidskritisk verksamhet för kommande beställning av MS20 block 3 och 4.

Under året har initiala flygprov genomförts med ny data arkitektur i ett provflygplan. Projektet har haft problem med resurser och initialt låg upparbetsgrad på ca 70 % vilket har hanterats mellan Försvarsmakten och FMV. Aktuell leveransplan kvarstår.

Uppdraget planeras med leverans av MS20 Block 3 2025 och MS20 Block 4 2028. Uppdraget omhändertar hela förmågebredden för stridsflygsförmågan med utökad operativ relevans för införandet av AMRAAM C8, Långräckviddig Attackförmåga, Bite-Cloud, RM12 EP och Utökad taktisk datalänksförmåga.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Beslut över hur många JAS39 C/D som skall behållas 2030-2040 inväntas (45-60). Beställningar är lagda för 45 st.

Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Mikrovågor

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av materiel för förutsättningsskapande verksamhet kopplat till radar, telekrig och vapen för både JAS 39C/D och JAS 39E. Verksamheten utvecklar och vidmakthåller stridsflygförmågan inom radar och telekrig. Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

Uppdraget har levererat data till Flygvapnet förhöjd förmåga 2023 samt påbörjat investeringar för att omhänderta operativt relevanta JAS39 E.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Systemåtermatning och omsättning materiel steg 2 (JAS 39 C/D)

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Systemåtermatning och omsättning materiel steg 2 (JAS 39C/D)

Materielinvesteringen syftar till att hantera fortsatt behov av systemåtermatning, omsättning materiel och förbättring inom JAS 39 C/D. Detta omfattar identifierade och prioriterade åtgärdsbehov och omsättningsbehov av materiel inom flygplan, stödsystem, GSE (*Ground Support Equipment*), AEA (*Aircrew Equipment Assemblies*), vapen och yttre last. Behoven prioriteras löpande med avseende på flyg- och personsäkerhet, funktionalitet, tillgänglighet, operativ relevans och livscykelkostnad. Investeringen slutredovisas 2034.

Resultatredovisning

Uppdraget är omförhandlat under året. Delar av uppdragen finansierar nödvändiga omsättningar i den testrigg för JAS 39 C/D som finns vid industrin men ägs av Försvarsmakten. Prioriterade systemåtermatningsärenden från förbanden har beställts. Omsättning av GSE och AEA har beställts.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning JAS 39E - Stridsflygplan JAS 39E

Definition av materielinvesteringen

Tidigare benämning: Stridsflygplan JAS 39E

2013 fattade Regeringen beslut om utveckling av JAS 39E och ombyggnad av JAS 39C/D till JAS 39E. Utveckling och anskaffning av JAS 39E beställdes genom tre uppdrag:

- Utveckling JAS 39E
- Anskaffning JAS 39E
- Stödsystem JAS 39E

Leveranser av serieflygplan JAS 39E till Försvarsmakten är planerad att påbörjas år 2021 och leveranserna pågår löpande till år 2026.

Under 2017 beslutades om Alternativ planering JAS 39E omfattande materielsatser för tio flygplan (steg 1) och under 2018 beslutades om ytterligare materielsatser för tio flygplan (steg 2).

2018 beslutades om en kontraktsuppdatering som innebar bl.a. en reviderad tidsplan, kravbalansering och en kravharmonisering mot utländsk kund samt att Försvarsmaktens målsättning reviderades utifrån dessa nya förutsättningar.

Under 2020 har materielinvesteringen utökats med materielsatser som skapar förutsättningar för att undvika inleverans av upp till 20 JAS 39 C/D för ombyggnad till JAS 39 E (steg 3). Detta beställs i uppdrag *Alternativ planering JAS39E*. Investeringen slutredovisas 2027.

Ny ekonomisk ram bemyndigades i regeringsbeslut 30 juni 2023. Ny tidpunkt för slutredovisning är 2030.

Resultatredovisning

Uppdragen är omförhandlade under året med hänsyn till tillförd ekonomi och förändrad leveransplan.

I övrigt se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelse och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Uppdraget är föremål för omförhandling då tidplanen för utveckling och leveranser behöver justeras.

Utveckling och anskaffning JAS 39E - MS23

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Utveckling och anskaffning JAS 39E.

Materielinvesteringen omfattar blockuppdatering MS23, uppdatering länk 16, modellförsörjning och produktstöd RM16 (motor). Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Uppdraget med en PDF har påbörjats. Definition av MS23 pågår.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

FMV föreslår en justerad betalningsplan för uppdraget vilket Försvarsmakten planerar införa i kommande budgetunderlag.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Omsätt utvecklingsbas FMS39

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser utrustning för utvecklingsmiljön inom både JAS 39 C/D och E. Investeringen innefattar verksamhet kopplat till bland annat riggar, simulatorer och flygprovverksamhet för verifiering och validering. Investeringen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

Förhandlingar med leverantören har genomförts och kontrakt för förlängning av nuvarande verksamhet förväntas tecknas första kvartalet 2024.

Avvikelse och konsekvenser

Investeringen påverkas av kostnadsökningar och Försvarsmakten tillsammans med FMV hanterar detta i kommande budgetunderlag.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Försvarsmakten behöver upprätthålla en bas där behovet av utvecklingen av stridsflygssystem kan genomföras. Försvarsmakten avser att överse detta i kommande budgetunderlag.

JAS 39 underhållssystem

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar utökade resurser för att säkerställa förutsättningar för att vidmakthålla och utveckla JAS 39 C/D och E. Slutredovisas 2029.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024, planering pågår.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Radarjaktrobot METEOR

Definition av materielinvesteringen

2001 beslutades utveckling av ny radarjaktrobot för JAS 39. Materielinvesteringen omfattar anskaffning och integration av den flygburna radarjaktroboten Meteor, till JAS 39C/D och JAS 39E. Investeringen slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Radarjaktrobotarna slutlevererades 2020. Projektet slutredovisas under 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Uppdraget är genomfört endast kamerala delar kvarstår inför slutredovisning 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning Sjömålsrobot

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar utveckling och anskaffning av en ny sjömålsrobot, samt integration av robotsystemet på JAS 39 samt korvett typ Visby. Investeringen omfattar även integrerat logistikstöd (ILS-lösning) och leverans av underhållsutrustning samt vidmakthållande av befintlig sjömålsrobot intill dess den nya sjömålsroboten är levererad. Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Vapen JAS 39

Definition av materielinvesteringen

Uppdraget omfattar anskaffning av lavetter till JAS 39. Investeringen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

Uppdraget har omhändertagit utökad anskaffning av vapen på regeringens uppdrag. Anskaffning av GBU49 och METEOR är genomförd och delleranser är mottagna. Slutlig leverans planeras till 2025.

Avvikelser och konsekvenser

Uppdraget är beställt och leverantörerna SAAB AB och MARVIN (USA) har offererat lavetter och integration av dessa på JAS39 C/D och JAS39 E, ekonomin och materielleveranser flyttats framåt och utökningen av lavetter senareläggs. Tidpunkten för anskaffning är försenad med tre år och slutredovisningen framflyttad fyra till fem år.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Nya lavetter planeras att driftsättas 2026 med följdleveranser fram till 2030.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Mängdbeställningen planeras i en ny materielinvestering i kommande budgetunderlag, Anskaffning uppdragsutrustning, vilken kommer att beställas 2024.

Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel - LNY och motmedel

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel.

Materielinvesteringen består av omsättning av äldre spaningskapslar (LNY) samt anskaffning av motmedel och motmedelsfällare. Investeringen slutredovisas 2029.

Resultatredovisning

Försvarsmakten utreder krav och behov rörande LNY.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – LDP G5

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen syftar till att vidmakthålla samt utveckla spaning- och underrättelseförmågan inom flygmaterielsystem 39 (FMS 39). Anskaffningen omfattar 15 *Laser Designator Pod Generation 5* (LDP G5) inklusive underhållsutrustning. Investeringen slutredovisas 2029.

Resultatredovisning

Offerter inhämtas under 2024 för anskaffning av fler LDP och underhållsutrustning.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – RBS 15F ER

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen syftar till att utveckla förmågan inom RBS 15 ER-systemet och omfattar att tillföra länkförmåga till RBS 15F ER samt att omhänderta utökade krav på IT-säkerhet för Rb 15F ER. Investeringen slutredovisas 2031.

Resultatredovisning

Uppdraget är delvis beställt.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

IRIS-T (LTF)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar livstidsförlängning av IRIS-T/Rb 98 för att hantera obsolescens samt vidmakthålla, och vid behov kunna öka dagens luftförsvarsförmåga för att vara operativt relevant. Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Konceptfas beställdes under 2021 där beställning har lagts på industrin för utvärdering av ingående komponenter. Arbete pågår i konsortiet och en produktdefinition är redovisad för Försvarsmakten och FMV. En definitionsfas för uppdateringen av IRIS-T genomförs och förväntas fortgå under 2024. Ammunitionsövervakning sker på befintliga robotar.

Avvikelse och konsekvenser

Materielinvesteringen omfattar i första fasen endast konceptarbete. Andra fasen, definitionsfasen, är beställd under året.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Försvarsmakten har planerat det ekonomiska utfallet efter aktuellt projektläge.

Utökning kvalificerad ammunition, AMRAAM, Meteor, IRIS-T (och RRJRB)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar utökning av numerär av kvalificerade jaktrobotar (Meteor/Rb101, AMRAAM/Rb99 och IRIS-T/Rb 98) samt kringutrustning. IRIS-T/Rb98 anskaffas för både flygvapnet och armén vilket ökar uthålligheten avseende luftförsvarsoperationer. Investeringen slutredovisas 2026.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 4 maj 2023 för utökning med radarjaktrobot (RRJRB). Investeringen slutredovisas därmed 2034.

Resultatredovisning

Beställning av kompletteringsanskaffning av METEOR och IRIS-T pågår. Leveranser har påbörjats under året och bedöms fortsätta till 2026.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

MLU Meteor

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen syftar till att säkerställa svenskt deltagande i det internationella samarbetet kring MLU Meteor. Investeringen slutredovisas 2034.

Resultatredovisning

Ny investering som beställdes under 2023.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckla framtida stridsflygförmåga (FCAS) (slutredovisning)

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar ett samarbetsprogram, FCASC (*Future Combat Air System Cooperation*), med syfte att möta framtida operativa krav genom kostnadseffektiv utveckling av framtida teknologibehov och nödvändig industriell kapacitet inom stridsflygområdet. Konceptanskaffningen slutredovisas 2024.

Resultatredovisning

Investeringen i konceptfas slutrapporterades till regeringen i juni 2023. Investeringen är slutredovisad.

Avvikelse och konsekvenser

Konceptanskaffningen avslutades ett år tidigare än planerat.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Flygande spaningsradar ny

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av sensor- och stridsledningsplattformen S 106 (Global Eye). Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

I slutet av juni månad 2022 skrevs kontrakt med Saab att anskaffa två flygplan S 106 med option på ytterligare två flygplan. Utveckling av designen och Försvarsmaktens förmågor pågår och bedöms avslutas under andra kvartalet 2024.

Avvikelse och konsekvenser

I kontraktet med industrin har en del standardutrustning lämnats utanför kontraktet på grund av ekonomiska avvägningar. Denna tillkommande utrustning kommer att förhandlas vid senare tillfälle och då som optioner. Det finns därmed en risk att den givna ekonomiska anskaffningsramen inte kan hållas eller att vissa förmågor nedprioriteras på grund av ekonomiska skäl.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Efter att förhandling genomförts kommer Försvarsmakten bereda ett förslag att tillföra medel i syfte att slutföra investeringen med fastställd förmåga.

Ersätt tp 84 steg 1

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av två begagnade flygplan av typ C-130J. Flygplanen erbjuds till försäljning av Lockheed Martin på uppdrag av ägaren italienska staten. Materielinvesteringen omfattar även att återställa flygplanen i luftvärdigt skick, övriga modifieringar för att möta Försvarsmaktens nuvarande kravställning avseende militära- och civila förmågor samt drifts- och underhållslösningar inklusive anskaffning av lufttankningsutrustning, utbytesenheter, reservdelar, verktygssatser och testutrustningar.

Omsättning av dagens taktiska transportflygförmåga (sex flygplan) avses att genomföras i tre steg där två flygplan omsätts per steg. Inom ramen för denna materielinvestering ingår en reservationsavgift som säkerställer möjligheten för Sverige att kunna anskaffa flygplan 3 och 4. Investeringen slutredovisas 2024.

Resultatredovisning

2021 togs ett inriktningsbeslut att anskaffa begagnade C-130J istället för att modifiera nuvarande C-130H. Utvärderingen av inkommen offert ledde till att upphandlingen avbröts under året då riskerna bedömdes som oacceptabelt höga. Försvarsmakten fick uppdraget av regeringen att redovisa ett fördjupat underlag.

I syfte att säkerställa Försvarsmaktens behov av taktisk transportflygförmåga enligt de taktiska ramvillkoren har FMV utarbetat tre handlingsalternativ baserat på Försvarsmaktens förenklade systemmålsättning för taktiskt transportflyg. Detta fördjupade underlag samt det av Försvarsmakten förespråkade handlingsalternativet har redovisats.

Redovisningen av regeringsuppdraget ledde fram till att Försvarsmakten inlämnade en förnyad objektsredovisning till regeringen, avseende anskaffning av nytt taktiskt transportflygsystem.

Avvikelse och konsekvenser

Nuvarande system bedöms nå sin tekniska livslängd i perioden år 2026–2030. Den taktiska förmågan nedgår också i perioden då vissa taktiska delsystem kommer att saknas och uppträdandet i mörker försvåras.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Ny plan för driftsättning och vidmakthållande tas fram då handlingsalternativ valts.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Den avbrutna upphandlingen föranleder ett behov av en ny inriktning som möjliggör en taktisk transportflygförmåga på kort och lång sikt.

Skolflygplan

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar ett flygutbildningssystem för grundflygutbildning, det består av (sju) flygplan och ett markbaserat utbildningssystem (GBTs, *Ground Based Training System*). Investeringen slutredovisas 2024.

Under 2022 bemyndigades ett tillägg med tre flygplan, totalt 10 flygplan.

Resultatredovisning

Det militära flygutbildningssystemet (MFUS) avseende SK 40 omfattar en beställning av tio flygplan, en simulator och annan tillhörande materiel. Överlämning av Materielsystem SK 40 från FMV till Försvarsmakten genomfördes i april 2023.

Sju flygplan med tillhörande materiel samt utbildningshjälpmedlet CBT (*Computer Based Training*) har levererats till Försvarsmakten under året. Resterande tre flygplan är planerade att levereras 2024.

Ett avisningssystem (FIKI) är under installation och beräknas vara klart andra kvartalet 2024.

Avvikelse och konsekvenser

För att ge bättre förarmiljö har en modifiering av flygplanets huv genomförts vilken beräknas vara klar för samtliga individer under första kvartalet 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Stridsledningssystem STRIC

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: STRIC (23-26)

Materielinvesteringen består av materielomsättning för främst de operativa stridsledningscentralerna (C2STRIC), realtids-system för flygtaktisk ledning (C2Mini), simulatorsystem (C2Strics) och förbandsledningssystem för strilbataljonen (C2Bat). Materielomsättningen leder också till att öka robustheten och redundansen i Flygvapnets stridsledningssystem. Investeringen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

Uppdraget beställdes 2022. Design och produktion har påbörjats under 2023.

Avvikelse och konsekvenser

På grund av förestående NATO medlemskap och behovet att integrera Flygvapnets stridsledningssystem i det NATO gemensamma integrerade luft- och robotförsvaret (NATINAMDS) har vissa ominriktningar och omprioriteringar i denna materielinvestering varit nödvändiga.

Därutöver har kostnadsförordningar beroende av världsmarknadsläget negativt påverkat vilket ambition som går att möta inom materielinvesteringen inom tillgänglig ekonomi.

Sammantaget kommer inte ambitionen i materielinvesteringen att öka robustheten och redundansen i Flygvapnets stridsledningssystem att kunna mötas fullt ut.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Flygvapnet har i sin planering, som del i underlaget att ta fram ÖB militära råd inför kommande försvarsbeslut, planerat in kompletterande materielinvestering bortom 2025 för att öka robustheten, redundansen och kapaciteten i Flygvapnets stridsledningssystem.

Anskaffning flygbas

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar den tidigare materielinvesteringen *Flygbaser steg 1*. Materielinvesteringen avser anskaffning av materiel inom gemensamma flygbas-, flygtrafiklednings- och flygplatssystem. Materielsystemen utgör grunden för Flygvapnets materielbehov för att möjliggöra drift av flottilflygplatser och krigsbaser. Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Följande materiel är levererat till Försvarmakten under året:

- Flygunderhållsfordon
- Räddningsbilar
- Plogar samt sop- och blåsmaskiner
- Hundtransportkärror
- Kombispridare
- Hjullastare
- Omsättning och uppgradering av Flygtrafikledningssystem Mil i-ATC
- REMO TILS
- Åtgärder Flygplatsljus.

Beställd materiel under året:

- PEJL
- ILS
- PAR
- Flygtrafiksimulator ATS-Sim
- Fortsatt uppgradering av Mil i-ATC.

Övriga ingående projekt kommer att beställas under perioden 2024-2027.

Avvikelser och konsekvenser

Vissa materielleveranser har försenats på grund av komponentbrist och störda leveranskedjor som förorsakats av pandemin och omvärldsläget.

Det finns en risk för försening avseende anskaffning av flygtrafikledningssystem, bland annat avseende infraåtgärder.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Det finns mindre förändringar som endast påverkat delar av förmågan för basförbanden och inte helheten.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Sambands- och IT-infrastruktur

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av sambands- och IT-infrastruktur för att möjliggöra redundans, robusthet och spridning av sambands- och ledningsförmågan av flygstridskrafterna. Investeringen slutredovisas 2031.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024, planering pågår.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Helikopter 14

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar 18 medeltunga helikoptrar av typen NH 90. I materielinvesteringen ingår även uppdragsutrustningar, specialverktyg, specialutrustning, reservmateriel, publikationer, dokumentation, utbildning och utbildningsmateriel. Investeringen slutredovisas 2025.

Resultatredovisning

Sjuttion Hkp 14 har slutfört retrofit varav tretton levererats tidigare år, en Hkp 14F och tre Hkp 14E är levererade under året. Den återstående helikoptern (Hkp 14F) är inlevererad till industrin för att genomgå retrofit till slutkonfiguration och är planerad att återlevereras till Försvarsmakten under 2024.

Avvikelse och konsekvenser

Leverans efter retrofit är försenad med 20-30 månader, vilket har medfört ett minskat flygtidsuttag.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Försvarsmakten har inlämnat ett förslag till beslut om avveckling av Hkp 14 systemet och avvaktar kommande försvarsbeslut.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Dialog med industrin genomförs kontinuerligt avseende pågående retrofit.

Underhållssystem Helikopter 14

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser nödvändiga tilläggsanskaffningar för fortsatt vidmakthållande av helikopter 14 och består av två delar. Den ena delen avser underhåll och omfattar anskaffning av underhållsutrustningar, utbytesenheter och reservdelar i syfte att skapa förutsättningar för fortsatt underhåll och drift i enlighet med valt underhållskoncept. Den andra delen omfattar anskaffning av för systemet nödvändiga mjukvaruuppdateringar. Investeringen slutredovisas 2029.

Resultatredovisning

Förhandlingar med industrin har fortsatt under året men inga färdiga kontrakt har ännu skrivits. Fortsatt analys avseende sjöoperativ helikopterförmåga pågår.

Avvikelse och konsekvenser

Gamla kontrakt har förlängts med bryggor (TMS och Motorkontrakt) i avvaktan på förnyelse, industrin har inkommit med förslag till obsolescens hantering av TMS (uppdrags-) systemet.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Försvarsmaktens tidigare inlämnade förslag till beslut om avveckling av helikopter 14 systemet i perioden 2024-2035 kvarstår inom ramen för ÖB uppdaterade militära råd 1 november 2023. Detta är inriktningen i avvaktan på kommande Försvarsbeslut, intill dess vidmakthålls helikopter 14-systemet.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utöka helikopter 16

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar kompletteringsanskaffning av Helikopter 16 med tillhörande varnar- och motverkanssystem, uppdrags- och kommunikationsutrustning, underhållsutrustning samt utbildning av piloter och tekniker. Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024. LOR (*Letter of request*) inskickad av FMV.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Nytt ledningsstödsystem (slutredovisning)

Definition av materielinvesteringen

Tidigare benämnd Anskaffa Informationsinfrastruktur.

Materielinvesteringen omfattar utveckling och anskaffning av ett ledningsstödsystem. Investeringen slutredovisas 2023.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 20 december 2023 för fortsatt implementering av ledningsstödsystem.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1.

Avveckling av IT-system ISUS

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser att vidmakthålla ISUS-nät till och med avveckling.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 och omfattar fortsatt återanskaffning för vidmakthållande av befintligt system ISUS. Investeringen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

Vidmakthållandet har genomförts. Investeringen har bemyndigats en utökad ram med anledning av behov av förlängt vidmakthåll i avvaktan på avveckling.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Vidmakthållandet avses fortsätta till minst 2031.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Beredning och planering genomförs under nästa år.

Satellitkommunikation

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser utveckling och anskaffning av Försvarsmaktens satellitkommunikationssystem (FM Satkom). Det är främst avsett för att upprätta kommunikation mellan förband i Sverige och förband utrikes men är även viktigt för marina plattformar. Systemet består av delsystemen basstation, tjänstenod, transmissionssystem, kommersiella terminaler och antenner. Investeringen slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Anskaffning och leverans av nya satellitantenner för att ersätta äldre befintliga har genomförts och överlämnats under året.

Under föregående år har en upphandling av ett nytt transportabelt antensystem genomförts och delleveranser har skett under året. Systemet slutlevereras under nästa år.

Avvikelse och konsekvenser

Förseningen av slutleveransen innebär marginella hanterbara konsekvenser. Förseningen innebär att inget nytt uppdrag inom investeringen kommer att beställas, därmed nyttjas bara del av investeringsramen.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Robusta datacenter

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar centrala robusta datacenter för att säkerställa funktion för Försvarsmaktens centrala IT-system. Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsmateriel operativ nivå

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen avser radiolänkmateriel till 9. operativa sambandsbataljonen och omfattar anskaffning av radiolänksystem, anskaffning och modifiering av antenn- och mastsystem, samt anskaffning av ledningssystemplattformar, containrar och ledningshytter till samtliga radiolänkgrupper för lösande av den 9. operativa sambandsbataljonens uppgifter. Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Under året har anskaffningsuppdrag för ytterligare en operativ sambandsbataljon fortskridit och viss materiel har levererats. De närmsta åren kommer leveranser av radiolänkutrustning, teknikhytter, modifierade master och ytterligare förmågehöjande ledningssystemsmateriel att tillföras bataljonen.

Avvikelse och konsekvenser

Inom ramen för omsättning av radiolänkmateriel har det tidigare funnits utmaningar av leveranser från industrin, dessa har till stor del upphört och åtgärdats. Dock har kostnaderna för denna typ av materiel ökat beroende på omvärldsläget och en ökad efterfrågan vilket Försvarsmakten särskilt behöver bevaka under kommande år.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Radioutrustning

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar till merparten halvtidsmodifiering av kortvågsradio HF 2000, därutöver ingår ersättning och komplettering av RAKEL och interngruppradio. Investeringen slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

Uppdraget *Halvtidsmodifiering av kortvågsradio HF 2000* är beställt. Ersättning och komplettering av prioriterade delar av RAKEL sker. Ansvar för uppföljning av uppdraget Interngruppradio överfördes 2023-01-01 till Arméstaben.

Avvikelser och konsekvenser

Försvarsmakten har ännu inte beslutat i vilken omfattning nuvarande generation RAKEL ska ersättas av RAKEL generation 2 eller med Försvarsmaktsinterna radiosystem. Vissa förseningar i leveranser av HF2000 finns.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Taktisk datalänk

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar modifiering *Block Upgrade 2 (BU2)* av Sveriges Länk 16-terminaler. Modifierade Länk 16-terminaler BU2 erfordrar även modifiering och säkerhetshöjande åtgärder på bärande marknät och fasta anläggningar, såsom Länk 16-radiokullar och stridsledningscentraler (STRIC). Investeringen slutredovisas 2030.

Resultatredovisning

Under 2023 har anskaffningsuppdrag rörande TP Länk 16 fortsatt producera. För uppdrag *Modifiering MIDS BU2* fortsätter omsättningen även om det sker i en annan takt än vad som tidigare var beräknat.

Avvikelser och konsekvenser

Det finns leveransförseningar beroende på stor internationell efterfrågan, pandemin samt hårdvarubrist. Detta påverkar både leveranser och potentiellt slutredovisning, inom projekt *Anskaffa TN-JRE 20-23* är den preliminära bedömning leverans till år 2025 och ytterligare försening för MIDS BU2 till år 2028 som nu gällande sluttidpunkt.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Översyn pågår mellan Försvarsmakten och FMV rörande projekt *Anskaffa TN-JRE 20-23*. Att fullfölja anskaffning av det totala behovet av BU2 har omförhandlats med en ny Länk 16 terminal som ersätter resterande behov.

Produktionsmiljö i Telekrigsstödenhet

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Omsätt produktionsmiljö i Telekrigsstödenhet (FM TKSE)

Materielinvesteringen avser ersättning av Försvarsmaktens Telekrigsstödenhet (FM TKSE) befintliga produktionssystem och omfattar:

- Klienter
- Servrar
- Simulatorer/testriggar för verifiering av databaser
- Maskininlärning för bibliotek, åtgärdsbibliotek, signalsortering, rekonstruktion och sensorfusion med tillhörande beräkningskapacitet
- Datalagring och backupsystem
- Informationssystem, databaser och licenser
- Transmissionssystem
- Input/output-enheter

– Integration mot plattformspecifik mjukvara.
Investeringen slutredovisas 2028.

Resultatredovisning

Beställning lagd under året och anskaffning pågår.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Materiel telekrigsbataljonen 15-20

Definition av materielinvesteringen

Se underbilaga 2.1 (H).

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelse och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Sensorkedjan Fas 1

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen utgör den första fasen av tre faser som syftar till ett sensorsystem som ersätter dagens sensorkedja och som kan utvecklas i takt med utvecklingen av hotbild och nya krav som uppstår under dess emotsedda livslängd. Materielinvesteringen omfattar nyanskaffning av särskilt långräckviddig radar, omsättning av dagens kustspaningsradar genom REMO, gångtidsförlängning av nuvarande fjärrspaningsradar och *gapfyller*-radar för luft- och sjöövervakning. Systemarbete för fas 1 och förberedande systemarbete för fas 2 ingår också. Investeringen slutredovisas 2023.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt. Försvarsmaktens målsättningsdokument och säkerhetsanalys är fastställda. Anskaffning pågår och de första leveranserna kommer till Försvarsmakten från FMV under 2024.

Avvikelse och konsekvenser

Anskaffningen försenad, första leveranserna påbörjas först 2024.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Planerad driftsättning av kustspaningsradar inleds under 2024, vidmakthållandet på befintlig materiel förlängs.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Föreningen föranleder inga omedelbara åtgärder under förutsättning att kommande leveranser sker enligt nuvarande plan fram till och med 2026.

Sensorinformationsutrustning, Fas 2 och 3

Definition av materielinvesteringen

Namn i objektsredovisning: Omsätt och utöka Sensorinformationsutrustning fas 2 och fas 3
Benämning under förberedelseskedet: Sensorkedjan Fas 2.

Materielinvesteringen avser fortsatt modernisering av dagens sensorkedja. Inom ramen för denna materielinvestering ersätts dagens PS 861-system och PS 871-system med ny teknologi för att detektera

förekommande måltyper. Vidare ingår passiva sensorer för egen, icke emitterande, detektion av plattformar som emitterar signaler på radar- eller kommunikationsfrekvensbanden. Befintliga anläggningar anpassas för installation eller gruppering av de nya sensorerna. Materielinvesteringen omfattar vidare fortsatt leverans av särskilt långräckviddig radar och förstärkt transmission (tjänstenät sensor, TN-S). Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

Uppdraget *Fas 2* är beställt och *Fas 3* beställs 2028. Systemmålsättning 2 för medelräckviddig radar är fastställd. Produktion av Försvarsmaktens kvarvarande målsättningsdokument i objektet pågår.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Kryptoutrustning

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar den tidigare materielinvesteringen *Anskaffning Krypto 17-20* samt ett utökad antal åtgärder. Materielinvesteringen omfattar anskaffning av signalskyddsutrustning för åren 2017-32. Bl.a. ingår; säkert tal, signalskydd datakommunikation, meddelandekrypton, kryptonycklar och signalskydds-komponenter. Anskaffningen används för Försvarsmaktens interna och externa kommunikationsbehov av hemliga uppgifter i alla konfliktnivåer. Anskaffningen omfattar även materiel för Försvarsmaktens uppgift att tilldela signalskydd till FMV, Totalförsvarets forskningsinstitut, Plikt- och prövningsverket, Fortifikationsverket och Försvårshögskolan. Investeringen slutredovisas 2032.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 för utökad anskaffning av kryptoutrustning.

Resultatredovisning

De för året planerade materielleveranserna är huvudsakligen genomförda. Utveckling av en ny generation krypton för datakommunikation i nätverk har fortsatt med första planerade leveranser 2026. Investeringen har utökats för att medge anskaffning av ytterligare kryptoutrustning.

Avvikelse och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Federated Mission Network

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen syftar till att finansiera Försvarsmaktens teknik- och metodutveckling avseende Federated Mission Network (FMN). För att kunna följa FMN spiralutveckling anskaffas utvecklingsmiljöer för att kunna stödja och möjliggöra Försvarsmaktens förmågeutveckling genom experiment, tester och övningar. Referensmiljöer anskaffas för att pröva och verifiera befintliga ledningsstöds-systems anpassning till FMN. Slutligen prövas och anskaffas säkerhetslösningar för att möjliggöra system-till-system-integration. Investeringen innefattar även deltagande i FMN samarbetsgrupper och övningsdeltagande med teknisk personal. Investeringen slutredovisas 2024.

Resultatredovisning

Avsikten att implementera ett system för samarbetet med Finland (FISE) under året har strandat på grund av att den tänkta tekniska lösningen inte bedömdes kunna realiseras. Därefter påbörjades arbetet med att finna en alternativ teknisk lösning med en första implementation för FISE under tredje kvartalet 2024.

Sveriges medlemsansökan till Nato innebär att kravställningen på anslutningarna förändrats och en ny plan behöver göras under första halvåret 2024 där kravställningarna för anslutningarna till Finland och NATO behöver samordnas.

Avvikelser och konsekvenser

I dagsläget råder det en del osäkerheter gällande tidsplaner och arbetet med implementeringen flyttas fram i tiden vilket medför att den ekonomiska ramen behöver justeras samtidigt som slutredovisningstidpunkten framflyttas.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Driftsättning och vidmakthållandet har försenats.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

En implementation av ett nytt system är under övervägande och bedömningen i dagsläget är att en ny plan kan tas fram under 2024.

Utöka drivmedelslager

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering avser lageruppbyggnad av drivmedelslager för att utöka uthålligheten och säkerställa tillgång på drivmedel för Försvarsmaktens behov.

Hösten 2022 utökades investeringen för fortsatt lageruppbyggnad av drivmedel. Investeringen slutredovisas 2034.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 för utökad anskaffning

Resultatredovisning

Införhyrning av civila aktörers cisterner och bergtrum har skett samt läglighetsköp av cisterner och bergtrum i Försvarsmaktens regi samt upprustning och driftsättning av dessa. Under 2023 har fokus varit på att få fram en hållbar metod för omsättning av drivmedel då förväntad livslängd är ca 2 år. I det ingår att bygga upp en organisation för transport, förvaring och skötsel av drivmedel i bakre förråd samt omsättning genom avtal med civil aktör i de fall egen omsättning inte är tillräcklig inom angiven hållbarhetstid. Metod finns nu framtagen för beslut, avtalsskrivande och implementering under 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Drivmedelsmateriel och tankbilar

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av direkttankningsfordon (Tankbil 21) och direkttankningsfordon för helikopter (Tankbil 12). Utöver detta anskaffas fordonsburen tankutrustning för logistikenheter. Investeringen slutredovisas 2025.

Resultatredovisning

Under året har Flygvapnet meddelat ett ökat behov av tankbil 12 och antalet beställda tankbilar har anpassats utifrån det ökade behovet.

Avvikelser och konsekvenser

Förseningar i kravdokument har gjort att initiering av uppdrag rörande hanteringsutrustning för flygdrivmedel har skjutits fram ca 6 månader. Konsekvensen är att äldre utrustning kommer att nyttjas tills ny materiel är levererad. Inga operativa konsekvenser.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Försvarsmakten förbereder förnyad hemställan för materielinvesteringen med anledning av ökat behov av tankbilar.

Fältförplägnadsutrustning

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar kok (soldatkök, troppkök, fältkök och kokcontainer), vattenutrustning, hygienutrustning, transport- och förvaringsutrustning livsmedel samt utrustning för hantering av restprodukter (farligt avfall m.m.). Här ingår också anskaffning av ökade lagernivåer av hållbara livsmedel samt säkerhetsmateriel klättring. Investeringen slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Omsättning fältförplägnadsmateriel 2021-2026 är beställt mot FMV. Modifiering av Koktraktorkärra 112 till Kockärra 113 är under pågående serieproduktion, och levereras med tillhörande kyl- och förrådsärra. Avtal för anskaffning av nytt lätt fältköksystem har tecknats under året, med start av leveranser 2024. Materiel för livsmedelshantering, fälthygienutrustning och vattenhanteringsutrustning är under leverans till Försvarsmakten.

Inom delområdet *Säkerhetsmateriel klättring* pågår anskaffningar av personliga fallskyddssystem inom bland andra marin- och ledningsförbandens, klättermateriel för bergs- och alpinverksamhet samt modifieringar av befintliga satsar i syfte att bättre möta verksamheternas förmlågekrav.

Avvikelser och konsekvenser

Anskaffning hållbara livsmedel ingår inte längre i denna investering utan har flyttats till investeringen *Utöka livsmedelslager*.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utöka livsmedelslager

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering omfattar utökad lagerhållning avseende livsmedel i syfte att öka förutsättningar för att nå fastställd uthållighet i Försvarsmakten. Investeringen genomförs dels genom utökning av omsättningslager av livsmedel inom Försvarsmakten, dels genom tjänsteupphandlingar för extern lagerhållning. Investeringen slutredovisas 2025.

Resultatredovisning

Lageruppbyggnad fortlöper enligt plan mot målbild 2025. Avseende den lagerhållning som ska ske i egen regi i Försvarsmakten genomförs anskaffningarna och lageruppbyggnad snabbare än planerat. Försvarsmakten planerar för att upphandling och tecknande av avtal för extern lagerhållning genomförs under första halvan av 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Bas-och underhållsutrustning

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av generell underhållsutrustning för kompani/bataljonsnivå. Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utöka läkemedel och sjukvårdsförbrukningsmateriel

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering syftar till att ytterligare säkra tillgång på läkemedel till Försvarsmaktens förband i fred, kris och krig samt genomföra en generell ökning av lagerbestånd avseende förbrukningsmateriel i syfte att öka förutsättningar för att nå fastställd uthållighet i Försvarsmakten. Investeringen slutredovisas 2025.

Resultatredovisning

Under 2023 har sjukvårdsmateriel för 30 stycken försvarshälsor levererats, denna anskaffning ger försvarshälsorna en mer enhetlig produktflora samt underlättar vidmakthållandet av systemet. Upphandling av förbandsplatser för våra militär- och flottiljbaser har genomförts vilket ökar förmågan för omhändertagande av lättare skadade och sjuka.

Gällande plan för allmän förmågehöjning av försvarsmaktsgemensamma resurser avseende strategiska läkemedel följs, vilket bedöms medföra ökad rådighet.

Efter en beslutad ökning av enskild soldats tilldelning av autoinjektorer har upphandling genomförts för att säkerställa det nya behovet. Anskaffningen mot målbild 2025 planeras att vara slutförd under 2024 för att då övergå i ett vidmakthållande. Ett kravarbete inför upphandling av omsättningslager för läkemedel har genomförts under året och annonsering har skickats ut via Inköpsenheten. En succesiv ökning av lagernivåer har genomförts för att nå det ökade kravet på uthållighet.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Samtlig medicinsk utrustning för försvarshälsoenheterna kommer att anskaffas centralt och den utrustning som inte finns registrerad i våra system kommer att bytas ut. Detta kommer att innebära en utökning av kostnader för vidmakthållande men ensar produktfloran vilket innebär en effektivare försörjning av förbrukningsmateriel.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Sjukvårdsutrustning

Definition av materielinvesteringen

Materielinvesteringen omfattar fältsjukhus, brigadsjukvårdskompanier samt sjukvårdsutrustning för snabbbrörliga enheter. Investeringen slutredovisas 2033.

Resultatredovisning

Ny investering som avses beställas 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Soldatutrustning

Definition av materielinvesteringen

Denna materielinvestering ersätter och inkluderar den tidigare materielinvesteringen Stridsuniform. Materielinvesteringen omfattar stridsuniformssystemet och ett utökat antal åtgärder. Stridsuniformssystemet ska bidra till att förbättra soldatens förmåga och uthållighet. Förmågebehovet för ett nytt stridsuniformssystem bygger på användarnas krav, vilket är en produkt av de samlade erfarenheterna och lärdomarna från Nordefco medlemsländer, nationella forskningsinstitutioner och utveckling. HFI (*Human Factors Integration*) ingår som en del i kraven för att förbättra soldaters och sjömäns vardag genom att leverera användbara, effektiva och säkra system för all personal. Utöver uniformer ingår nu även ersättning och ökade lagernivåer av kroppsskydd samt ökade lagernivåer av annan personlig utrustning, t.ex. hjälmar. Investeringen slutredovisas 2032.

Utökning med 4 427 mnkr inom ramen för ekonomiskt tillskott beslutat i RBÄ 13 april 2022 för utökad anskaffning av ny fältuniform, nytt kroppsskydd och hjälm.

Ny ekonomisk ram beslutad i regeringsbeslut 21 december 2023 för utökad anskaffning.

Resultatredovisning

Delleveranser av ny stridsuniform har påbörjats men kommer inte att förbandssättas innan kompletta system finns tillgängliga. Kompletteringsanskaffning av befintliga kroppsskydd har genomförts med leveranser löpande under året. Leverans av nytt kroppsskydd/stridsväst är senarelagt till 2026. Anskaffning av ny stridshjälm, via avtal med NSPA (*Nato Support and Procurement Agency*), pågår men kompletta system kommer inte att finnas tillgängliga före andra kvartalet 2024.

Avvikelse och konsekvenser

Det kommer att levereras cirka 63 000 system. Ytterligare beställningar kommer att genomföras för att omhänderta Försvarsmaktens behov med anledning av tillväxten mot 2030. Till beställningen av nytt kroppsskydd ingår inga bärsystem eller fickor, vilket kommer att innebära att den nuvarande äldre stridsvästen kommer att behöva brukas tills nytt kroppsskydd och stridsväst införs. Under året har det framkommit att kängorna förbrukas snabbare än planerat.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Anskaffning av ca 70 000 kängor behövs för att täcka den ökade förbrukningen, intill dess att nytt fotbeklädnadssystem finns levererat. Brister inom personlig utrustning har inneburit att Försvarsmakten har behövt genomföra ett antal snabbanskaffningar av substitut för utbildningsbehovet. Försvarsmakten förbereder förnyad hemställan för materielinvesteringen med anledning av ökad förbrukning.

EKONOMISK REDOVISNING AV MATERIELINVESTERINGAR

Se underbilaga 2.2 (SK).

FÖRSVARSMAKTEN